OZN-urile și apărarea

Pentru ce trebuie să ne pregătim ?

COMETA

Mărturii

Ipoteze

Strategii

Un grup de foști auditori de la Institutul de Înalte Studii de Apărare Națională (IHEDN) din Franța, împreună cu experți calificați provenind din domenii foarte variate au alcătuit acest prim raport pe tema OZN-urilor.

Implicații militare tehnice, științifice, politice și religioase

Afacerea Roswell și dezinformarea

Organizarea cercetării

« Șocul pe care au reușit să-l provoace autorii Raportului COMETA s-a datorat însă, fără îndoială, principalei concluzii a acestui document excepțional : „Ipoteza extraterestră este de departe cea mai bună ipoteză științifică. Deși nu este dovedită în mod categoric, în favoarea sa există prezumții solide, iar dacă se adeverește, consecințele vor fi considerabile.“ Fiind emisă de un for alcătuit din personalități militare și civile de prim rang, ipoteza trebuie privită cu maximă seriozitate, întemeindu-se pe fapte și mărturii, prezentate în Raport, care confirmă realitatea unui fenomen enigmatic și, în definitiv, neliniștitor. »

Ion Hobana

ISBN : 973-8119-27-8

OZN-urile și apărarea

Pentru ce trebuie să ne pregătim ?

COMETA

OZN-urile și apărarea

Pentru ce trebuie să ne pregătim ?

COMETA

Traducere de
Viorel Vișan

Cu o postfață de
Ion Hobana

Macheta și redactarea: Adina Kenereș
Fond de copertă: Marguerite Romosan
Ilustrația copertei: Lawren Harris – *Spruce and Snow, Northern Ontario* (detaliu), 1916, Art Gallery of Ontario, Toronto
Procesare computerizată: Diana Tatu
Corectură: Maria Mușuroiu
Coordonare editorială: Carmen Șerbănescu
Procesare filme: ZOOM-Soft
Tipărit la Multiprint Iași

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale
OZN-urile și apărarea : pentru ce trebuie să ne pregătim ? /
trad : Viorel Vișan. - București : Compania, 2001
152 p. ; 20 cm. - (AltFel)
ISBN 973-8119-27-8

I. Vișan, Viorel (trad.)

001.94 OZN

Traducerea urmează textul Raportului publicat în numărul special al săptămînalului francez *VSD Hors-Série* din iulie 1999, intitulat *Les Ovni et la défense. À quoi doit-on se préparer ? – le rapport confidentiel remis au président de la République et au Premier-ministre.*

Str. Prof. Ion Bogdan Nr. 16, Sector 1, 71149 București
Tel : 211 59 64 Fax : 211 59 48
Departamentul difuzare Tel. : 210 66 90, 210 61 94
e-mail : compania@fx.ro

Cuprins

7 Să eliminăm iraționalul care înconjură fenomenul OZN

Preambul al profesorului André Lebeau, fost președinte al CNES

10 Se pun probleme concrete care așteaptă un răspuns în termeni de acțiune

Cuvînt înainte al generalului Bernard Norlain, fost director al Institutului de Înalte Studii de Apărare Națională (IHEDN)

12 Trebuie să luăm în considerare toate ipotezele

Cuvînt înainte al lui Denis Letty, general de aviație, secția a 2-a AA (35°)

14 Introducere

16 Fapte și mărturii

17 Capitolul 1 Mărturii ale piloților francezi
22 Capitolul 2 Cazuri aeronautice pe glob
31 Capitolul 3 Cazuri de observare de la sol
35 Capitolul 4 Întîlniri apropiate petrecute în Franța
41 Capitolul 5 Contraexemple de fenomene elucidate

44 Ce știm astăzi

45 Capitolul 6 Organizarea cercetării în Franța
51 Capitolul 7 Metode și rezultate ale GEPAN / SEPRA
57 Capitolul 8 OZN : ipoteze, încercări de modelizare
69 Capitolul 9 Organizarea cercetării în alte țări

77 OZN-urile : implicații și strategii
79 Capitolul 10 Prospective strategice
84 Capitolul 11 Implicații aeronautice
89 Capitolul 12 Implicații științifice și tehnice
92 Capitolul 13 Implicații politice și religioase
102 Capitolul 14 Implicații mediatice
105 Concluzii și recomandări
109 Anexe
109 Anexa 1 Detectarea radar în Franța
110 Anexa 2 Observațiile astronomilor
112 Anexa 3 Viața în univers
114 Anexa 4 Colonizarea spațiului
117 Anexa 5 Afacerea Roswell – Dezinformarea
123 Anexa 6 Vechimea fenomenului OZN – elemente de cronologie
127 Anexa 7 Reflecții asupra unor aspecte psihologice, sociologice și politice ale fenomenelor OZN
134 Bibliografie
144 Glosar
147 Postfață
de Ion Hobana

Să eliminăm iraționalul care înconjură fenomenul OZN

Preambul al profesorului André Lebeau,
fost președinte al Centrului Național
de Studii Spațiale (CNES)

n unele cercuri științifice nu face bună impresie să te ocupi de fenomene socotite ca aparținînd mitologiei populare sau, în orice caz, ca fiind străine științei – de pildă, de pietrele care cad din cer, multă vreme considerate la noi rod al închipuirii. Totuși, în ziua în care o ploaie de meteoriți s-a abătut asupra orașului Laigle, întîmplarea, observată de numeroși martori oculari, n-a mai putut fi pusă la îndoială, iar meteoriții au pătruns în domeniul științei. Un secol mai tîrziu, NASA a ridicat meteoriții – cam în grabă – la rangul de martori ai existenței unei vieți primitive pe Marte.

Fenomenele de această natură pun o problemă prealabilă : există un fapt științific ?

Cînd fenomenul ține de experiment, criteriul e simplu : în acest caz, piatra de temelie o constituie reproductibilitatea experienței și ea este cea care furnizează faptul ce urmează a fi interpretat. Dar cînd fenomenul nu poate fi experimentat, cînd singura sursă pe care te poți bizui este observația repetată, așa cum se întîmplă în astronomie și foarte adesea în geofizică, lucrurile sînt mai complicate. Cu toate acestea, cînd faptul, chiar rar, a fost constatat de mulți spectatori, el accede mai ușor la statutul de obiect științific indiscutabil. Existența eclipselor, cometelor și novelor a fost recunoscută încă din Antichitate, chiar dacă interpretarea lor a com-

portat multă vreme – și mai comportă încă – o dimensiune religioasă. Observația colectivă și simultană joacă atunci același rol ca și reproductibilitatea experienței.

Nu tot așa stau lucrurile atunci cînd evenimentul este nu numai rar, ci și discret, și cînd martorii sînt, ca mai totdeauna, puțin numeroși, ceea ce dă naștere la tot soiul de suspiciuni. Din această categorie fac parte și obiectele zburătoare neidentificate, OZN-urile. În cazul lor intervin două dificultăți suplimentare. Mai întîi aceea că unele activități umane – mai ales de cînd a început « era spațială » – generează fenomene atmosferice a căror cauză nu poate fi imediat identificată de cei ce le observă. OZN-urile, a căror origine nu poate fi atribuită nici unei surse omenești și nici unui mecanism natural repertoriat de știință, sînt întotdeauna învăluite într-un zgomot de fond a cărui sursă, deși greu de identificat, nu are nimic misterios.

Pe de altă parte și nu în ultimul rînd, existența unor manifestări ce nu pot fi explicate în atmosfera și, din cînd în cînd, pe suprafața Terrei face să se nască inevitabil o întrebare fundamentală : sîntem singuri în Univers ? Unele dintre aceste fenomene ar putea fi dovada existenței unor ființe extraterestre ? Această întrebare dă chestiunii OZN-urilor o dimensiune sociologică, mediatică și chiar religioasă într-un spațiu care nu aparține științei și metodelor sale. Și tocmai existența acestei dimensiuni stîrnește reacții de respingere în comunitatea științifică.

Un examen lucid al situației ar trebui totuși să-i facă pe cei ce cred în valoarea metodei științifice să considere că însăși existența unui puternic mediu irațional este o rațiune suplimentară pentru a aplica preceptele acestei metode chestiunii OZN-urilor.

Iată deci aventura în care s-a lansat COMETA prin raportul pe care îl prezintă, pornind mai ales de la cercetările conduse de GEPAN, devenit mai tîrziu SEPRA. Importanța acordată observațiilor, mărturiilor și analizei cazurilor elucidate demonstrează rolul capital pe care îl joacă aici stabilirea faptelor. În acest document se va găsi însă și o reflecție asupra ipotezei unei inteligențe extra-

terestre și asupra importanței pe care ar putea-o avea aceasta, dacă lucrările ar putea converge spre confirmarea sa.

Acest raport se dovedește a fi de o mare utilitate, contribuind la debarasarea fenomenului OZN-urilor de balastul irațional. Nu are în definitiv prea mare importanță dacă cei care l-au elaborat cred sau nu în existența vizitatorilor extratereștri disimulați într-o varietate de fenomene, surprinzătoare prin aparențe dar banale prin cauză. Ceea ce crede un savant este, fără îndoială, important pentru mersul cercetării sale, căci îl motivează și îl însuflețește. Dar în ceea ce privește rezultatul cercetării, crezul lui nu are nici o importanță, iar dacă rezultatul e riguros, crezul lui nu are nici un efect.

Se pun probleme concrete care așteaptă un răspuns în termeni de acțiune

Cuvînt înainte al generalului Bernard Norlain, fost director al Institutului de Înalte Studii de Apărare Națională

Cînd generalul Letty m-a vizitat în martie 1995 în biroul meu de la IHEDN pentru a-mi expune proiectul de creare a unui nou comitet de studiere a OZN-urilor, l-am asigurat de interesul meu și l-am îndrumat spre direcția Asociației Auditorilor (funcționari superiori în Consiliul de Stat sau la Curtea de Conturi – *n. trad.*) din IHEDN (AA), care i-a acordat sprijin. Știind că AA elaborase și publicase în buletinul său, cu vreo douăzeci de ani în urmă, un prim raport asupra subiectului venise vremea ca el să fie actualizat.

Denis Letty mi se părea omul cel mai nimerit să conducă această acțiune – cu o lună înainte, în februarie, el organizase, în cadrul Asociației Absolvenților Școlii de Aviație, o conferință despre fenomenele aerospațiale neidentificate. În fața unui public numeros, cîțiva camarazi de-ai noștri, foști piloți, au relatat cum se întîlniseră cu OZN-uri. Apoi cel însărcinat cu studiul acestor fenomene din cadrul CNES a expus rezultatul cercetărilor pe care le-a întreprins, iar un astronom cunoscut a prezentat o versiune științifică acceptabilă a ipotezei extraterestre.

Domeniile științei care au legătură cu fenomenul OZN sînt foarte diverse, iar generalul Letty a știut să găsească în interiorul, ca și în afara AA numeroase persoane competente cărora le-a coordonat eforturile. Lista diplomelor superioare, civile și militare, deținute de membrii comitetului condus de el, este impresionantă : ofițeri, ingineri, specialiști în fizică, în biologie și în științele umane au putut aborda studiul sub toate aspectele.

Nu este vorba de un studiu pur academic, căci se pun aici probleme concrete, și nu numai piloților civili și militari, probleme care așteaptă un răspuns în termeni de acțiune. La constituirea Comitetului COMETA s-a ținut seamă de acest lucru. Aproape toți membrii săi au sau au avut în decursul carierei lor responsabilități importante în domeniile apărării, industriei, învățămîntului, cercetării sau în administrații centrale.

Îmi exprim dorința ca recomandările COMETEI, inspirate de bunul-simț, să fie examinate și puse în aplicare de către autorități. Primul raport al AA a favorizat crearea în cadrul CNES a unicului serviciu oficial civil cunoscut în lume consacrat studierii OZN-urilor. Fie ca acest nou raport, mult mai aprofundat, să dea un nou impuls eforturilor noastre naționale și unei indispensabile cooperări internaționale. IHEDN va fi adus atunci un adevărat serviciu națiunii și, poate, omenirii.

Trebuie să luăm în considerare toate ipotezele

Cuvînt înainte al lui Denis Letty,
general de aviație, secția a 2-a, AA (35°)

Acumularea de observații bine documentate făcute de martori credibili ne arată că de aici înainte trebuie să luăm în considerare toate ipotezele privind originea OZN-urilor, în special ipoteza extraterestră. De altfel, OZN-urile fac deja parte din universul nostru mediatic – filmele, emisiunile de televiziune, cărțile, publicitatea etc. care le evocă demonstrează din plin acest lucru.

Deși, pînă astăzi, în Franța nu a fost percepută nici o amenințare clară, mai multor foști auditori de la Institutul de Înalte Studii de Apărare Națională (IHEDN) li s-a părut necesar să facă o analiză a acestui subiect. Împreună cu experți calificați provenind din domenii foarte variate, ei au format un comitet privat de studiu aprofundat, numit COMETA.

Acest comitet s-a transformat în asociația COMETA, al cărei președinte sînt. Doresc să le mulțumesc aici domnului general Bernard Norlain, fost director al IHEDN, și domnului André Lebeau, fost președinte al CNES, fără de care COMETA nu ar fi putut lua naștere.

Doresc, de asemenea, să exprim aici recunoștința noastră diferitelor persoane care au acceptat să facă depoziții sau să contribuie la acest studiu, în special domnilor :

Jean-Jacques Vélasco, responsabilul SEPRA în cadrul CNES,
François Louange, director general al societății Fleximage,
Jean-Charles Duboc, Jean-Pierre Fartek, René Giraud, piloți civili și militari,
Edmond Campagnac, fost director tehnic al Air France din Tananrive,
Michel Perrier, șef de escadron în Jandarmeria Națională,
M. Soun, de la Direcția Generală a Aviației Civile,
Joseph Domange, general de aviație, delegat general al Asociației Auditorilor.

Țin să mulțumesc deopotrivă comandantului Centrului de Comandă al Operațiunilor Aeriene pentru participarea sa la ancheta asupra zborului AF 3532 din 28 ianuarie 1994.

Printre membrii COMETEI, care nu și-au precupețit eforturile timp de aproape trei ani, îi voi menționa pe :
Michel Algrin, doctor în științe politice, avocat la Curte, AA (35°)[1],
Pierre Bescond, inginer general de armament, secția a 2-a, AA (48°),
Denis Blanchet, comisar principal la Poliția Națională din ministerul de Interne,
Jean Dunglas, doctor-inginer, inginer general onorific în cadrul Ingineriei Rurale, al Apelor și Pădurilor, AR (48°),
Bruno Le Moine, general de aviație, secția a 2-a, AA (41°),
Françoise Lépine, de la Fundația pentru Studiile de Apărare, AA (33°),
Christian Marchal, inginer șef de mine, director de cercetări la ONERA,
Marc Merlo, amiral, secția a 2-a, AA (35°),
Alain Orszag, doctor în fizică, inginer general de armament, secția a 2-a.

---

[1] AA sau AR : auditor la departamentul dezvoltării naționale sau regionale.

Introducere

n 1976, un comitet de la Institutul de Înalte Studii de Apărare Națională (IHEDN), prezidat de generalul Blanchard de la Jandarmeria Națională, a deschis dosarul obiectelor zburătoare neidentificate, avînd ca obiectiv să facă propuneri pentru organizarea cercetării și colectarea datelor privitoare la aceste fenomene. Recomandările acestui comitet au fost urmate și au dus la crearea Grupului de Studiu al Fenomenelor Aerospațiale Neidentificate (GEPAN), precursorul actualului Serviciu de Expertiză a Fenomenelor de Pătrundere Atmosferică (SEPRA), organism al Centrului național de studii spațiale (CNES), însărcinat cu acest dosar. Ni s-a părut util, după douăzeci de ani, să reanalizăm stadiul cunoștințelor despre aceste observații care interesează tot mai mult publicul larg, adesea convins de originea extraterestră a OZN-urilor. E grăitor în acest sens numărul mare de filme sau de emisiuni de televiziune.

Pentru a simplifica lucrurile, vom utiliza în general termenul de OZN (obiect zburător neidentificat), în locul termenului mai științific de FAN (fenomen aerospațial neidentificat).

Neîndoielnic, fenomenul există, iar numărul observațiilor total neexplicate în ciuda abundenței și calității datelor crește pretutindeni în lume. La sol, anumite observații – precum cele din Trans-en-Provence, din 1981 – au făcut obiectul unor studii detaliate care au dovedit că « ceva » s-a așezat cu adevărat pe sol și a staționat acolo. Piloți civili și militari au adus mărturii uluitoare despre ceea ce au văzut, adesea coroborate de înregistrări radar, cum a fost

cazul recent în Franța. Nevoia de a înțelege e mereu prezentă deși lipsesc dovezile irefutabile asupra originii acestor fenomene.

Prima parte a acestui raport este consacrată cîtorva cazuri cu totul ieșite din comun, petrecute în Franța și în alte țări.

În partea a doua, după ce prezentăm organizarea actuală a cercetării acestor fenomene în Franța și în alte țări, rezumăm situația cercetărilor conduse de savanții din lumea întreagă care s-au interesat de OZN-uri și care propun explicații parțiale ce fac apel la legile cunoscute ale fizicii. Unele dintre ele (sisteme de propulsare, arme neletale etc.) ar putea duce la progrese pe termen scurt, mediu și lung. Trecem în revistă principalele explicații globale propuse, insistînd asupra celor ce sînt în acord cu datele actuale ale științei, explicații care merg de la vehicule zburătoare secrete pînă la manifestări extraterestre.

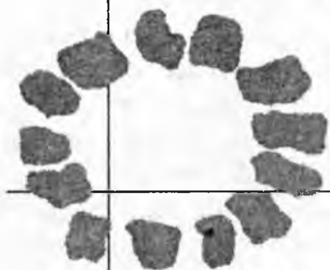
Fenomenul OZN privește apărarea în sens larg și necesită o serie de măsuri pe care le vom examina în ultima parte :

– o informare cît mai cuprinzătoare a piloților civili și militari pentru ca ei să aibă un comportament adaptat la aceste fenomene și, în genere, o informare a publicului și a autorităților

– intensificarea acțiunilor SEPRA și promovarea acțiunilor științifice complementare de veghe și chiar de cercetare

– o reflecție asupra consecințelor strategice, politice și religioase pe care le-ar avea o eventuală confirmare a ipotezei extraterestre, căreia trebuie să-i înlăturăm încă de pe acum aura de bizarerie

Fapte
și
mărturii

ni se pare interesant, înainte de a merge mai departe, să prezentăm cîteva fapte și mărturii în măsură să justifice prin ele însele interesul studiului aprofundat pe care îl vom dezvolta:

– trei mărturii ale unor piloți civili și militari francezi confruntați în zbor cu OZN-uri

– cinci cazuri aeronautice majore petrecute în lume

– trei cazuri de observare de la sol

– patru cazuri de contact apropiat petrecute în Franța

Aceste exemple sînt doar cîteva din sutele de cazuri deosebite – adică credibile și bine documentate – constatate pe glob în ultimele decenii. Nici unul din aceste cazuri nu a fost elucidat, în timp ce anchetele permit cel mai adesea determinarea originii fenomenelor observate de martori.

CAPITOLUL I
Mărturii ale piloților francezi

Trei piloți francezi confruntați în zbor cu OZN-uri au venit să depună mărturie în fața comitetului. Depozițiile lor sînt cu atît mai interesante cu cît, făcînd parte din lumea aviației, ei știu să aprecieze mai bine decît alții fenomenele aeriene.

1.1. Dl Giraud, pilot pe Mirage IV (7 martie 1977)

Derularea acestui incident a fost reconstituită pe baza convorbirilor radiofonice dintre pilot și controlor, care, conform procedurii în vigoare în toate turnurile de control, sînt sistematic înregistrate și păstrate o vreme. Incidentul s-a produs în ziua de 7 martie 1977, în jurul orei 21 locale, deasupra orașului Dijon, în timp ce avionul Mirage IV se întorcea, cu pilotul automat în funcțiune, spre Luxeuil, după o misiune de noapte. La altitudinea de 9 600 m, evoluînd cu o viteză de Mach 0,9, condițiile de zbor sînt foarte bune. Pilotul (P), Hervé Giraud, și navigatorul lui (N) observă la « orele 3 » (cod orar) o lumină foarte strălucitoare la aceeași altitudine îndreptîndu-se frontal către ei și apropiindu-se foarte repede. În continuarea expunerii vom desemna această lumină sub numele de « agresor » (A1). P întreabă stația radar militară de control de la Contrexéville dacă au contact radar pe avionul care vine spre ei. Căci P și N cred că este vorba de un interceptor de apărare aeriană care, conform practicii curente, încearcă să le intercepteze avionul pentru ca apoi să-l identifice cu ajutorul farului de identificare.

Controlorul radar (C), care nu are nici un contact radar corespunzător pe ecranul lui, le răspunde negativ și le cere piloților să-și verifice oxigenul. Această cerere din partea controlorului este o procedură de ajutor clasic : ea arată limpede că acesta este atît de surprins de întrebarea pusă de echipaj, încît crede că ceva nu e în ordine cu oxigenul și din cauza asta oamenii au « halucinații ».

Cum « Agresorul A1 » își menține direcția către Mirage IV, P face un viraj dreapta spre A1, viraj pe care este nevoit să-l execute din ce în ce mai strîns (3-4 g) pentru a încerca să păstreze contactul vizual cu A1 și să-l împiedice să se plaseze în sectorul din spate. În ciuda acestei manevre, A1 se instalează în coada avionului Mirage IV la o distanță de circa 1 500 m ; în acel moment, P schimbă virajul pentru a reintra în contact vizual cu A1 și vede lumina îndepărtîndu-se foarte repede la « orele 11 » ; apoi o pornește din nou în direcția Luxeuil. Dar, 45 de secunde mai tîrziu, simțindu-se « observat », P îi spune lui N, conform propriei sale

relatări, « o să vezi, chestia aia o să se întoarcă ». Într-adevăr, o lumină identică, pe care o vom numi A2, apare la « orele 3 ».

Atunci P angajează un viraj foarte strîns (6,5 g) pentru a-și degaja aparatul de ceea ce el consideră acum ca fiind o amenințare reală. Lumina urmărește evoluția aparatului Mirage IV și se plasează în sectorul din spate la circa 2 000 m ; P schimbă virajul din nou, ca mai înainte, și vede din nou lumina dispărînd în aceleași condiții. C nu are contact radar nici pe « agresorul A2 ». P și N își continuă zborul și aterizează normal la baza de la Luxeuil.

Acestea sînt faptele. Două puncte merită să fie subliniate aici :

– numai un avion de luptă ar fi putut avea un comportament precum cel al lui A1 și A2 (viteză, manevrabilitate). În acest caz, C ar fi avut contact radar pe acest avion, mai ales la o asemenea altitudine, contact pe care l-ar fi vizualizat, cu atît mai mult cu cît nu exista nici un alt trafic în zona în care zbura Mirage IV.

– date fiind evoluțiile aparente ale lui A1 și A2 – fie că e vorba sau nu de același obiect –, viteza lor nu putea fi decît supersonică, ceea ce, în cazul unor avioane de luptă, s-ar fi tradus la sol printr-un bang sonor foarte clar din cauza fenomenului de focalizare a undei de șoc generat de viraj. Acest lucru ar fi fost cu atît mai remarcat în împrejurimi cu cît era noapte. Or, în regiune nu a fost perceput nici un zgomot.

1.2. Mărturia unui pilot de vînătoare (3 martie 1976)

Rîndurile următoare sînt extrase din depoziția scrisă pe care a acceptat să ne-o adreseze un pilot (P) care a dorit să-și păstreze anonimatul (ulterior, el ne-a dezvăluit numele – este vorba de colonelul Claude Bosc).

Pe 3 martie 1976, P, pe atunci elev pilot la Școala de Aviație de Vînătoare din Tours, efectuează solitar un zbor de noapte pe un avion de antrenament T-33. Misiunea sa este să navigheze la altitudinea de 6 000 m, pe itinerarul Rennes-Nantes-Poitiers, aterizînd în final la Tours. Mai multe avioane urmează același itinerar la interval de 5 minute. Noaptea e întunecoasă dar fără nori, orașele

se disting foarte clar la nivelul de zbor prevăzut ; vizibilitatea este mai mare de 100 km. Pe cînd se afla în zbor stabilizat la altitudinea de 6 000 m, la o viteză de 460 km/oră, P zărește în față, foarte departe (la limita de detectare a luminilor de la sol), ceea ce crede că este la început desprinderea de sol a unei rachete de semnalizare de culoare verde.

În mai puțin de 2 secunde, racheta depășește altitudinea avionului său cu 1 500 m și pare să se stabilizeze în spațiu înainte de a coborî din nou în direcția lui. Se apropie de el vertiginos, țintindu-l în plin, și umple tot geamul frontal al cabinei de pilotaj. Convins că impactul e inevitabil, P dă drumul manșei și-și acoperă fața cu mîinile într-un gest reflex de apărare. Avionul este învăluit într-o lumină verde foarte vie și fosforescentă. P întrezărește o sferă (S) care evită ciocnirea cu avionul în ultima clipă și trece razant pe lîngă aripa lui dreaptă – totul se petrece într-o fracțiune de secundă. Iată ce își amintește P din acest incident :

– S nu era foarte voluminoasă (1-2 m diametru)

– S avea o coadă asemănătoare cu cea a unei comete, tot de culoare verde fluorescentă

– centrul sferei era constituit dintr-o lumină albă foarte vie (ca flacăra de magneziu)

– în total, observarea a durat mai puțin de 5 secunde

Foarte șocat de acest fenomen, P îl informează pe controlorul radar care asigură de la sol controlul misiunii ; acesta nu detectase însă nimic pe ecranul radar. La întoarcere, doi alți piloți, care au urmat același itinerar ca P, vor declara că au văzut fenomenul, dar de la distanță.

1.3. Zborul Air France 3532 (28 ianuarie 1994)

Jean-Claude Duboc (P), comandant de bord al zborului Air France AF 3532, care asigura legătura Nisa-Londra la 28 ianuarie 1994, este asistat de Valérie Chauffour, copilot (CP). La orele 13 și 14 minute, aflîndu-se în zbor de croazieră la altitudinea de 11 900 m, în apropierea localității Coulommiers din departamentul

Seine-et-Marne, în excelente condiții meteorologice, stewardul-șef, care se găsește în acel moment în postul de pilotaj, semnalează un fenomen ce i se pare a fi un balon meteorologic. Faptul observat de el este confirmat imediat de copilot. P, care îl vede și el, crede la început că e vorba de un avion în viraj, la o înclinare de 45°. Foarte repede însă cei trei constată că ceea ce văd nu seamănă cu nimic din ceea ce știu. Vizibilitatea excelentă și prezența unor nori altocumulus îi permit comandantului să estimeze că fenomenul se află la altitudinea de 10 500 m și la o distanță de circa 50 km. După diametrul aparent, ei deduc că obiectul este foarte mare și sînt uimiți de schimbările sale de formă : acesta le apare mai întîi ca un clopot de culoare brună, apoi se transformă într-o lentilă brun închis, după care dispare prin partea stîngă a aparatului aproape instantaneu, ca și cum ar fi devenit subit invizibil. P raportează centrului de control al Navigației Aeriene din Reims, care nu deține nici o informație despre prezența vreunui mobil aerian în împrejurimi. Totuși, conformîndu-se procedurii existente, Reims informează Centrul de Operațiuni al apărării aeriene (CODA) de la Taverny despre cele observate de echipaj și-i cere lui P să aplice încă de la aterizare procedura « Airmiss ».

CODA a înregistrat efectiv în același moment o pistă radar inițiată de centrul de control de la Cinq-Mars-la-Pile care corespunde ca loc și oră cu fenomenul observat. Această pistă radar, care a fost înregistrată timp de 50 secunde, întîlnește într-adevăr traiectoria zborului AF 3532 și nu corespunde cu nici un plan de zbor depus. Trebuie notat că fenomenul a dispărut în aceeași clipă atît din ochii echipajului cît și de pe ecranele radar. Investigațiile făcute de CODA permit totodată să se excludă ipoteza unui balon meteorologic și să se cunoască distanța precisă a întîlnirii celor două traiectorii, și, prin urmare, să se aprecieze la 250 m lungimea aproximativă a obiectului. Merită reținut faptul că Centrul Regional de Navigație Aeriană (CRNA) Nord, care tratează 3 000 de mișcări pe zi, nu a instruit în ultimii șapte ani decît trei cazuri « deosebite », dintre care unul este cel al zborului AF 3532.

CAPITOLUL 2
Cazuri aeronautice pe glob

Se cuvine să precizăm că sînt considerate cazuri aeronautice acele cazuri care au fost observate din aeronave. În acest capitol sînt descrise cinci cazuri semnificative survenite în diferite părți ale globului și care au făcut obiectul unei anchete din partea autorităților țărilor respective. În patru cazuri, obiectele au fost detectate atît vizual cît și pe radar. În cel de-al cincilea caz, ele au fost observate de numeroși martori independenți.

2.1. Lakenheath (Marea Britanie, 13-14 august 1956)

Bazele militare comune ale USAF (US Air Force) și ale RAF (Royal Air Force) de la Lakenheath și Bentwaters sînt situate, prima la circa 30 km nord-est de Cambridge, a doua în apropierea coastei, la est de acest oraș. Obiectele aeriene necunoscute, urmărite de radare în noaptea de 13 spre 14 august 1956, au fost socotite « neidentificate » în raportul publicat în 1969 de comisia Condon, însărcinată să evalueze cercetările asupra OZN-urilor făcute de aviația americană (*cf.* capitolul 9). Revista *Astronautics and Aeronautics* a publicat în septembrie 1971 un studiu al cazului realizat de Thayer, expertul radar al comisiei Condon, care s-a sprijinit parțial pe un studiu prezentat în 1969 de profesorul Mac Donald, fizician, specialist în studiul atmosferei. Trebuie să semnalăm faptul că, în cîteva rînduri, mai ales în 1976, Philippe Klass, redactor la revista *Aviation Week and Space Technology*, a încercat să critice aceste cercetări și să reducă acest caz la o serie de evenimente curente (meteoriți, anomalii de propagare radar etc). Incidentele au început la baza de la Bentwaters și au fost precedate, între orele 21 și 22, de observări insolite ale radarului de control de apropiere, pe care nu le vom expune în detaliu. Ele s-au desfășurat după cum urmează :

– La orele 22.55, radarul detectează un obiect neidentificat care se deplasează de la est la vest, trecînd pe deasupra bazei, aproape constant împotriva vîntului, cu o viteză aparentă situată între 2 000

și 4 000 mile pe oră (mph), sau între 3 200 și 6 400 km/oră. Nu se menționează nici un bang sonic. Personalul turnului de control de la Bentwaters spune că a văzut atunci o lumină strălucitoare survolînd terenul de la est la vest « cu o viteză extraordinară », la circa 1 200 m înălțime. În același moment, pilotul unui avion de transport militar care survola Bentwaters la 1 200 m altitudine declară că o lumină strălucitoare a trecut pe sub avionul său, îndreptîndu-se dinspre est spre vest « cu o viteză extraordinară ». Cele două observații vizuale confirmă detecția radar.

– Operatorul radar de la Bentwaters îi semnalează aceste observații radar și vizuale concordante șefului de cart al centrului de control radar al traficului de la Lakenheath, un subofițer american căruia îi datorăm un raport destul de detaliat asupra acestor observații și a celor ce urmează. Raportul adresat în 1968 comisiei Condon de către acest militar, atunci pensionar, este coerent și nu contrazice, decît în cîteva puncte minore, documentele dosarului Blue Book al USAF ; printre acestea se află telexul regulamentar trimis echipei Blue Book în ziua incidentului de către Lakenheath și raportul adresat la două săptămîni mai tîrziu aceleiași echipe de către căpitanul american Holt, ofițer de informații la Bentwaters.

– Șeful de cart de la baza Lakenheath îi alertează pe operatorii radar. Unul dintre ei detectează un obiect staționar la circa 40 km sud-est de bază, aproape în axa traiectoriei obiectului supersonic văzut la orele 22.55. Șeful de cart cheamă radarul pentru controlul apropierii de la Lakenheath, care confirmă observația. Operatorii radar ai centrului de control al traficului aerian văd deodată obiectul trecînd brusc de la imobilitate la o viteză de 600-900 km/oră. Șeful de cart îl previne pe comandantul bazei. Obiectul își schimbă de cîteva ori direcția, descriind segmente de dreaptă care variază între 13 și 30 de km, despărțite de opriri bruște, care durează între 3 și 6 minute ; viteza trece de fiecare dată de la o valoare nulă la o valoare de circa 950 km/oră.

De la sol se fac observații vizuale care confirmă viteza foarte mare și accelerările stupefiante. Telexul regulamentar trimis de Lakenheath conchide : « Faptul că au fost detectate pe radar și văzute

de la sol accelerări rapide și opriri bruște ale obiectului dă raportului o credibilitate certă. Nu credem că aceste observații pot avea vreo cauză meteorologică sau astronomică. »

– După 30-45 de minute, RAF trimite pe urmele obiectului un avion de vînătoare, un Venom cu două locuri. Centrul de control radar al traficului aerian de la Lakenheath îl ghidează în direcția obiectului, la 10 km est de centru. Pilotul intră în contact vizual și radar cu ținta, apoi o pierde. Centrul îl dirijează atunci la 16 km est de Lakenheath. Pilotul zărește din nou ținta și comunică : « Mitralierele mele sînt ațintite asupra lui. » La puțin timp după aceea el pierde din nou ținta. Dar aceasta a fost urmărită de operatorii radar ai centrului, care îl informează pe pilot că obiectul a făcut o mișcare rapidă pentru a se plasa în spatele lui și îl urmează la scurtă distanță. Pilotul confirmă. Observat de radariști, pilotul încearcă timp de 10 minute toate manevrele pentru a se plasa din nou în spatele obiectului (șandele, picaje, viraje continue), dar nu reușește : OZN-ul îl urmărește, la distanță constantă, după cum arată radarele de la sol. În fine, rămas fără carburant, el se hotărăște să se întoarcă la bază, cerînd să i se spună dacă obiectul continuă să-l urmărească. OZN-ul îl urmărește, într-adevăr, pe o scurtă distanță, apoi rămîne nemișcat. Radariștii vor vedea apoi obiectul efectuînd cîteva scurte deplasări, iar după aceea pornind în direcția nord cu circa 950 km/oră și dispărînd de pe ecranele radar la orele 3.30.

– Un alt Venom, trimis să-l înlocuiască pe primul, a trebuit să se întoarcă rapid la bază din motive tehnice, înainte de-a putea stabili vreun contact cu obiectul.

Thayer își încheia astfel articolul din *Astronautics and Aeronautics* : « Dacă se ține seamă de credibilitatea ridicată a informației, de coerența și continuitatea rapoartelor, ca și de înaltul grad de „ciudățenie“, acest caz de OZN este fără îndoială unul dintre cele mai tulburătoare cunoscute pînă acum. »

2.2. Avionul RB-47 în Statele Unite (17 iulie 1957)

Acest caz care figurează în raportul Condon ca « neidentificat » a fost foarte des citat și studiat în ultimii patruzeci de ani. Fizicianul

James Mac Donald și-a publicat rezultatele anchetei în 1971 în revista *Astronautics and Aeronautics*. Philippe Klass, ziaristul menționat mai sus, s-a străduit în 1976 să dea o interpretare banală faptelor, foarte contestabilă de la bun început. Această interpretare a fost combătută pe fond de cercetătorul în tehnici aerospațiale Brad Sparks la sfîrșitul anului 1997, într-o lucrare elaborată în urma unei anchete aprofundate.

Rezumăm aici secvențele importante ale cazului care indică existența unui obiect zburător luminos neidentificat, detectat noaptea nu numai cu ochiul liber și pe radar, ci și prin emisiuni de microunde pulsatorii provenind din direcția sa.

RB-47 era un bombardier a cărei magazie de bombe fusese amenajată pentru a găzdui trei ofițeri dispunînd fiecare de mijloace capabile să detecteze emisiunile radar de la sol și să precizeze direcția lor în azimut, dar care nu puteau determina nici distanța, nici natura semnalelor. În zona de centru-sud a Statelor Unite, unde avionul efectua în ziua aceea un zbor de antrenament, numeroase stații radar emiteau semnale ale căror frecvențe se apropiau de 3 000 MHz și impulsuri cu o durată de 1 microsecundă la un interval de 600 de microsecunde. Aceste radare măturau orizontul de patru ori pe minut. Trei alți ofițeri (pilot, copilot, navigator) se aflau în carlingă, și deci puteau vedea ce se petrece în afara avionului. Cei șase ofițeri au fost interogați de Mac Donald în 1969. Ei au relatat că :

– Primul incident s-a produs probabil în jurul orei 9.30 TU (3.30 ora locală) deasupra statului Mississippi, în timp ce avionul, venind dinspre golful Mexic pe direcția nord, aborda coasta puțin la est de delta fluviului, zburînd cu Mach 0,75. Căpitanul Mac Clure a detectat pe ecranul său un spot corespunzător unei surse de microunde pulsatorii situate în spatele și în dreapta aparatului RB-47 (în direcția « orele 5 »), sursă care a depășit rapid avionul și s-a învîrtit în jurul lui, pornind apoi pe partea lui stîngă în celălalt sens (direcție cuprinsă între « orele 6 și 9 »). Sursa era deci aeropurtată și supersonică. Mac Clure a notat caracteristicile semnalului :

erau cele ale radarelor de la sol menționate, cu excepția duratei impulsurilor, care era de 2 microsecunde. El nu a semnalat imediat acest incident, crezînd că este vorba de un defect electronic. După cum a scris Klass, pe vremea aceea, nici în Statele Unite și nici în URSS nu exista un avion supersonic destul de mare pentru a transporta un radar al cărui semnal poseda caracteristicile observate.

– Incidentul următor s-a produs la 10.10 TU, în Louisiana, cînd comandantul Chase, pilot, și căpitanul Mac Coyd, copilot, au văzut o lumină intensă, alb-albăstruie, îndreptîndu-se spre avion în direcția « ora 11 », apoi țîșnind din stînga lor către dreapta și dispărînd în timp ce se îndepărta în direcția « orele 2 ». Klass a arătat că acest obiect era poate un meteorit a cărui traiectorie provoca o iluzie optică, dar, pe moment, Chase și Mac Coyd s-au întrebat dacă nu era vorba de un OZN. Mac Clure, auzindu-i, și-a amintit de ceea ce detectase el mai înainte și a căutat un semnal de aceeași natură.

– El a găsit acest semnal la orele 10.30 TU, identic cu cel dinainte și – poate era o coincidență – provenind din direcția « orele 2 ». Acest semnal a fost confirmat de căpitanul Provenzano, al cărui detector era de asemenea capabil să opereze în jurul valorii de 3 000 MHz. Nu putea fi vorba de semnalul unui radar fix, căci direcția sa de « ora 2 » rămînea invariabilă, în timp ce avionul își continua ruta de mai multe minute spre vest. Avionul a pătruns în Texas, apoi a ajuns în bătaia radarului Utah, situat lîngă Dallas. Echipajul a raportat stației Utah, care a detectat și avionul, și un obiect care păstra față de acesta o distanță constantă de 18 km.

– La orele 10.39, tot în Texas, comandantul Chase a zărit o lumină roșie de mari dimensiuni care, după estimarea lui, evolua la 1 500 m mai jos decît avionul, în mod evident în direcția « orele 2 ». Avionul zbura la o altitudine de 10 500 m, iar cerul era perfect senin. Deși comandantul nu putea determina nici forma, nici mărimea obiectului, el a avut impresia clară că lumina emana din partea lui superioară.

– La orele 10.40, el a primit autorizația să urmărească acest obiect și a prevenit stația Utah. A încetinit, apoi a accelerat. Utah l-a informat că obiectul îi însoțea mișcările, menținîndu-se la o distanță constantă de 18 km.

– La 10.42, Chase a accelerat și a văzut obiectul roșu virînd la dreapta în direcția Dallas. Acest lucru a fost confirmat de Mac Clure.

– Către 10.50, puțin la est de Dallas, obiectul s-a oprit și a dispărut simultan din bătaia radarelor (Utah și radarul de bord, care tocmai detectase obiectul în momentul în care RB-47 se apropiase de el) și de pe ecranul lui Mac Clure (dispariția obiectului de pe ecranul radarului este mai puțin surprinzătoare în zilele noastre, căci ea evocă tehnicile de invizibilitate activă folosite actualmente și aflate în plină dezvoltare). Avionul a virat atunci la stînga. Mac Clure a recuperat un semnal, care era poate cel al stației Utah. Contactul vizual a fost regăsit, precum și contactul radar.

– La 10.52, Chase a văzut obiectul coborînd brusc la circa 4 500 m. A intrat în picaj cu RB-47 de la 10 500 m la 6 000 m. Obiectul i-a dispărut în acel moment din fața ochilor, dispărînd totodată și de pe radarul Utah, și de pe ecranul lui Mac Clure.

– La 10.57, tot în apropiere de Dallas, obiectul a reapărut pe ecranul lui Mac Clure, iar Utah a indicat că a făcut un raport CIRVIS (*Communications Instructions for Reporting Vital Intelligence Sightings*), raport radio urgent și secret, destinat comandamentului Apărării Aeriene, obligatoriu în caz de observare a unui obiect aerian neidentificat de către aviație. La 10.58, pilotul a reintrat în contact vizual cu obiectul pe direcția « orele 2 ». Cîteva minute mai tîrziu, văzînd că rezervele de carburant sînt pe sfîrșite, s-a hotărît să se întoarcă și s-a îndreptat spre nord, în direcția lui Oklahoma City. Obiectul s-a plasat atunci în spatele avionului, la 18 km distanță, așa cum a precizat Utah, care a încercat să trimită avioane de vînătoare în urmărirea necunoscutului. Acesta, zburînd mai jos decît RB-47 și în spatele lui, nu putea fi văzut din carlingă, dar a fost detectat pe ecranul lui Mac Clure pînă în dreptul lui Oklahoma City, cu mult în afara radarului Utah. Apoi a dispărut brusc de pe ecran la 11.40.

2.3. Teheran (18–19 septembrie 1976)

Acest incident a avut loc în noaptea de 18 spre 19 septembrie 1976. Ziare din lumea întreagă l-au relatat mai mult sau mai puțin fidel, printre care *France-Soir* în numărul din 21 septembrie. Un cetățean american a făcut demersuri laborioase pe lîngă autorități pentru a obține un raport, invocînd legea privind accesul la informație. Pînă la urmă, el l-a obținut de la Defence Intelligence Agency (DIA). De atunci s-au mai obținut și alte documente.

O serie de interviuri luate controlorului aerian și unor generali iranieni implicați în acest eveniment permite confirmarea și completarea raportului DIA, mai ales prin menționarea numelor proprii. Din lectura tuturor documentelor rezultă următorul rezumat :

– Către orele 11 seara, pe 18 septembrie, turnul de control al aeroportului din Teheran primește mai multe apeluri care semnalează un ciudat obiect luminos, nemișcat pe cer deasupra cartierului rezidențial Shemiran, în partea de nord a capitalei. Responsabilul echipei de noapte, Hossain Perouzi, iese să observe obiectul cu binoclul. El a declarat că a văzut un dreptunghi, corespunzător probabil unui obiect cilindric, la extremitățile căruia pulsau lumini alb-albăstrui. În mijlocul obiectului, o luminiță roșie descria un cerc. Perouzi raportează despre această stranie observație comandantului Aviației Imperiale, care îl alertează pe generalul Youssefi, numărul trei al Aviației. Acesta iese pe balcon și vede un obiect analog cu o stea, dar mult mai mare și mai strălucitor, și ordonă trimiterea în cercetare a unui avion cu reacție Phantom F-4, căruia îi dirijează misiunea prin intermediul lui Perouzi.

– Cînd F-4 ajunge la 45 km de obiect, instrumentele sale de zbor și toate mijloacele de comunicație (radio și interfon) încetează brusc să mai funcționeze. Pilotul oprește interceptarea și se îndreaptă către bază. Echipajul constată atunci că instrumentele și comunicațiile redevin operaționale.

– Un al doilea F-4 este trimis în misiune de generalul Youssefi. Ecoul OZN-ului pe ecranul avionului este asemănător cu cel al unui Boeing 707. F-4 se apropie de OZN cu o viteză relativă de 280 km/oră. Cînd ajunge la 45 km de acesta, OZN-ul accelerează

și se menține la distanța constantă de 45 km de F-4. Echipajul nu poate discerne vizual mărimea obiectului, căci acesta strălucește intens. Strălucirea sa provine de la luminile dispuse în dreptunghi care trec rapid de la albastru la verde, la roșu și portocaliu.

– Deodată, din OZN iese un obiect strălucitor, cu un diametru aparent pe jumătate sau o treime din cel al Lunii, și se îndreaptă rapid spre F-4. Pilotul se pregătește să tragă o rachetă Sidewinder asupra obiectului, dar în acel moment tabloul de comandă a tirului și mijloacele de comunicație (radio și interfon) devin inoperante. El efectuează prompt un viraj și un picaj, dar obiectul își schimbă direcția și urmărește avionul de la o distanță de circa 6 km. Pînă la urmă, obiectul trece prin interiorul virajului lui F-4 și se întoarce la OZN-ul din care ieșise.

– La scurt timp după aceea, un alt obiect iese din OZN și se îndreaptă către sol pe verticală. Echipajul lui F-4 se așteaptă să-l vadă explodînd, dar obiectul pare să se așeze lin pe sol și răspîndește o lumină foarte vie pe o arie cu un diametru de 2-3 km. Membrii echipajului, momentan orbiți, rămîn în aer atît cît este necesar pentru a-și recupera vederea de noapte, înainte de a ateriza pe aeroportul din Teheran. Ei remarcă pierderea capacității comunicațiilor (radio și interfon) ori de cîte ori avionul lor traversează o anumită zonă. Se cuvine să precizăm că un avion civil și-a pierdut de asemenea capacitatea comunicațiilor cînd a traversat această zonă. În timpul zilei, echipajul este dus cu elicopterul la locul în care, aparent, aterizaze obiectul, un lac secat, însă nu se descoperă nici o urmă.

O notă anexă a DIA era la fel de surprinzătoare ca și raportul. Ea preciza că informația fusese confirmată de alte surse și se termina cu această apreciere :

« Un raport remarcabil. Acesta este un caz clasic, care întrunește toate condițiile pentru un studiu asupra fenomenului OZN :

a) obiectul a fost văzut de mai mulți martori situați în locuri diferite...

b) credibilitatea multor martori era mare (un general de aviație, echipaje calificate și controlori experimentați ai navigației aeriene)

c) observațiile vizuale au fost confirmate de radar

d) efecte electromagnetice asemănătoare au fost raportate de trei echipaje distincte

e) au existat efecte fiziologice asupra unor membri ai echipajului (pierderea vederii de noapte datorită strălucirii obiectului)

f) OZN-urile au demonstrat un grad ridicat de mobilitate »

Tentativa lui Klass de a banaliza acest caz îi dovedește soliditatea.

2.4. Rusia (21 martie 1990)

Acest caz s-a produs noaptea în regiunea Pereslavl-Zaleski, la est de Moscova. El a fost adus la cunoștința publicului printr-un articol al generalului de aviație Igor Malțev, comandantul Forțelor de Apărare Aeriană, apărut în ziarul *Rabociaia Tribuna* (*Tribuna muncitorească*) la 19 aprilie 1990 și intitulat : « OZN-uri pe radarele apărării aeriene » (*cf.* lucrarea Mariei Galbraith, citată la 9.1).

Se menționa aici trimiterea unor avioane de luptă în misiune de interceptare a OZN-urilor detectate. Generalul Malțev, care a realizat sinteza a mai mult de o sută de observații vizuale furnizat de comandanți de unitate, a declarat :

« Nu sînt un specialist în OZN-uri, și deci nu pot decît să leg între ele datele și să comunic propria mea ipoteză. Conform datelor adunate de acești martori, OZN-ul era un disc cu un diametru cuprins între 100 și 200 m. Două lumini clipeau în părți... În plus, obiectul se învîrtea în jurul axei sale și efectua o mișcare în formă de S, în același timp în plan vertical și orizontal. Apoi OZN-ul rămînea staționar deasupra solului, după care zbura cu o viteză de două-trei ori mai mare decît cea a avioanelor de luptă moderne... Obiectele zburau la altitudini cuprinse între 100 și 7 000 m. Mișcarea OZN-urilor nu era însoțită de nici un fel de zgomot și se caracteriza printr-o uluitoare manevrabilitate. OZN-urile păreau complet lipsite de inerție. Cu alte cuvinte, ele învinseseră într-un fel sau altul gravitația. La ora actuală, aparatele terestre nu ar putea prezenta asemenea caracteristici. »

2.5. San Carlos de Bariloche (31 iulie 1995)

Sursă SEPRA

Zborul Aerolineas Argentinas AR 674 – un Boeing 727 din direcția Buenos Aires – se află la 140 km de San Carlos de Bariloche,

stațiune turistică din Anzii centrali, unde se pregătește să aterizeze. Chiar în acel moment o pană de electricitate cufundă orașul în beznă, iar pilotul primește ordin să aștepte cîteva minute înainte de a efectua manevra finală. În timp ce inițiază zborul de așteptare, pilotul observă o stea bizară. În același moment, centrul de control pune în așteptare al doilea avion care sosește în sector. Zborul AR 674 continuă să se apropie, dar pe cînd își încheie virajul în axa pistei, un obiect asemănător cu un avion mare apare pe partea dreaptă și zboară paralel cu el ! Acest obiect are trei luminițe, dintre care una roșie în mijloc. Luminile aeroportului au din nou o pană, balizajul de pistă și rampa de apropiere se sting și ele. Celălalt avion aflat în așteptare observă fenomenul de pe poziția lui.

Pilotul, neputînd efectua aterizarea, mărește puterea motoarelor și efectuează un nou viraj pentru a se prezenta din nou în axa pistei. În acel moment, obiectul, devenit luminos, trece în spatele avionului, se oprește, urcă pe verticală și se oprește iar. El trece din nou prin fața avionului înainte de a dispărea definitiv în direcția Cordilierei Anzilor. Echipajul, pasagerii zborului AR 674, cei din celălalt avion, ca și controlorii de pe aeroport și o parte din locuitorii orașului San Carlos au asistat, perplecși, la acest insolit balet aerian.

Acest caz este interesant din mai multe puncte de vedere :

– observație coroborată de multipli observatori independenți, în zbor și de la sol

– fenomen care durează cîteva minute

– traiectorii variate, dintre care unele le imită pe cele ale avionului

– observare a unui fenomen electromagnetic (stingerea luminilor orașului și ale aeroportului) în relație directă cu prezența obiectului

CAPITOLUL 3
Cazuri de observare de la sol

Acest capitol este consacrat unor cazuri de observare de la sol, dintre care două au fost expuse comitetului de martori direcți ai

fenomenelor observate. Și aici, mărturiile sînt cu atît mai interesante cu cît martorii țin de domeniul aviației, iar fenomenele au fost observate ziua.

3.1. Fenomen observat de numeroși martori la Tananarive (16 august 1954)

Mărturie în prezența comitetului

Edmond Campagnac (C), fost ofițer de artilerie și fost șef al serviciilor tehnice ale Air France în Madagascar, astăzi pensionar, a făcut o depoziție în fața comitetului. Fenomenul descris mai jos a fost observat de cîteva sute de martori.

La orele 17, în timp ce personalul agenției Air France așteaptă sosirea corespondenței, cineva zărește pe cer o « bulă mare » verde, care se deplasează foarte repede. La început, martorii își spun că e vorba de un meteorit. Fenomenul dispare în dosul unui deal, iar ei cred că bula verde se va lovi de pămînt și că vor percepe șocul.

Aceasta reapare însă după un minut. Trecînd chiar prin mijlocul observatorilor, ea se arată a fi « un soi de minge de rugby, metalică precedată de o lentilă verde, separată de ea, cu flăcărui în coadă. » După părerea martorilor, « mingea » avea lungimea unui avion DC4, adică vreo 40 m. Lentila verde se deplasa în față, la mai puțin de 40 m, cu flăcărui destul de lungi în coadă. Obiectul a survolat Tananarive la o înălțime cuprinsă între 50 și 100 m – estimare realizată prin comparație cu înălțimea unui deal învecinat. Pe măsură ce obiectul se deplasa, luminile magazinelor se stingeau, iar animalele manifestau o mare neliniște.

După ce a survolat Tananarive, obiectul s-a îndreptat către vest. Trecînd pe deasupra parcului cu zebu al orașului, obiectul a stîrnit o violentă panică între animale. Lucru surprinzător, căci aceste animale nu au de obicei nici o reacție la trecerea avioanelor Air France. Două-trei minute mai tîrziu, un obiect identic a fost observat la 150 km depărtare, deasupra unei ferme-școală. Și aici, turmele au fost cuprinse de panică. Dacă obiectul observat era același cu cel din Tananarive, viteza sa trebuia să fie de ordinul a

3 000 km/oră. După spusele lui C, generalul Fleurquin, comandantul-șef din Madagascar, a reunit o « comisie științifică » în vederea unei anchete asupra acestor fenomene. În arhivele Aviației nu s-a putut găsi însă nici o urmă a acestei anchete. Cu toate acestea, în numărul 6 al Buletinului GEPA (Grupul de Studiu al fenomenelor spațiale) din semestrul II al anului 1964 a fost descrisă această observație.

3.2. Observarea de către un pilot a unei farfurii zburătoare aproape de sol (9 decembrie 1979)

Anchetă GEPAN / SEPRA și depoziție în prezența comitetului

Fost locotenent-colonel de aviație, Jean-Pierre Fartek (F) este, în momentul faptelor, pilot pe Mirage III, escadra a 2-a de vînătoare din Dijon. Astăzi, F este pilot într-o companie privată. F locuia – și locuiește încă – într-un sat din împrejurimile orașului Dijon. Casa sa se află la capătul unui teren care dă spre cîmp. La vreo 250 m se află un pîlc de copaci cu o înălțime medie de cel mult 15 m. În ziua de 9 decembrie 1979, către orele 9 și 15 minute dimineața, F și soția lui observă un obiect neobișnuit (în continuare denumit M) pe cîmpul vecin cu casa lor. Condițiile meteo și vizibilitatea sînt perfecte. M, căruia ei îi aproximează dimensiunile la 20 m diametru și 7 m grosime, se află în zbor staționar la circa 3 m înălțime, în fața pîlcului de copaci pe care îl ascund parțial privirii. În perfectă concordanță cu soția lui, martorul F descrie obiectul astfel :

– avea forma a două farfurii suprapuse, conturîndu-se foarte clar una deasupra celeilalte, fără hublouri și fără lumini

– era de culoare gri metalic în partea superioară, și mai închisă (albăstruie) în partea inferioară, partea de sus și cea de jos a obiectului fiind perfect delimitate între ele – diferența de culoare nu se putea datora unei diferențe de iluminare, dată fiind poziția soarelui

– era animat în permanență de ușoare oscilații, a căror frecvență nu era foarte mare, ca un lucru care încerca să-și găsească echilibrul

– nu făcea nici un zgomot

– nu provoca nici o turbulență la sol, nici în timpul zborului staționar și nici în momentul plecării

– nu a lăsat, după plecarea lui, nici o urmă pe sol

După un timp de observare pe care nu-l poate aprecia exact, F vede obiectul oscilînd mai puternic, are impresia că se înclină puțin în față (cum face un elicopter după decolare, la începutul translației orizontale). F vede obiectul pornind pe orizontală, la foarte joasă înălțime, fără zgomot, fără să lase dîre în urmă, cu foarte mare viteză, și dispărînd la orizont în cîteva secunde. F a dat declarații la Jandarmeria Aviației de la baza aeriană din Dijon. El crede că și alte persoane au observat fenomenul, dar nu au îndrăznit să depună mărturie, îndeosebi vecinii și copiii lor, care ar fi văzut aceleași lucruri.

Acest fapt observat de un pilot profesionist, cunoscător al fenomenelor aeronautice, nu a primit niciodată vreo explicație.

3.3. Un caz cu mulți martori la o bază rusească de rachete (28–29 iulie 1989)

În fruntea listei rapoartelor despre OZN-uri făcute accesibile de KGB în 1991 figurează un dosar privitor la o bază de rachete ale armatei aflată în apropiere de Kapustin Iar, în regiunea Astrahan, doar menționat în lucrarea Mariei Galbraith (*cf.* capitolul 9.1). Publicul anglofon a luat cunoștință de el prin revista moscovită *AURA-Z* din martie 1993. Cîțiva militari de la două din centrele bazei au făcut depoziții manuscrise despre observațiile lor vizuale efectuate în condiții de bună vizibilitate. Dosarul, incomplet, nu pomenește despre eventuale detecții radar. El începe cu un scurt rezumat al cazului, redactat de un ofițer anonim din KGB, și este urmat de relatarea a șapte mărturii manuscrise :

– Cinci depoziții, provenind din primul centru, sînt semnate de locotenentul Klimenko, doi caporali și doi soldați. În noaptea de 28 spre 29 iulie, acești militari au observat OZN-uri, între orele 22.15 și 23.55, la o distanță de 3 pînă la 5 km. Cel puțin trei obiecte au fost văzute simultan. Un obiect a executat, fără zgomot,

deplasări sacadate, cu porniri și opriri foarte bruște, și cu perioade de imobilitate. Toți martorii au văzut un avion de vînătoare încercînd să se apropie de un OZN și pe acesta țîșnind cu o viteză fulgerătoare, « dînd impresia că avionul stă nemișcat ». Numai zgomotul avionului a fost auzit, în timp ce OZN-ul atinsese probabil o viteză supersonică.

– Două alte mărturii, provenind de la un centru vecin cu primul, relatează despre observarea unui OZN între orele 23.30 și 1.30, la o distanță cuprinsă între cîțiva kilometri și 300 m. Acesta a fost descris de sublocotenentul Voloșin ca un disc cu un diametru de 4-5 m, avînd deasupra o cupolă emisferică puternic luminată. Sublocotenentul a anexat la depoziția sa și o schiță a farfuriei zburătoare. Aceasta se deplasa uneori brusc și fără zgomot, iar alteori rămînea nemișcată la 20-60 m deasupra pămîntului. Voloșin a văzut-o împreună cu soldatul Ticeaiev : ea emitea o lumină verde fosforescentă, stătea nemișcată la 300 m de ei și la vreo 20 m deasupra unui depozit de rachete, și a luminat acest depozit cu un fascicul de lumină mobilă timp de cîteva secunde.

Într-un raport asemănător cu cel al superiorului său, soldatul Ticeaiev insista asupra faptului că obiectul nu producea nici un zgomot, chiar la mică distanță, ceea ce nu permitea să fie confundat cu un elicopter. Cei doi martori, cărora li s-a alăturat după un timp echipa de gardă, au asistat timp de două ore la evoluțiile obiectului deasupra centrului și împrejurimilor sale.

CAPITOLUL 4
Întîlniri apropiate petrecute în Franța

4.1. Valensole, Alpes-de-Haute-Provence (1 iulie 1965)

Anchetă aprofundată realizată de Jandarmeria Națională

Valensole, 1 iulie 1965. Maurice Masse pleacă de acasă la ora 5 dimineața și se îndreaptă spre terenurile sale de lavandă, aflate pe platoul din apropierea satului. Pe la ora 6 își aprinde o țigară

înainte de a porni motorul tractorului. În acel moment aude o șuierătură care îi atrage atenția. Ieșind din dosul unui zid de piatră, zărește, la o distanță de vreo 90 m, un obiect care stă pe ogorul lui. Ca formă, seamănă cu un automobil Dauphine, așezat pe șase picioare, cu un pivot central. Se apropie de obiect cu precauție pînă la circa 10 m, gîndindu-se că au venit hoții să-i fure lavanda. Atunci vede două ființe mici, dintre care una, întoarsă spre el, va aținti asupra lui un tub scos dintr-un soi de sacoșă agățată pe partea stîngă. Maurice Masse precizează că va rămîne complet imobilizat pe locul unde se afla, cu trupul înțepenit și paralizat, dar perfect conștient de evenimentele ce se vor desfășura sub ochii lui. Cele două ființe se vor urca apoi în mașinăria lor. El le va urmări cu privirea în timp ce ele se vor instala în spatele unui soi de cupolă și va auzi un zgomot surd în momentul în care obiectul își va lua zborul. El va observa de asemenea că pivotul care se afla sub obiect, în contact cu solul, va începe să se învîrtească odată cu cele șase picioare, care vor dispărea sub aparat. Obiectul va urca apoi pe verticală înainte de a lua o poziție oblică și va dispărea mai repede decît un avion cu reacție. Maurice Masse va rămîne imobilizat preț de vreo 15 minute pînă să-și vină în fire, după care își va vedea de treburi și se va duce să povestească întîmplarea în sat unde, aflînd despre cele petrecute, jandarmii îl vor chestiona în cursul zilei.

Brigada de Jandarmerie din Valensole și apoi brigada de Cercetare din Digne au anchetat cîteva zile asupra cazului. Investigațiile Jandarmeriei au stabilit că exista, în locul arătat de Maurice Masse, o adîncitură în care pămîntul era umed. În mijlocul gropii se afla o gaură cilindrică, cu pereții netezi, cu un diametru de 18 cm și adîncă de 40 cm. Pe fundul ei se aflau alte trei găuri cotite, cu un diametru de 6 cm. De-a lungul axei de pornire a obiectului, pe circa 100 m, tulpinile de lavandă erau uscate. Fenomenul a persistat cîțiva ani, martorul încercînd în zadar să răsădească plantele pe o rază de cîțiva metri în jurul urmei lăsate.

În ciuda cîtorva elemente contradictorii din povestirea lui Maurice Masse, elementele culese de cele două brigăzi de jan-

darmi au confirmat plauzibilitatea faptelor, în special efectele asupra mediului înconjurător și asupra martorului însuși, care, timp de mai multe luni, a dormit între 12 și 15 ore pe noapte, în urma paraliziei pe care o suferise. Ancheta asupra personalității martorului nu va revela elemente ce ar putea permite să se bănuiască un comportament de mitoman sau o mistificare.

4.2. Cussac, Cantal (29 august 1967)

Anchetă GEPAN/SEPRA

Printre cazurile de OZN-uri, întîmplarea din Cussac ocupă un loc deosebit, deoarece în 1978 a fost întreprinsă o contraanchetă exemplară la cererea consiliului științific al GEPAN. Pe 29 august 1967, în jurul orei 10.30, într-o frumoasă dimineață însorită, pe un platon înalt din zona centrală a Franței, doi copii păzesc turma familiei. Cîinele care îi însoțește le dă de știre că o vacă se pregătește să sară peste micul zid al ocolului. Băiatul, care avea pe atunci 13 ani, se duce să aducă vaca înapoi, cînd zărește de cealaltă parte a drumului patru copii pe care nu-i cunoaște. Surprins, o cheamă pe sora lui și apoi vede, la o oarecare distanță de necunoscuți, o sferă foarte strălucitoare. Cei doi își dau seama că nu e vorba de copii, ci de niște omuleți negri, nu mai înalți de 1,20 m. Doi dintre ei stau în picioare lîngă sferă, un altul este îngenuncheat în fața sferei, iar al patrulea, în picioare, ține în mînă un soi de oglindă strălucitoare, care îi orbește pe copii. Băiatul încearcă să vorbească cu ei, dar omuleții se reped spre sferă. Copiii îi văd ridicîndu-se în aer și pătrunzînd în sferă pe sus, cu capul înainte. Sfera își ia zborul șuierînd, apoi se ridică spre cer, descriind o mișcare elicoidală continuă, cu mare viteză. Cîinele latră, vacile încep să mugească, și un miros sulfuros foarte puternic umple văzduhul. Contraancheta va începe în 1978, cu o echipă de anchetatori de la GEPAN și cu membri consilieri calificați din afară, printre care și un fost judecător de instrucție.

Faptele marcante ale acestei contraanchete nu au avut în vedere nici întîmplările, nici povestirea, ci elemente noi constînd în descoperirea unor martori secundari care se aflau prin apropiere și

care au adus indicii suplimentare, ce au întărit credibilitatea cazului. E vorba mai ales de un jandarm care se dusese la fața locului imediat după incident, găsise urme pe sol în locul indicat de copii și simțise mirosul puternic de sulf. A fost găsit și un alt martor, care a spus că se afla într-un pod nu departe de acolo și care își amintea perfect de zgomotul șuierat, dar foarte diferit de cel al unui elicopter din vremea aceea.

Reconstituirile la fața locului, în prezența a doi martori principali, au confirmat atît descrierile cît și împrejurările care au urmat observației. Atunci, copiii au povestit despre un miros foarte puternic de sulf, dar ei au suferit și tulburări fiziologice : ochii le-au lăcrimat zile întregi. Aceste fapte au fost constatate de medicul familiei și confirmate de tatăl lor, care era pe atunci primarul satului. La încheierea contraanchetei, magistratul și-a spus părerea despre martori și declarațiile lor : « Aceste elemente nu prezintă nici o ruptură, nici o nepotrivire care să ne facă să ne îndoim de sinceritatea mărturiilor, sau să ne gîndim la o invenție, o șarlatanie sau o halucinație. În aceste condiții, în ciuda vîrstei fragede a martorilor principali, și oricît de extraordinare ar părea faptele, cred că ei le-au observat cu adevărat. »

4.3. Trans-en-Provence, Var (8 ianuarie 1981)

Anchetă GEPAN/SEPRA

În Trans-en-Provence, la 8 ianuarie 1981, un bărbat care își construiește în grădină un mic adăpost pentru o pompă de apă va fi martorul unuia din cazurile cele mai neobișnuite petrecute și studiate vreodată în Franța. O rază de soare reflectată de ceva ce evolua pe cer îi va atrage atenția și-i va permite să observe coborîrea, apoi aterizarea bruscă a unui obiect metalic silențios pe un tăpșan aflat mai jos de casa lui. Obiectul, de formă ovoidală, nu prezenta nici o asperitate aparentă – aripă, cîrmă sau motor – ce ar fi putut să-l asemuie vreunui tip de aeronavă. Obiectul va rămîne cîteva clipe pe tăpșan, tot fără să facă vreun zgomot, apoi va decola și va dispărea cu foarte mare viteză pe cerul azuriu. Povestea s-ar fi putut limita la această simplă constatare vizuală, dacă pe sol

n-ar fi rămas urme și amprente mecanice vizibile în formă de coroană, care vor face ca întîmplarea să intre în domeniul fenomenelor inexplicate.

Jandarmeria, apoi GEPAN-ul vor întreprinde o anchetă amănunțită, cuprinzînd numeroase discuții cu martorul și vecinii. Expertizele pe teren – recoltări de eșantioane de pămînt și vegetație, urmate de analize – vor arăta fără echivoc că era într-adevăr vorba de un obiect metalic greu, neidentificat, care se așezase pe tăpșan. Analiza vegetației prelevate pe teren va indica faptul că nu ne aflam în prezența unui aparat de zbor obișnuit, inclusiv elicopter sau țintă militară aeriană, ipoteze care fuseseră întrevăzute și analizate. Lucerna sălbatică din locul de aterizare fusese profund marcată și afectată de un agent exterior care modificase în profunzime aparatul fotosintetic al plantei. Într-adevăr, clorofilele, ca și anumiți aminoacizi ai plantelor prezentau variații importante de concentrație, variații ce descreșteau odată cu îndepărtarea de centrul urmei mecanice. La doi ani după aceea, aceste efecte au dispărut complet, demonstrînd astfel existența unui tip specific de traumatism. După părerea profesorului Michel Bounias, de la Laboratorul de ecologie și toxicologie vegetală al INRA, care a efectuat analizele, cauza profundelor perturbări înregistrate la vegetația prezentă în acest ecosistem ar putea fi aproape sigur un puternic cîmp electromagnetic pulsat în gama frecvențelor înalte (microunde). Studiile și cercetările asupra acestui caz continuă și astăzi, fiind explorate numeroase piste. Dar nici una dintre ele nu a putut satisface ansamblul condițiilor care să permită identificarea cu certitudine a obiectului care a aterizat la Trans-en-Provence pe 8 ianuarie 1981 și cu atît mai puțin să-i determine originea.

4.4. Nancy, Meurthe-et-Moselle, cazul numit « Amarant » (21 octombrie 1982)

Anchetă GEPAN/SEPRA

Cazul « Amarant » constă în observarea, în plină zi, de către un martor, cercetător în biologie celulară, a unui obiect care a stat

în zbor staționar deasupra grădinii sale timp de 20 de minute. Mărturia, înregistrată de Jandarmerie la mai puțin de 5 ore după incident, se rezumă la următoarele :

– Pe 21 octombrie 1982, în timpul unei pauze de lucru, martorul se găsea în jurul orei 12.35 în grădina din fața casei. El a văzut venind dinspre sud-est un obiect zburător strălucitor, pe care l-a luat la început drept avion. A precizat că nu erau nori, că soarele nu-i bătea în ochi și că vizibilitatea era excelentă. Viteza de coborîre a obiectului nu era foarte mare, iar el și-a zis că o să treacă pe deasupra casei. La un moment dat și-a dat seama că obiectul se îndrepta chiar către el și s-a dat înapoi cu 3-4 metri. Obiectul, de formă ovală, s-a oprit la aproximativ 1 m de sol și a rămas în zbor staționar la această înălțime aproximativ 20 de minute.

– Martorul a precizat că se uitase la ceas și era absolut sigur de durata zborului staționar al obiectului, pe care l-a descris astfel : formă ovoidală, diametru de circa 1 m, grosime 80 cm, partea inferioară cu aspect metalizat, asemănător beriliului șlefuit, partea superioară de culoare albastră-verzuie în textura sa internă. Obiectul nu emitea nici un sunet, nu degaja nici căldură, nici răceală, nici raze, nici, pare-se, unde magnetice sau electromagnetice. După 20 de minute, obiectul s-a ridicat brusc pe verticală – traiectorie constantă, pe care și-a menținut-o pînă ce a dispărut. Plecarea obiectului a fost foarte rapidă, ca sub efectul unei aspirări. Martorul a precizat că nu se vedea nici o urmă pe sol, iarba nu era nici calcinată nici strivită, dar a remarcat că, în momentul pornirii, firele de iarbă se ridicaseră drept în sus, revenind apoi la normal.

Interesul acestei observații rezidă, în afara ciudățeniei sale, în urmele vizibile lăsate pe vegetație, mai ales pe un arbust de amarant ale cărui frunze, cu vîrfurile complet deshidratate, dau impresia că au fost supuse unor cîmpuri electrice intense. Totuși, în ciuda intervenției rapide, condițiile de recoltare și apoi de conservare a eșantioanelor n-au permis o verificare definitivă a acestei ipoteze. Dintr-un studiu prealabil asupra comportamentului plantelor supuse unor cîmpuri electrice reiese că :

– cîmpul electric aflat după toate probabilitățile la originea ridicării firelor de iarbă a depășit 30 kV/m

– efectele observate asupra arbustului se datorează probabil acțiunii unui cîmp electric care, la nivelul plantei, a depășit cu mult 200 kV/m

CAPITOLUL 5
Contraexemple de fenomene elucidate

Cazurile descrise în capitolele precedente au rămas inexplicate, în ciuda bogăției informațiilor. Astfel de cazuri sînt puține. Multe fenomene aeriene observate în Franța pe care martorii nu și le explică și pe care le declară la Jandarmerie sînt elucidate după o scurtă anchetă a acestei instituții și/sau a GEPAN/SEPRA : cauzele sînt Luna, planetele, aeronavele, baloanele meteo, reflectarea farurilor de automobil pe nori etc. și, foarte rar, șarlataniile. Ancheta avansează uneori explicații mai neobișnuite. Dăm aici două exemple.

5.1. Un obiect straniu traversează un drum (29 septembrie 1988)

Anchetă GEPAN/SEPRA

Un mecanic auto care circulă pe autostrada Paris-Lille zărește o enormă sferă roșie traversînd șoseaua la cîteva zeci de metri în fața lui și rostogolindu-se de cealaltă parte a drumului. Aruncînd reflexe luminoase, învăluită într-un nor de fum, sfera se oprește undeva pe cîmp. Tulburat de această apariție ciudată, mecanicul îi avertizează pe jandarmii de pe autostradă. Jandarmeria, la ordinul prefectului, blochează autostrada și o zonă de cîțiva kilometri în jurul obiectului. Martorul principal și familia lui sînt duși la spital, unde sînt examinați. Agenți de la Securitatea civilă și militară se duc la locul incidentului, înarmați cu contoare Geiger. În acea perioadă se aștepta căderea satelitului sovietic *Cosmos 1900*, echipat cu un generator electronuclear, și se dăduseră consemne precise. Consultat, CNES-ul precizează destul de repede că, la acea oră,

Cosmos 1900 survolează Oceanul Indian. Sfera roșie venea oare din spațiu ? Înaintînd cu prudență, cu ochii pe detectoarele de iradiere nucleară, specialiștii se apropie de un obiect sferic cu un diametru de aproximativ 1,50 m. Sub puternica lumină a proiectoarelor, ei văd că acesta nu prezintă nici o urmă datorată încălzirii sau efectelor mecanice considerabile pe care le produce intrarea în atmosferă. Pare intact iar suprafața lui e acoperită cu mici bucăți de oglindă. În apropiere nu se observă nici fum, nici radioactivitate.

Mai tîrziu se va afla că această sferă, ce ar fi trebuit să facă parte din recuzita unui concert al lui Jean-Michel Jarre, căzuse din camionul care o transporta spre Londra. Peticele de oglindă fuseseră lipite pe învelișul de polistiren pentru a reflecta jocurile de lumini ale spectacolului...

5.2. O lumină intensă într-un sat din Dombes (10 martie 1979)

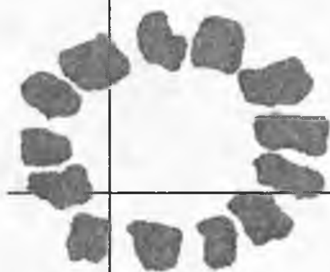
Anchetă GEPAN/SEPRA

La 13 martie 1979, brigada de jandarmi a unei mici așezări din Dombes este alertată de un localnic care declară că în noaptea de 10 spre 11 martie a observat deasupra solului un obiect zburător neidentificat. În cursul anchetei brigada culege în total patru mărturii, dintre care trei sînt total independente una de alta. Primul martor, patronul restaurantului din sat, descrie fenomenul ca pe o masă luminoasă, de culoare albastru-violet, de formă mai degrabă ovală și de vreo 15 m lungime. Intensitatea sa luminoasă este atît de puternică, încît piața satului este luminată ca ziua, iar iluminatul public, care este automat, se stinge. Doi alți martori, care se aflau în mașină în apropierea satului, declară că acea masă luminoasă evolua în fața vehiculului lor pe șosea la circa 2 m distanță. Ei le precizează jandarmilor că lumina s-a stins brusc după ce pe cele două laturi ale luminii a izbucnit o flacără de culoare portocalie. În fine, un al patrulea martor, piscicultor, declară că în noaptea aceea a fost trezit de un zgomot surd și a văzut o puternică lumină albăstruie. A doua zi, toți somnii din unul din bazinele exploatării sale au fost găsiți morți. Prezența unei linii electrice instalate dea-

supra bazinului îi face pe jandarmi să-și orienteze ancheta spre fenomenele de origine electrică.

GEPAN/SEPRA adoptă aceeași ipoteză în ancheta pe care o întreprinde la fața locului după cîteva zile. Se constată foarte repede că rețeaua electrică de 10 kV de deasupra bazinului se topise. Informațiile furnizate de EDF (Électricité de France – compania națională de electricitate) (*n.trad.*) permit să se demonstreze că, rețeaua fiind veche (circa 30 de ani), coroziunea și oxidarea firelor de aluminiu au putut provoca pe rețea un efect de arc voltaic de mare putere, conjugat cu cel al unui efect de coroană. Acest lucru explică, pe de o parte, lumina albăstruie și zgomotul auzit de martor și, pe de altă parte, stingerea iluminatului public. Lumina a fost într-adevăr suficient de intensă pentru a declanșa celula fotoelectrică de comandă ce se află în apropierea rețelei în fuziune. În sfîrșit, peștii au murit otrăviți din pricina picăturilor de aluminiu care au căzut în bazin cîteva minute în șir.

Ce știm astăzi

CAPITOLUL 6
Organizarea cercetării în Franța

n 1977, CNES a primit misiunea de a organiza o structură de studiu permanent al fenomenelor spațiale neidentificate : Grupul de Studiu al Fenomenelor Aerospațiale Neidentificate (GEPAN). Organismul dispunea pentru această misiune de competențe și mijloace adecvate, în special ingineri și cadre cu un nivel înalt de pregătire tehnică și în strînsă colaborare cu mediile științifice. Garanția că acest subiect complex și delicat va fi tratat cu toată rigoarea necesară a fost oferită de un consiliu științific prezidat de Hubert Curien și compus din doisprezece membri reprezentativi pentru științele umane și exacte. Acest consiliu avea sarcina să orienteze, să organizeze și să examineze anual cercetările GEPAN.

În evoluția activității legate de studierea OZN-urilor în Franța se pot distinge trei faze, care au dus în 1988 la crearea Serviciului de Expertiză a Fenomenelor de Pătrundere Atmosferică (SEPRA), serviciu care îi succedă GEPAN-ului, tot în cadrul CNES :

– o fază de pregătire a organizării și de definire a procedurilor de colectare și tratare a datelor, fază descrisă în capitolul de față

– o fază de definire a metodei științifice de studiere a cazurilor

– o fază de punere în aplicare a metodelor și procedurilor definite în prealabil, ambele tratate în capitolul următor

Pentru studierea OZN-urilor, SEPRA are o vocație mai restrînsă decît GEPAN-ul, al cărui consiliu științific și-a încheiat misiunea.

6.1. Faza de pregătire a organizării

GEPAN a avut ca primă sarcină să asocieze diferite organisme publice, civile și militare, în vederea organizării colectării și analizării unor date fiabile. Jandarmeria Națională, Aviația civilă și militară, Institutul Meteorologic Național etc. au fost solicitate și asociate la această acțiune prin convenții și protocoale stabilite cu GEPAN.

Primul obiectiv fixat a fost furnizarea rapidă de date culese în locurile unde era observat un fenomen. În acest scop, GEPAN, conform directivelor consiliului științific, a primit misiunea să formeze echipe de anchetatori specializați în strîngerea datelor psihologice și fizice – de exemplu, prelevarea de urme la sol. În paralel cu această activitate, diverse laboratoare de cercetare, civile și militare, au fost solicitate să participe la expertizele și analizele datelor culese în cursul anchetelor – de pildă, tratarea documentelor fotografice și înregistrărilor radar.

6.2. Participarea Jandarmeriei Naționale

În februarie 1974 s-au dat primele instrucțiuni care-i încredințau Jandarmeriei Naționale sarcina de a culege și centraliza mărturiile spontane despre OZN-uri. Anterior, acestea erau culese întîmplător de brigăzile teritoriale și sfîrșeau rar prin redactarea de procese-verbale sau anchete aprofundate (cazul Valensole, în 1965). Nici o tratare și nici o exploatare a acestor documente nu erau efectuate de autoritățile administrative sau tehnice.

Începînd din mai 1977, unul din cele șase exemplare ale procesului-verbal redactat de brigăzile teritoriale ale Jandarmeriei este trimis la GEPAN, devenit din acest moment destinatar al tuturor informațiilor culese despre OZN-uri.

6.2.1. Rolul și acțiunea Jandarmeriei Naționale

Fiecare brigadă de Jandarmerie posedă un manual – « livretul jandarmului » – în care se dau toate instrucțiunile necesare pentru adunarea datelor despre fenomenele aerospațiale neidentificate.

După gradul de complexitate al cazului raportat, nivelul de intervenție poate merge de la un simplu proces-verbal al declarației pînă la o adevărată anchetă, ce poate fi întreprinsă împreună cu serviciile GEPAN/SEPRA la locurile de observație și care se încheie cu un raport amănunțit.

6.2.2. Utilizarea datelor colectate de Jandarmeria Națională

După colectarea locală a informației, aceasta este transmisă, sub formă de proces-verbal, la sediul Jandarmeriei Naționale din Paris, care expediază un exemplar la GEPAN/SEPRA. Acesta îl tratează la două niveluri distincte :

– la primul nivel, procesul-verbal este analizat, apoi integrat într-o bază de date pentru a fi tratat statistic în vederea elaborării de clasificări și de tipologii ale fenomenelor

– la al doilea nivel, care se referă la cazuri mai complexe, de tip FAN D (Fenomene Aerospațiale Neidentificate de categoria D), ancheta pe teren conduce la un ansamblu de cercetări și prelucrări suplimentare, permițînd redactarea unui raport de anchetă circumstanțiat și detaliat, ce va putea fi utilizat pentru studiile de interpretare a urmelor

6.2.3. Bilanțul și rezultatul cooperării cu Jandarmeria Națională

Începînd din 1974 au fost strînse și transmise la GEPAN/SEPRA peste 3 000 de procese-verbale de Jandarmerie, reprezentînd în medie trei mărturii spontane pe document. La ele trebuie să adăugăm circa 100 de anchete și intervenții pe teren, întreprinse împreună cu brigăzile locale. Toate acestea au permis descrierea unui ansamblu de fenomene rare, naturale sau artificiale, cu ocurență variabilă, care nu ar fi putut fi identificate fără acest tip de organizare. Grație acestei colaborări, cazuri de OZN-uri precum cel din Trans-en-Provence sau « Amarant » (vezi capitolul 4) au putut fi studiate în bune condiții, arătîndu-se reziduul de evenimente a căror natură scapă încă oricărei identificări. O plachetă informativă, care descrie obiectele căutate de CNES pentru studierea OZN-urilor, a fost larg difuzată în toate brigăzile terito-

riale. O acțiune complementară de informare și formare a ofițerilor și subofițerilor este organizată regulat de GEPAN/SEPRA în școlile Jandarmeriei Naționale pentru a-i sensibiliza pe comandanții de brigadă la acest subiect.

Rezultatele colaborării ar putea fi mai eficace. Ar fi de dorit o actualizare regulată a procedurilor de colectare a datelor, precum și intervale de intervenție mai reduse pentru anchete între momentul în care cazul este cunoscut de brigada locală și cel în care intervine SEPRA. Reducerea timpului de intervenție ar micșora simțitor pierderea de informație, mai ales atunci cînd este vorba de efecte asupra mediului înconjurător. De asemenea, ar fi important ca brigăzile de jandarmerie să fie informate mai sistematic despre rezultatele cercetărilor și anchetelor analizate de SEPRA. Din păcate, mijloacele actuale disponibile în materie de personal și alocații bugetare nu permit să se răspundă cu eficacitatea dorită.

6.3. Participarea Aviației Militare

Imediat după cel de-al doilea război mondial, primele rapoarte despre observarea OZN-urilor franceze au fost reunite și introduse în arhive de biroul « Prospectivă și studii » (EMAA/BPE) al statului major al Aviației Militare.

La crearea GEPAN-ului, un protocol de acord a definit rolurile fiecărui organism în prelucrarea informațiilor referitoare la cazurile de observare aeronautică militară. În principiu, orice observare a unui OZN trebuie semnalată centrului de control aerian militar în cauză, care transmite informațiile la Centrul de Conducere a Operațiunilor Aeriene (CCOA) de la Taverny ; acesta, aflat în legătură cu biroul « Spațiu » al statului major al Aviației Militare, este însărcinat să le transmită la GEPAN/SEPRA. În paralel, toate informațiile radar sînt înregistrate în centrele de control-radar și păstrate minimum o lună sau, la cerere, mai mult. La nevoie, ele sînt puse la dipoziția anchetatorilor.

Un protocol încheiat cu Armata Terestră definește condițiile de transmitere a informațiilor culese în zbor de piloții Aviației Ușoare a Armatei Terestre (ALAT).

6.4. Participarea Aviației Civile

Același tip de organizare și de proceduri este utilizat și de Aviația Civilă pentru colectarea și tratarea informației privind observările de OZN-uri făcute de piloții civili. Un protocol semnat de Direcția Generală a Aviației Civile (DGAC) și de CNES permite ca GEPAN/SEPRA să aibă acces la rapoartele de observare a OZN-urilor redactate de echipajele companiilor aeriene naționale și străine. În acest sens, o fișă de raport de observație, elaborată împreună de DGAC și GEPAN/SEPRA, este pusă la dispoziția echipajelor în centrele de control aerian ale Aviației Civile și ale companiilor aeriene. În același timp, convorbirile radio dintre echipaje și controlul aerian sînt sistematic înregistrate și anexate raportului circumstanțiat de observație.

Există de asemenea o reglementare privind incidentele de zbor care ar putea fi de competența Securității. În acest caz, comandantul de bord este obligat să urmeze procedura « Airmiss », care declanșează sistematic o anchetă a DGAC.

6.5. Mijloacele complementare de cercetare

Numeroase organisme civile (publice sau private) și militare își dau concursul la expertizele efectuate în cursul anchetelor și cercetărilor întreprinse de GEPAN/SEPRA. Aceste intervenții se fac la două niveluri : pentru colectarea datelor pe teren și exploatarea rapoartelor de observație, sau pentru analizarea datelor după expertiză și cercetările teoretice și experimentale considerate necesare.

Au fost stabilite convenții de cooperare, îndeosebi cu organisme care pot beneficia la rîndul lor de rezultatele anchetelor ce interesează propriul lor domeniu de studiu, de exemplu :

– fulgerul (EDE, CEA, Institutul de Meteorologie Națională, ONERA, CEAT)

– meteoriții (CNRS, DGA)

– perturbările de rețea (EDF, France Télécom)

– sociologia de grup îndeosebi sectele (CNRS, universitățile)

– fotografierea, studiul filmelor, tratamentul imaginilor spațiale (Fleximage)

Merită subliniate următoarele trei aplicații :

6.5.1. Analiza eșantioanelor

GEPAN/SEPRA se sprijină pe diferite laboratoare civile și militare, printre care cele ale Serviciului Tehnic Central al Armamentului (ETCA), pentru analizarea eșantioanelor de sol și vegetație prelevate în cursul anchetelor.

6.5.2. Exploatarea fotografiilor

Între 1981 și 1988, în cadrul ETCA au fost făcute cercetări asupra tratării imaginilor. Ele au permis definirea tehnicilor și procedurilor, reluate în nota tehnică nr. 18 a GEPAN, pentru studierea fotografiilor presupuse a reprezenta OZN-uri. În jandarmerii au fost instalate filtre de difracție pentru a permite culegerea de informații asupra spectrului luminos emis.

6.5.3. Sistemul de supraveghere a cerului

Sistemul ORION a fost studiat și extins de Ministerul Apărării pentru a putea supraveghea, identifica și prevedea trecerea sateliților, în special deasupra teritoriului național. El ar trebui să răspundă, cel puțin în parte, necesității de supraveghere a fenomenelor luminoase de tip OZN. Sistemul cuprinde :

– mijloacele radar actuale de supraveghere și urmărire, precum și antenele de ascultare ale navei *Monge*

– două sisteme de supraveghere radar și supraveghere optică, și un sistem de imagerie optică – radarul de supraveghere GRAVES, care va fi capabil să detecteze obiecte de 1 m^2 la o distanță de 1 500 km, și sistemul de supraveghere optică SPOC, care utilizează camere CCD pentru detectarea și determinarea traiectoriei sateliților sau a sfărîmăturilor spațiale cu magnitudinea 7-8 (sînt în curs de echipare două situri)

– în fine, se are în vedere îmbunătățirea telescopului SOLSTICE cu un diametru de 4 m, care va putea fi dotat cu o optică adaptativă pentru observarea obiectelor care zboară pe orbită geostaționară (36 000 km)

CAPITOLUL 7
Metode și rezultate ale GEPAN / SEPRA

7.1. Metoda concepută de GEPAN

GEPAN a pus la punct o metodă originală de studiere a fenomenelor rare, cu ocurență aleatorie. Printre aceste fenomene se numără meteoriții. Savanții au refuzat multă vreme să ia în considerare existența pietrelor căzute din cer, despre care vorbesc în general țăranii. Din fericire, fizicianul Jean-Baptiste Biot a efectuat în 1803 o anchetă aprofundată în satul Laigle (departamentul Orne), la aproximativ trei săptămîni după ce au fost văzute căderi de pietre de origine cerească. Biot a examinat numeroase pietre și o serie de urme (ramuri rupte, acoperișuri găurite, incendii) și a chestionat numeroși martori independenți. El a redactat un raport convingător, care le-a conferit meteoriților existență științifică.

Metoda pusă la punct de GEPAN a fost aprobată în consiliul științific. Ea constă în esență în delimitarea fenomenelor inițial necunoscute prin efectuarea unei analize care combină patru tipuri de date privind :

– martorii : fiziologie, psihologie etc.

– mărturiile : povestiri, reacții la întrebări, comportament general etc.

– mediul înconjurător fizic : meteorologie, trafic aerian, fotografii, date radar, urme lăsate în mediu etc.

– mediul psihosociologic : lecturi și credințe ale martorilor, influențarea eventuală a acestor martori de către mass-media și diverse grupuri etc.

Rapoartele Jandarmeriei conțin adesea date suficiente pentru identificarea fenomenului observat. În multe cazuri, acesta se dovedește a fi un avion, o planetă, un satelit etc. În alte cazuri, GEPAN/SEPRA efectuează o anchetă complementară, mai mult sau mai puțin extinsă. Un studiu aprofundat poate dura pînă la doi ani. Analizarea urmelor poate face apel la laboratoare specializate (vezi cazul din Trans-en-Provence și « Amarant » în capitolul 4).

În fine, au fost efectuate cercetări împreună cu universitățile pentru perfecționarea metodei de anchetă. CNES, din rațiuni de rigoare științifică, a adoptat termenul FAN în locul celui de OZN, mai cunoscut dar mai restrictiv. GEPAN este grupul de studiere a FAN-urilor.

7.2. Prima clasificare a FAN-urilor (Fenomene Aerospațiale Neidentificate)

După studiu, fiecare caz este clasat de GEPAN/SEPRA într-una din următoarele patru categorii, în funcție de gradul său de identificare :

– categoria A : fenomen perfect identificat

– categoria B : fenomen probabil identificabil, dar care nu poate fi identificat în mod sigur din lipsă de elemente

– categoria C : fenomen neidentificabil, din lipsă de date

– categoria D : fenomen neidentificabil, în ciuda abundenței și calității datelor

FAN-urile din categoria D reprezintă 4-5 % din cazuri. Ele înglobează observații ale diverselor fenomene, dintre care unele efectuate aproape de sol, la cîțiva metri de martori. Cazurile cele mai stranii și mai misterioase din această categorie sînt, în general, intitulate ÎA3 (Întîlniri Apropiate de gradul al treilea), după clasificarea propusă de profesorul A. Hynek, astronom și consilier al USAF, în cadrul proiectului Blue Book (*cf.* capitolul 9.1.).

7.3. Tipologia FAN-urilor D

Prin analiza statistică detaliată a FAN-urilor D se poate preciza distribuirea caracteristicilor lor fizice : viteză, accelerare, lipsă

de zgomot, formă, efecte asupra mediului. Este interesant de notat că o serie de studii statistice făcute în URSS au indicat distribuiri comparabile cu cele determinate de Claude Poher, primul responsabil al GEPAN, pornind de la circa 200 de cazuri din Franța sau de la 1 000 de cazuri din lume. Ar fi de dorit ca în Franța studiile statistice asupra FAN-urilor D să se dezvolte mai mult.

7.4. Anchetele asupra unor cazuri deosebite

GEPAN/SEPRA a întreprins circa 100 de anchete. Unele dintre acestea au scos în evidență fenomene atmosferice rare – legate, de pildă, de fulger –, altele au revelat comportamente psihologice neobișnuite ale martorilor, provocate, de exemplu, de ingerarea de medicamente halucinogene. Cîteva anchete foarte aprofundate, bazate pe analizarea urmelor, au indicat prezența fizică a unui fenomen de natură și origine necunoscute. Două cazuri, expuse în capitolul 4, rețin îndeosebi atenția : cel din Trans-en-Provence, din 8 ianuarie 1981, și « Amarant », din 21 octombrie 1982 ; anchetele conduc la ideea că obiectele avînd formă de farfurie dublă s-au apropiat de sol pentru un timp, apoi au țîșnit către cer, lăsînd urme în vegetație și, în cazul Trans-en-Provence, chiar pe sol. Ele sînt detaliate în notele tehnice nr. 16 și nr. 17 ale GEPAN (vezi bibliografia capitolului 6).

7.5. Cazurile aeronautice

7.5.1. Datele asupra cazurilor aeronautice din Franța

– La cunoștința GEPAN/SEPRA au fost aduse 12 cazuri aeronautice observate în Franța ; numai 3 sau 4 dintre ele pot fi considerate ca făcînd parte din categoria D.

– Primul caz de FAN D recenzat datează din 1951. El implica avioane militare de tip Vampire în regiunea Orange. În legătură cu alte două cazuri absolut excepționale, prezentate la capitolul 1, piloții militari au raportat prezența de obiecte cu performanțe aeronautice incomparabile cu evoluțiile aeronavelor clasice deasupra regiunii Tours în 1976 și Luxeuil în 1977. Abia la 28 ianuarie

1994 a putut fi reținut, de către echipajul unui avion de linie Air France, primul caz de observație vizuală corelat cu o detectare radar de mai mult de 50 de secunde (vezi 1.3.).

7.5.2. Cazurile de FAN D aeronautice pe glob

Cazurile de FAN D aeronautice cunoscute începînd din 1942 au făcut obiectul unui prim recensămînt într-un document intitulat *Întîlniri pe cer*, realizat de Dominque Weinstein, la care SEPRA a contribuit pentru partea franceză. Catalogul observațiilor mondiale cuprinde descrierea a 489 de cazuri în care au fost observate FAN-uri D aeronautice bine documentate și ale căror surse au fost bine verificate. Cea mai mare parte a informațiilor despre aceste cazuri provin din surse oficiale, de la autoritățile guvernamentale, de la aviația militară a diverselor state sau de la organisme precum SEPRA.

Acest catalog prezintă o clasificare după criterii de calitate a observației. Se pornește de la simple observații vizuale, care descriu performanțe sau evoluții speciale ale fenomenului observat (viteză, accelerație, manevrabilitate, lipsa zgomotului etc.), și se ajunge la observații mai elaborate, care menționează perturbări generate de FAN-urile D aeronautice asupra mediului înconjurător : bruiaj radio sau radar, disfuncționalitatea instrumentelor de navigație, chiar efecte fizice asupra echipajului (senzație de căldură, orbire etc.).

Între 1947 și 1969, mai precis pe toată durata proiectului Blue Book al aviației militare americane consacrat OZN-urilor, au fost înregistrate 363 de observații. 1952 este anul în care s-a constatat cel mai mare număr de observații : 68. În total, sînt citate 63 de țări care au fost teatrul cel puțin unei observații astronautice.

7.5.3. Cazuri « radar/vizual » pe glob

Cazurile « radar/vizual » sînt cele care îmbină o observație vizuală și o detectare radar de bord și/sau radar la sol. Se constantă că :

– primele observații în Japonia și în URSS datează din 1948

– 30 de țări din 68 citate în catalog cunosc cazuri de « radar/ vizual »

– din 489 de cazuri ale raportului, 101 sînt cazuri « radar/vizual » (21 %)

– din 363 de cazuri ale raportului Blue Book, 76 sînt cazuri « radar/vizual » (21 %)

– în 1952, din 68 de cazuri, 16 sînt cazuri « radar/vizual » (23,52 %)

În concluzie, putem stabili că, între 1942 și 1955, au fost înregistrate pe glob cel puțin 500 de observări bine documentate și dovedite a fi FAN-uri D aeronautice, dintre care 20 % sînt cazuri « radar/vizual ». Ele aduc dovada realității fizice a unor fenomene cu evoluții paradoxale.

7.6. Realitatea fizică a cazurilor FAN D

7.6.1. Un prim raport, în septembrie 1947, în Statele Unite

Am văzut că cercetările GEPAN/SEPRA arătau că există o categorie de fenomene fizice rare cu ocurență variabilă ce nu pot fi asimilate unor fenomene, naturale sau artificiale, cunoscute. Aceste fenomene, FAN D, pe care le-am pus în evidență atît în domeniul aeronautic (cazuri aeronautice civile și militare) cît și aproape de sol (cazuri de întîlniri apropiate), seamănă cu alte cazuri de observare bine documentate și verificate de autoritățile oficiale de pe glob. Este interesant de notat că, încă din noiembrie 1947, chiar de la începutul primului val de observații moderne de OZN-uri, în Statele Unite, generalul Twining, responsabil al Air Material Command, a redactat un raport asupra « discurilor zburătoare », ale cărui concluzii sînt foarte explicite :

1. Fenomenul raportat este *ceva real*, nu este vorba de vedenii sau închipuiri.

2. Există obiecte care au *forma unui disc* și a căror *dimensiune este comparabilă cu cea a avioanelor noastre.*

3. Este posibil ca unele observații să corespundă unor fenomene naturale.

4. Vitezele ascensionale foarte ridicate observate, *manevrabilitatea și manevrele de retrage* atunci cînd *discurile sînt detectate* ne permit să presupunem *că sînt pilotate sau telecomandate.*

5. Majoritatea martorilor descriu obiecte cu *suprafață metalică, de formă circulară sau eliptică, cu partea superioară în formă de cupolă, zburînd fără zgomot* în formații de trei pînă la nouă obiecte...

7.6.2. Cercetările GEPAN/SEPRA

Nu dispunem de probe materiale irefutabile, sub formă de materiale întregi sau fragmentare care să confirme natura fizică a FAN D și caracterul lor de artefact. Totuși, activitatea de colectare și expertizare realizată de GEPAN/SEPRA de mai bine de douăzeci de ani confirmă declarațiile făcute de generalul Twining în 1947.

7.6.3. Cazuri astronautice în Franța

Studiul FAN-urilor D aeronautice militare din Franța (Orange 1951, Tours 1976, Luxeuil 1977) confirmă concluziile generalului Twining, mai ales pe a patra. Mărturiile unor piloți permit într-adevăr să se presupună că obiectele sînt « fie pilotate, fie telecomandate » : toți piloții au raportat că « obiectul » era cel care părea să se deplaseze înspre ei și nu invers. De asemenea, toți au considerat că posibilitățile sale de zbor erau superioare celor pe care le cunoșteau.

7.6.4. Cazuri apropiate de FAN D în Franța

Cazurile apropiate de FAN D în Franța corespund în mod clar concluziilor 4 și 5 ale lui Twining. La Trans-en-Provence (vezi capitolul 4), expertizele realizate pe teren se potrivesc cu mărturia locală și arată că obiectul de aspect metalic și de formă circulară a aterizat, apoi a decolat fără zgomot într-un spațiu foarte restrîns, la foarte mică distanță de un zid din piatră de 2,50 m înălțime. Nici o aeronavă modernă nu este capabilă de astfel de evoluții silențioase sau de o asemenea precizie de aterizare. Este dificil să nu vezi în acel obiect o mașină zburătoare pilotată, telecomandată sau care dispune eventual de o cibernetică foarte evoluată.

Celelalte cazuri de întîlniri apropiate din Franța (descrise în capitolul 4) sugerează și ele pregnant existența unei inteligențe care

s-ar profila în spatele FAN-urilor D. Este vorba de Valensole, de « Amarant » și de Cussac. Îndată ce martorul sau martorii sînt confruntați cu un FAN D, totul se petrece în general destul de repede, iar obiectul dispare fără să fi manifestat nici cea mai mică agresivitate față de martori.

7.6.5. Cazuri din afara Franței. Concluzie

Studiul unor cazuri străine conduce la concluzii analoge celor elaborate despre cazurile din Franța. Se va putea citi, în acest spirit, descrierea cazurilor aeronautice prezentate la capitolul 2. Am putea de asemenea relata cazuri stranii de întîlniri apropiate, precum cel din Socorro (New Mexico), analog celui din Trans-en-Provence, dar a cărui expunere critică ar îngreuna acest raport.

Din acest ansamblu de fapte se degajă o concluzie limpede, și anume că unele FAN D par cu adevărat să fie mașini zburătoare total necunoscute, cu performanțe excepționale, ghidate de o inteligență naturală sau artificială.

CAPITOLUL 8
OZN : ipoteze, încercări de modelizare

8.1. Modelizări parțiale

Observările credibile de obiecte aeriene pot fi întărite prin explicații tehnice verosimile ale fenomenelor raportate. Printre observațiile cele mai frapante, în raport cu stadiul actual al cunoștințelor noastre, remarcăm :

– deplasările aeriene efectuate fără zgomot, cu foarte mari accelerări și/sau viteze

– oprirea motoarelor vehiculelor terestre apropiate

– paralizia locomotorie a martorilor

În măsura în care observațiile cele mai documentate, și cele mai credibile, prin evidenta competență a martorilor, provin de la piloți, trebuie subliniat faptul că ei au observat mișcări aeriene confirmate adeseori de urmele radar.

8.1.1. Deplasările

Există diverse principii de propulsare care nu fac apel la elice sau reactoare, și care ar putea fi, din acest motiv, silențioase. Cel mai avansat principiu face apel la magnetohidrodinamică, prescurtat MHD, dar pot fi luate în considerare și alte principii. În continuare, le vom trece în revistă.

8.1.1.1. Propulsia MHD

Principiul său, nerealizabil în vid, constă în a face să circule în mediul înconjurător al mobilului un curent electric. În același timp, mobilul va emite un cîmp magnetic. După legea lui Laplace, acest cîmp va exercita o forță asupra curentului, și deci asupra mediului în care circulă – este principiul de funcționare al majorității motoarelor electrice. Mediul fiind astfel deplasat în raport cu mobilul, de fapt acesta este cel care, prin reacție, va suferi o forță care îl poate propulsa. Pentru aceasta trebuie însă create cîmpurile și curentul necesare :

– în ceea ce privește cîmpul magnetic, acesta poate fi ușor obținut prin instalarea în sau sub pereții mobilului a unor bobine de fire (precum cele de la motoarele electrice), prin care trece curentul electric corespunzător

– în ceea ce privește curentul electric, totul depinde de mediu

În apa de mare, poate fi făcut cu ușurință să circule un curent electric cu ajutorul unor electrozi puși pe învelișul mobilului. Astfel, propulsarea MHD a fost experimentată cu succes în Statele Unite și în Japonia, pe machete de nave, atît de suprafață cît și submarine.

În aer, izolant în mod natural, este mai greu să faci să circule curentul electric, dar se știe că aerul poate fi făcut conductor, de exemplu, cu ajutorul unor cîmpuri electrice puternice, generate, și în acest caz, de electrozi adecvați (aerul devenit conducător de electricitate poate fi mai mult sau mai puțin luminos, ceea ce s-a observat adesea în jurul obiectelor necunoscute). Cît despre cîmpul magnetic, acesta poate fi creat ca și pentru vapoare. Totuși, în aer, propulsia este mult mai greu de obținut, căci ea trebuie nu

numai să facă să se deplaseze mobilul, ci mai întîi să-i compenseze greutatea. Cîmpurile electrice și magnetice necesare sînt deci mult mai intense decît pentru o navă și, în practică, cîmpurile intense necesare nu se pot obține fără a recurge la bobine supraconductoare. Încă teoretică pînă acum cîțiva ani, aplicarea lor pe un vehicul aerian a devenit, începînd cu 1991, o perspectivă plauzibilă, odată cu descoperirea de supraconductori capabili să funcționeze la temperaturi apropiate de cea ambiantă.

Propulsia în atmosferă fără elice sau reactoare este în principiu perfect posibilă prin MHD, iar calculele arată că puterea necesară nu este, în unele cazuri, incompatibilă cu motoarele aeronautice actuale. Faptul că obiectele observate de aproape nu au lăsat să se vadă (sau să se audă) un sistem de răcire e explicabil din moment ce durata zborurilor nu depășește cîteva zeci de minute. De altfel, alte motoare pe care le utilizăm deja – electrice, pe bază de energie stocată la bord, sau cu inerție, chiar dacă nu sînt încă destul de puternice – n-ar avea nevoie de răcire imediată, ceea ce dovedește că această problemă nu este insurmontabilă.

Numeroși martori au fost frapați de lipsa zgomotului care ar fi trebuit să însoțească evoluțiile obiectelor, care, chiar la viteze supersonice, nu produc « bang » (*cf.* « Fapte și mărturii », 1, 2 și 3). Propulsia MHD ar putea explica lipsa zgomotului : primele experiențe de atenuare a zgomotului prin suprimarea siajului și a undei de șoc, deși realizate în condiții foarte speciale, sînt încurajatoare.

Cercetările asupra diferitelor aspecte ale deplasării aeronavelor prin propulsie MHD sînt numeroase : în Statele Unite, la Rensselaer Polytechnic Institute din Troy (NY), și, conform revistei *New Scientist* (februarie 1996), în Marea Britanie și în Rusia.

Stadiul actual al cunoștințelor noastre face deci de pe acum posibilă conceperea unei machete de aeronavă, iar peste cîteva zeci de ani, realizarea unui vehicul cu aceleași posibilități de mișcare ca și cele ale vehiculelor aeriene descrise de martori ni se pare foarte probabilă. Pentru moment, ceea ce pune probleme este doar absența aproape completă a scurgerii perceptibile de aer și a zgomotului în zbor staționar aproape de sol.

8.1.1.2. Alte metode de propulsare

În vid, absența sau rarefierea moleculelor atomilor împiedică atît circulația curentului în mediu cît și proiectarea unei mase suficiente de substanță scoasă din acest mediu. Propulsia prin MHD nu este deci posibilă, și trebuie formulate alte ipoteze. Propulsări prin reacție pe baza reacțiilor chimice, comparabile cu motoarele noastre de rachetă – chiar dacă performanțele sînt mai avansate – nu trebuie excluse *a priori*. Într-adevăr, faza spațială a deplasării obiectelor necunoscute se derulează foarte departe de orice privire. În plus, învelișurile destinate invizibilității le-ar face nedetectabile pentru telescoape și radare la o înălțime de cîțiva kilometri sau zeci de kilometri. Astfel, aceste obiecte ar putea foarte bine, la aceste altitudini, să utilizeze propulsii clasice fără a fi detectate. S-ar pune atunci mai ales problemele consumului de energie și ale masei de ejectare, dar metoda menționată mai jos (la 8.1.1.3.) ar permite rezolvarea lor parțială.

Mai avansate tehnologic sînt propulsiile care fac apel la ejectarea cu viteze foarte mari – o fracțiune apreciabilă din viteza luminii – a unor fascicule de particule. Din cauza vitezei foarte mari de ejecție, masa ejectată este slabă și ejectarea poate fi continuată foarte mult timp. Asemenea fascicule de particule, care pot fi ambarcate pe sateliți, au fost dezvoltate pentru războiul spațial în fosta URSS (în laboratorul lui von Ardenne la Suhumi, în Georgia) și în Statele Unite, mai ales la laboratorul național din Argonne. Actualmente aceste fascicule sînt, desigur, mult mai slabe decît ceea ce ar fi necesar aici, dar ele sînt deja privite cu interes ca motoare cu propulsie slabă după ieșirea din vecinătatea planetelor. Un motor de acest tip echipează sonda americană Deep Space 1, care ar fi trebuit să treacă prin apropierea asteroidului 1992 KD la 29 iulie 1999.

Sînt studiate activ și alte metode de propulsie spațială : propulsia nucleară prin fisiune (proiectele NERVA, ORION, DAEDALUS) și, mai recent, prin fuziune, care ar putea oferi creșteri de, respectiv, unul sau mai mult de două ordine de mărime în raport cu cele mai bune motoare actuale. În plus, utilizarea energiei stocate sub

formă de antimaterie – care devine credibilă de cînd la CERN a fost creat un atom de antihidrogen și a fost demonstrat mijlocul de a-l stoca – va oferi creșteri de sute de ori mai importante. Din acest motiv, un număr tot mai mare de centre de cercetare fac investigații pe această temă : Jet Propulsion Laboratory, Lawrence Livermore Laboratory, Air Force Astronautical Laboratory (Edwards Air Force Base), unde se studiază de asemenea antigravitația conform publicației *Jane's Defence Weekly* din 10 iunie 1996. Această ultimă temă ar fi deopotrivă urmărită în Marea Britanie și în CSI.

8.1.1.3. Utilizarea impulsurilor planetare sau stelare

Mai aproape de tehnicile noastre actuale, chiar dacă nu este vorba de propulsie propriu-zisă, Jet Propulsion Laboratory imaginase în 1961 că o aeronavă spațială, aruncată ca o minge de fîntînile de potențiale ale unor planete alese în mod convenabil, ar putea dobîndi viteze din ce în ce mai mari fără cheltuială de energie. Această metodă este acum sistematic utilizată pentru misiunile către planetele îndepărtate ale sistemului nostru solar. E așadar de conceput, așa cum a propus Dyson în 1963, ca utilizînd « reflectări » – nu numai pe planete, ci și pe stele – să se poată dobîndi viteze considerabile (limitate numai de vitezele de eliberare) și să se poată parcurge distanțe interstelare cu relativ puțină energie – desigur, cu prețul timpului necesar salturilor de plecare și de sosire.

Această metodă ar conduce la durate ale călătoriilor interstelare care s-ar cifra probabil la mii de ani, deci cu un ordin de mărime superior duratelor scontate pentru propulsia prin antimaterie.

8.1.1.4. Concluzii asupra deplasărilor

În rezumat, în privința deplasărilor atît în atmosferă cît și în spațiu putem formula ipoteze rezonabile asupra zborului fără mijloace aparente de sustentație în primul caz și asupra parcurgerii unor distanțe foarte mari, pînă la scară interstelară, în al doilea caz.

8.1.2. Oprirea motoarelor vehiculelor terestre

Pentru a explica acest fenomen, observat adesea în alte țări, trebuie să evocăm o acțiune la distanță. Cum nici un fascicul de lumină nu pare asociat acestor paralizări de motoare, ne putem gîndi la radiații radioelectrice, precum microundele, despre care știm că pot provoca efecte de acest gen și care pot fi ușor produse în fascicule pentru a acționa la distanță. În aceste condiții, emiterea de microunde de către obiectele necunoscute ar fi de natură să creeze în jurul vehiculului un cîmp electric destul de ridicat pentru ca tensiunile de aprindere, adăugîndu-se, să provoace ionizarea aerului în jurul circuitului de înaltă tensiune al motorului (bobină, distribuitor, bujie), scurtcircuitînd astfel impulsurile de aprindere către masa motorului și oprindu-l.

De la generalizarea aprinderii electronice în anii '70, acțiunea microundelor, în afară de mecanismul descris mai sus, se poate exercita în mod direct, paralizînd circuitul electronic generator de înaltă tensiune. Se poate deci accepta ideea că obiectele necunoscute au capacitatea de a acționa asupra vehiculelor terestre, inclusiv asupra celor cu motoare diesel, devenite vulnerabile prin circuitul lor de reglare, adeseori electronic. Să reamintim că posibilitatea de a genera fascicule de microunde capabile de acțiuni la distanță se află deja la îndemîna propriilor noastre tehnologii, după cum arată cercetările de vîrf întreprinse în Statele Unite și în fosta URSS în vederea dezvoltării armelor cu microunde, destinate tocmai să distrugă sau să paralizeze la distanță mijloacele electronice ale adversarului, ba chiar să acționeze asupra personalului acestuia. În Franța sînt în studiu generatoare cu hiperfrecvență, de mare putere, care pot fi utilizate în acest scop.

Aceasta nu exclude posibilitatea utilizării altor tipuri de radiații. Fasciculele de particule cu sarcină ar fi capabile de efecte analoge în timp ce traversează, eventual, materia vie, precum corpul unor martori, fără ca ei să le simtă sau să aibă sechele deosebite sau durabile. Acest lucru poate fi ilustrat de fasciculele de acceleratoare folosite în protonterapie care încep prin a traversa țesu-

turile fără să producă prea multe pagube, dar care devin distrugătoare atunci cînd, odată pătrunse în corp, energia le scade sub un anumit prag.

Acest mod de acțiune corespunde de altfel anumitor mărturii despre vederea unor fascicule luminoase care traversează obstacole materiale : într-adevăr, fasciculele de protoni, ionizînd aerul, devin în general vizibile, sub formă de fascicule luminoase trunchiate, a căror lungime depinde de energia lor inițială.

8.1.3. Paralizarea locomotorie a unor martori

Acest fenomen este mai puțin frecvent. El se remarcă prin faptul că paraliziile declarate nu afectează decît anumite mișcări voluntare, dar nici respirația, nici postura (echilibrul, în special, nu este compromis – martorii nu cad), nici mișcările oculare. Putem remarca, teoretic, faptul că postura și respirația țin la ființa umană de creierul mic, organ independent de creier care guvernează mișcările voluntare. Prin faptul că microundele acționează la distanță asupra anumitor părți ale corpului omenesc (acesta este și unul din obiectivele cercetărilor evocate mai sus privind armele cu microunde), lor se cuvine să le atribuim efectele de paralizie observate. Ele sînt studiate, printre altele, la Air Force Weapons Laboratory de la Kirtland AFB.

8.2. Modelizare și credibilitate

Faptul că putem formula o ipoteză credibilă despre propulsia obiectelor observate nu este, în mod evident, decît o indicație pozitivă, nu și o dovadă a existenței lor, și nici măcar una a conformității lor cu modelul pe care ni-l imaginăm.

În această privință, istoria tehnicii ne învață umilința, dar ne poate da și unele cvasicertitudini :

– umilința – constatînd erorile de pronostic comise în trecut. E destul să ne amintim afirmațiile (presupuse) ale unor mari savanți : « în tuneluri nu se va putea respira », « știința este aproape încheiată », « un obiect mai greu decît aerul nu poate zbura » etc. Ar fi deci

o prea mare îngîmfare să pretindem ca, pe baza cunoștințelor și realizărilor noastre actuale, să prevedem ce ar putea fi tehnicile numai puțin mai avansate decît ale noastre – sau propriile noastre tehnici peste un secol sau două. Să ținem seama de faptul că doar cu 150 de ani în urmă motoarele, electricitatea, atomul și undele herziene erau necunoscute!

– ceritudini. Progresele științei și tehnicii nu pot decît să continue, sprijinite de mai mulți savanți și ingineri decît au existat vreodată, impulsionați de competiția dintre națiuni. Această competiție se va duce, în lumea noastră acum « închisă », în privința tuturor resurselor altădată gratuite: apa potabilă, oceanele, teritoriile polare, aerul, spațiul, frecvențele radio...

Dacă este riscant să prezicem rezultatele unei dezvoltări științifice și tehnice din ce în ce mai accelerate, este cel puțin aproape sigur că, chiar peste cîteva decenii, propriile noastre cunoștințe vor fi progresat foarte mult. Ce să mai spunem atunci de evoluția lumii de mîine! Putem conchide, cu un înalt grad de certitudine, că deplasările unor obiecte care sînt în prezent doar puțin peste posibilitățile noastre vor fi tehnic realizabile peste cîteva decenii sau poate peste cîteva secole, chiar dacă practicile științifice nu vor fi cele pe care le pronosticăm noi.

În măsura în care această concluzie este acceptabilă, să mergem mai departe și să observăm că între apariția omului și viitoarele expediții stelare ale urmașilor noștri (*cf.* 8.3.6. și anexa 4) se vor fi scurs doar cîteva milioane de ani (nepunînd la socoteală vreo catastrofă). Acest interval dintre apariția pe Pămînt a unei ființe inteligente conștiente și momentul în care vom putea realiza lucrurile extraordinare de care sînt capabile obiectele de care ne ocupăm aici este infim (una-două miimi), dacă îl comparăm cu vîrsta Pămîntului sau chiar cu cele 600 de milioane de ani care ne despart de apariția primelor organisme vii, la începutul Cambrianului.

Or, dezvoltarea altor inteligențe, în alte lumi, nu poate în mod plauzibil să fi avut loc cu exact aceeași viteză ca pe Pămînt. Dacă

vîrsta acestor lumi este, precum cea a Pămîntului, de ordinul a 4 miliarde de ani, și dacă a apărut aici o viață conștientă, nici viteza dezvoltării sale, nici epoca creării acestei lumi nu pot să fi fost exact aceleași ca ale noastre.

În aceste condiții, chiar și o îndepărtare infimă – de exemplu, de 0,1 % – de aceste date inițiale ar avea drept consecință faptul că o asemenea civilizație s-ar putea situa în raport cu a noastră între mai multe milioane de ani în avans și mai multe milioane de ani în urmă.

Probabilitatea ca gradele de dezvoltare a două civilizații din Univers și din același sistem solar să fie egale apare astfel ca foarte slabă, și, după cîte se pare, nu avem decît două posibilități :

– « vecinii » noștri sînt cu mai multe mii sau milioane de ani în urmă față de noi (sau încă nu există ca specie conștientă) și noi vom fi cei care îi vom descoperi

– vecinii noștri sînt mai avansați decît noi, dar atunci există probabilitatea ca avansul lor să se cifreze în mii de ani mai degrabă decît în ani sau secole, și, dacă judecăm după viteza propriei noastre dezvoltări, nivelul pe care l-ar avea ei depășește cu siguranță, în toate domeniile, capacitățile noastre de previziune

8.3. OZN – Ipotezele de ansamblu

De cîteva decenii, colectarea sistematică a datelor și studiul științific al fenomenelor atmosferice neobișnuite au permis cîteva progrese majore. Bineînțeles, o bună parte din observații s-au dovedit, la analiză, absolut explicabile : căderi de sateliți, baloane sondă etc. Aceasta a permis de altfel testarea preciziei observatorilor, veridicitatea și concordanța mărturiilor. Cazurile de șarlatanie sînt, în definitiv, foarte rare și destul de ușor de detectat. Majoritatea observatorilor fac relatări fidele, chiar dacă trebuie să ținem seamă de dificultățile diverselor aprecieri.

Numărul mare de observații de toate felurile a permis de asemenea clasarea observațiilor credibile și bine documentate, denumite FAN D, pentru care nu a putut fi găsită nici o explicație.

Totuși, aceste fenomene sînt adesea atestate prin mărturii concordante, care merg pînă la observații vizuale combinate cu observații radar. Desigur, dacă n-ar fi în total decît vreo zece FAN-uri D, ne-am putea mulțumi să închidem acest dosar ambiguu cu verdictul « nu i se dă curs », dar lucrurile stau cu totul altfel. Sîntem deci obligați să căutăm explicații plauzibile. Au fost construite tot felul de ipoteze pe care le putem clasifica după cum urmează :

8.3.1. Ipotezele științifice

« Fără să ne dăm seama, sîntem manipulați pur și simplu » (de către un grup foarte secret de oameni foarte puternici și foarte savanți, de către ființe stranii și necunoscute, chiar extraterestre, de spirite, de diavol, de fantasmele noastre etc.). Evident, nu se poate spune *a priori* că asemenea ipoteze ar fi adevărate sau false cîtă vreme nu pot fi demonstrate. Principalul lor inconvenient este însă că nu ne pot servi la mare lucru.

În această categorie trebuie să așezăm fenomenele parapsihologice și halucinațiile colective, precum și ideea că mașinăriile futuriste observate sînt efectiv produse ale activității viitoare a omenirii. Urmașii noștri îndepărtați au găsit mijlocul să se întoarcă în timp și acum ar veni să ne supravegheze...

Este, evident, o idee clasică aceea de a încerca să observi și să reconstitui trecutul prin intermediul tuturor urmelor pe care le lasă și, teoretic, l-am putea observa direct (de exemplu, descoperind o oglindă bine orientată pe o planetă situată la cîțiva ani lumină). Este, totuși, exclus ca o astfel de observație să poată influența într-un mod oarecare un trecut încheiat, admițînd că acesta ar fi detectabil.

8.3.2. Armele secrete ale unei mari puteri

FAN-urile D ar fi astfel vehicule de origine terestră, pilotate sau telecomandate. Nu lipsesc observatorii care consideră că obiectele cu performanțe fantastice pe care le-au văzut evoluînd pe cer ar fi « ultimul răcnet » al progresului militar, ceea ce ar explica secretul care-l învăluie. Desigur, o serie de studii precum cele asupra

avionului invizibil sau asupra magnetohidrodinamicii duc efectiv la progrese impresionante. Totuși, în afară de faptul că ar fi foarte imprudent să expui astfel privirilor profane și celor ale experților străini lucru pe care a-i interes să-l ascunzi, se poate adăuga astăzi că, de-a lungul deceniilor în care s-au produs aceste fenomene, secretul ar fi fost fatalmente dat în vileag, mai ales dacă ținem seama de schimbările politice din ultimii ani.

8.3.3. Încercările de dezinformare

În această categorie intră trucajele și montajele, însoțite în general de o puternică mediatizare. Unii cercetători consideră că, fără a duce la fabricarea unor arme ultramoderne, performanțele mașinăriilor sofisticate pot servi la intoxicarea opiniei publice în aceeași măsură ca și celelalte tehnici de propagandă. Bineînțeles, acest punct de vedere este o consecință directă a războiului rece : pe atunci orice mijloc era binevenit pentru a destabiliza tabăra adversă, inclusiv teama de a fi invadat de extratereștri sau strecurarea îndoielii față de conducătorii « care ne ascund ceva extrem de grav ».

Această ipoteză este și mai puțin satisfăcătoare decît precedentele, căci se lovește de obiecțiile fiecăreia dintre ele.

8.3.4. Imaginile holografice

Tema imaginilor holografice se situează între tentativele de dezinformare și ipotezele extraterestre, ca fapte ale unei mari puteri sau ale unor echipaje extraterestre. În realitate, imaginile holografice sînt dificil de realizat. Ele cer o pregătire importantă, căci aerul este transparent și nu difuzează decît foarte greu lumina. Trebuie deci fie să dispui de un aparataj important care să acopere cîmpul optic utilizat, fie cel puțin să proiectezi un ecran adecvat – de exemplu, o peliculă de apă.

Prima metodă corespunde imaginilor holografice teoretice, a doua este mai simplă și frecvent utilizată pentru efectele sale spectaculoase, dar ea lasă, evident, urme... Putem avea de asemenea în vedere folosirea norilor sau a perdelelor de ploaie, dar lucrul

prezintă bineînțeles multiple riscuri. După cîte putem judeca astăzi, metoda imaginilor holografice și metodele asociate n-ar putea avea decît utilizări foarte limitate.

8.3.5. Fenomenele naturale necunoscute

Această ipoteză nu poate fi definitiv eliminată. Ea trebuie deci citată, dar este greu de susținut în cazurile în care OZN-ul observat are un comportament aparent inteligent (manevre de apropiere, de urmărire, de evitare, de fugă...).

8.3.6. Ipotezele extraterestre

Numeroase persoane sînt astăzi convinse că OZN-urile sînt pilotate de ființe inteligente venite de foarte departe din Univers, însărcinate să ne supravegheze și chiar să intre în contact cu noi. Oricît de seducătoare ar fi, aceste ipoteze se lovesc de dificultăți considerabile. Marțienii ipotetici de odinioară au dispărut din domeniul posibilului și, cu excepția Pămîntului, sistemul solar apare ca incapabil să producă o viață organizată și mai ales o civilizație avansată. Trebuie deci să căutăm mai departe, pînă la stele, dar cea mai apropiată se află deja de o sută de milioane de ori mai departe decît Luna.

Singurele contacte pe care putem încerca să le stabilim astăzi la asemenea distanțe sînt cele radiofonice. Astronomii le-au realizat prin trimiteri de mesaje și ascultări radio în programele SETI și MEGASETI. Chiar dacă unii entuziaști au prezentat idei futuriste pentru a « scurtcircuita » imensitatea – de exemplu, utilizarea « găurilor negre » –, parcurgerea distanțelor interstelare de către eventuali extratereștri a stîrnit mult scepticism, iar majoritatea astronomilor repetă că « în acest moment nu există nici un caz de OZN suficient de bine stabilit pentru a implica faptul că provine dintr-o civilizație extraterestră ».

Doi astronomi profesioniști, Jean-Claude Ribes și Guy Monnet, au propus totuși un scenariu al viitorului nostru în spațiu, care comportă călătorii interstelare plauzibile. În acest scenariu, rezumat în anexa 4, ei imaginează instalarea de mari comunități în « insule

spațiale » pline de verdeață, enorme construcții artificiale pe orbita Pămîntului, descrise de fizicianul O'Neill, sau chiar în interiorul unor mari asteroizi în care se găsesc din abundență materiale diverse, inclusiv apă și oxigen, și protecție ușor de realizat împotriva meteoriților și radiațiilor cosmice. Descendenții noștri, după ce vor stăpîni producția, stocarea și utilizarea energetică a antimateriei, se vor folosi de acestea pentru a-și propulsa unele din habitatele lor către un alt sistem solar. Ei se instalează pe o centură de asteroizi, prind rădăcini și ajung pe planetele sistemului de primire la bordul unor aeronave care sînt percepute de eventuali autohtoni așa cum percepem noi astăzi OZN-urile.

Acest scenariu – care, în esență, nu face apel decît la legile acceptate astăzi de fizică – dă o oarecare verosimilitate ipotezei extraterestre : este posibil să ne imaginăm că o civilizație venită din altă parte a colonizat regiunea centurii noastre de asteroizi și o utilizează ca bază de plecare spre planeta noastră. Progresele actuale ale cuceririi spațiului și ale fizicii întăresc această idee.

Să semnalăm că unii întrevăd o altă ipoteză, foarte contestată : OZN-urile aparțin cu adevărat unei civilizații situate pe centura de asteroizi, dar această civilizație provine ea însăși de pe planeta noastră. Mai veche decît civilizațiile terestre cunoscute și foarte dezvoltată, ea ar fi dispărut de pe Pămînt (război nuclear, radioactivitate, poluare etc.), dar ar fi încă implantată în sistemul solar.

Cele două ipoteze au meritul de a plasa problema OZN-urilor în afara domeniului paranormalului și de a incita la reflecție privind viitorul planetei noastre.

CAPITOLUL 9
Organizarea cercetării în alte țări

9.1. Organizarea cercetării în Statele Unite

Tema OZN-urilor este astăzi foarte populară în Statele Unite. Ne putem da seama de asta judecînd după numărul și succesul

filmelor de ficțiune, precum *Independance Day*, *Men in Black* sau *Contact*, care îi sînt consacrate. Un sondaj efectuat în iunie 1977 pentru revista *Time* arată că aproape un american din patru crede că o aeronavă extraterestră s-a prăbușit la Roswell (New Mexico) la începutul lunii iulie 1947. Un profesor de psihiatrie de la Harvard, doctorul Mack, examinează cu multă seriozitate problema răpirilor temporare, reale sau presupuse, ale compatrioților lui de către OZN-uri. Cum răspund autoritățile acestei așteptări a publicului ?

Ele dezmint faptul că fenomenul OZN ar prezenta *o amenințare pentru securitatea națională* sau că ar pune în evidență indicii de origine extraterestră. Această poziție a fost adoptată aproape în mod constant de Aviația Militară însărcinată cu studierea OZN-urilor între 1948 și 1969, în cadrul unui proiect care poartă global numele de « Blue Book ». Ea a fost confirmată în rezumatul și în concluziile raportului unei comisii universitare însărcinate cu evaluarea programului Blue Book, comisia Condon. În concluziile sale, fizicianul Condon a scris că studiul OZN-urilor are puține șanse să contribuie la progresul științei. Din această cauză, începînd din decembrie 1969, în Statele Unite a fost întrerupt orice studiu oficial, iar Aviația Militară îi trimite pe curioși la asociațiile ufologice private.

Deși validat de Academia de Științe, raportul Condon a fost sever criticat de numeroși savanți, în special de cei de la puternicul AIAA (American Institute of Aeronautics). Aceștia au arătat că rezumatul și concluziile raportului, redactate de profesorul Condon însuși, intră în contradicție cu numeroase analize din acest raport. AIAA a recomandat o cercetare moderată, dar continuă și științifică, a OZN-urilor.

În urma unui amendament la Legea accesului la informație (FOIA), votat în 1974, s-au putut obține documente oficiale neclasate privitoare la OZN-uri. Unul dintre ele a reținut atenția în mod deosebit. Este vorba de o scrisoare a generalului de brigadă aeriană Bolender, datată din octombrie 1969, în care se precizează

că sfîrșitul iminent al proiectului Blue Book nu va pune capăt rapoartelor militare asupra OZN-urilor, care constituie *o amenințare pentru securitatea națională*. Acestea nu fac parte din sistemul Blue Book și vor continua, ca și în trecut, să fie analizate conform directivei JANAP 146 și a Air Force Manual 55-11. Directiva JANAP 146 (Joint Army, Navy, Air Force Publication) se aplică militarilor, dar și unor civili (comandanți de bord din aviația civilă, căpitani din marina comercială) din Statele Unite și Canada. Ea le recomandă acestora să raporteze de urgență anumitor autorități, care la rîndul lor trebuie să raporteze cu precădere Comandamentului Operațional al Aviației (acum, NORAD) de la Colorado Springs atunci cînd observă obiecte ce necesită o acțiune defensivă foarte urgentă și/sau o anchetă din partea forțelor armate ale Statelor Unite sau Canadei.

Printre aceste obiecte, OZN-urile (în engleză *UFO – Unidentified Flying Objects*) figurează alături de rachete și submarine ostile sau neidentificate etc. Divulgarea conținutului acestor rapoarte intră sub incidența legilor antispionaj. JANAP 146 era în vigoare în ultimii ani și poate mai este încă. Acest regulament poate explica reticența frecventă a militarilor americani, îndeosebi a aviatorilor, atunci cînd li se cere să vorbească despre OZN-uri.

Asociațiile ufologice americane numără cîteva mii de membri. Ele încearcă să umple golul lăsat de autoritățile publice în domeniul studiului OZN-urilor. FOIA a dat impuls activității lor, arătîndu-le că, în ciuda afirmațiilor făcute, Aviația Militară și diverse servicii speciale, în special CIA, erau foarte interesate, și de multă vreme, de OZN-uri. Această lege le-a permis să ia cunoștință de anumite cazuri spectaculoase, precum survolarea unor baze de rachete în 1975 sau incidentul de la Teheran din 1976, prezentat în capitolul 2. Pe acesta din urmă DIA l-a considerat un caz « radar/vizual » : « Un caz clasic, care întrunește toate condițiile necesare pentru un studiu valabil al fenomenului OZN. »

În ultimii ani, principalele trei asociații ufologice au fost reunite de o personalitate americană de prim-plan, Marie Galbraith, pentru

a întreprinde o cercetare comună. Susținută moral și financiar de Laurance Rockefeller, fratele celebrului David Rockefeller, ea a străbătut lumea pentru a-i cunoaște pe principalii savanți care se interesează de OZN-uri și pentru a culege cazurile cele mai convingătoare.

Apoi a coordonat redactarea unei lucrări clare și documentate, intitulată *Unidentified Flying Objects. Briefing Document, the best available evidence*, aprobată în decembrie 1995 de președinții celor trei asociații CUFOS, FUFOR și MUFON. Marie Galbraith a trimis această lucrare la peste 1 000 de personalități din întreaga lume și mai ales unui mare număr de parlamentari americani, urmărind să obțină de la guvernul american și, eventual, de la alte guverne dezvăluirea secretului asupra OZN-urilor. Din punctul de vedere al realizatorilor acestei lucrări, secretul este în esență de natură militară : națiunea care va ști prima să reproducă trăsăturile excepționale ale OZN-urilor va domina lumea. Dacă secretul era justificat în perioada războiului rece, el nu mai este acum, iar descoperirile științifice și tehnice la care ne putem aștepta de pe urma studierii OZN-urilor nu pot fi decît folositoare omenirii.

Cartea Mariei Galbraith este în ansamblu descriptivă, nepropunîndu-și să interpreteze fenomenele studiate (modelizări fizice sau ipoteze asupra originii obiectelor). Acesta a fost și spiritul colocviului științific internațional organizat în septembrie 1997 de Laurance Rockefeller la Pocantico, lîngă West Point, pe o proprietate a Rockefeller Bros Fund. Animat de astrofizicianul Peter Sturrock, acest colocviu a fost consacrat probelor fizice (*physical evidence*) privitoare la OZN-uri.

Specialiști în radar, în efecte biologice ale microundelor, în fotografie etc., mulți dintre ei nefamiliarizați cu chestiunea OZN-urilor, formau aici un consiliu științific care aprecia comunicările prezentate de cercetători în ufologie. Participarea echipei franceze, formată din șeful SEPRA și doi membri ai consiliului științific, a fost foarte remarcată. Într-un document de sinteză s-a arătat că ar fi de dorit ca multe țări să constituie organisme de cercetare a OZN-urilor precum cel din Franța.

Teza colonelului Corso

În iulie 1997, la cea de-a 50 a aniversare a incidentului de la Roswell, a apărut o carte stupefiantă intitulată *The Day after Roswell.* Ea a fost scrisă de colonelul Corso, care între 1953 și 1957 a fost reprezentant militar în National Security Council Staff, deci în contact permanent cu președintele Eisenhower. Cartea este prefațată de Strom Thurmond, actualul președinte al Comisiei Forțelor Armate din Senat, care, pe atunci membru al acestei comisii, îl luase pe Corso ca atașat parlamentar la ieșirea acestuia din armată, în 1963. Autorul declară că obiectul găsit la Roswell era într-adevăr un vehicul extraterestru. El însuși ar fi văzut, în iulie 1947, cadavrul unuia dintre ocupanți conservat într-un sicriu de sticlă. Responsabil cu tehnologiile străine la departamentul R & D (Cercetare și dezvoltare) al armatei în 1961-1962, el ar fi fost însărcinat să permită în mod discret industriei americane să profite de obiectele cu tehnologie foarte avansată găsite la bordul epavei (după afirmațiile lui, era vorba de circuite imprimate, laser, intensificatori de lumină etc.).

Colonelul Corso afirmă că militarii de rang înalt și unii parlamentari americani știu de existența aeronavelor extraterestre pe cerul nostru. Ei au ascuns acest lucru publicului pentru a evita panica, dar vor putea fi făcute dezvăluiri complete, căci Statele Unite, care de cincizeci de ani fac eforturi în acest sens, ar avea acum mijloacele să se opună unui eventual atac al OZN-urilor. Unele din asertiunile lui sînt într-adevăr surprinzătoare, dar ansamblul conținutului cărții nu poate fi ușor contestat, dacă avem în vedere cariera remarcabilă a autorului și elogiul pe care i-l face senatorul Thurmond. Desigur, acesta a cerut și a obținut ca prefața lui să nu mai figureze în edițiile ulterioare ale cărții : autorul nu i-ar fi spus că lucrarea tratează despre OZN-uri... Dar e greu de crezut că autorul prefeței, al patrulea personaj în statul american, și editorul, Simon & Schuster, n-au acționat în deplină cunoștință de cauză la prima ediție. Imediat după apariția cărții, Aviația Militară americană a publicat un al doilea raport asupra

afacerii Roswell, negînd din nou verosimilitatea ipotezei prăbușirii unui vehicul extraterestru. Primul raport, publicat în 1994, apărea ca prim studiu oficial despre OZN-uri la sfîrșitul programului Blue Book în 1969 (vezi în anexă « Roswell și dezinformarea »). Această reacție nu este incompatibilă cu teza colonelului Corso : ea ar putea avea drept scop liniștirea celor pe care revelațiile lui Corso i-ar putea speria.

9.2. Organizarea cercetării în Marea Britanie

În Marea Britanie au fost observate mai multe cazuri remarcabile. În capitolul 2 am prezentat cazul « radar/vizual » de la Lakenheath (1956). RAF și ministerul său de tutelă s-au interesat deci foarte devreme de OZN-uri, însă nu avem prea multe indicații asupra cercetărilor lor. Ministerul Apărării din Marea Britanie (MOD) posedă, de la crearea sa în 1964, o celulă de studiu a OZN-urilor, a cărei siglă – Sec(AS)2a – înseamnă departamentul 2 al secțiunii Secretariat (Air Staff). Activitatea sa a fost descrisă recent de Nick Pope, titularul departamentului între 1991 și 1994, într-o carte foarte vioaie, *Open skies, closed minds*.

Acest departament primește apeluri telefonice sau scrisori de la martori, dar mai ales rapoarte făcute pe baza depozițiilor acestor martori la posturile de poliție, aeroporturi sau baze ale RAF. El efectuează, dacă socotește util, anchete clasice. Chestionează stațiunile radar sau meteo, baza RAF de supraveghere a obiectelor spațiale de la Flyingdales, alte baze ale RAF, Observatorul de la Greenwich etc. Unica sa misiune este să determine dacă rapoartele prezintă interes pentru Ministerul Apărării (*area of defence significance*).

Nick Pope, care își continuă cariera de funcționar în cadrul MOD, a făcut o serie de inovații față de predecesorii lui. El a dat interviuri presei și a participat la emisiuni de televiziune. A cooperat cu asociații ufologice, comunicînd coordonatele lor martorilor care îi scriau. În scrisorile sale de răspuns, el a admis că o parte din OZN-urile observate nu pot fi explicate și că MOD este receptiv în privința lor. Predecesorii lui scriau : « Dacă s-ar dispune de date suficiente, fără îndoială, toate cazurile ar putea fi

explicate. » În cartea sa, Nick Pope evocă diverse ipoteze pentru a explica anumite cazuri neidentificate care au făcut obiectul unor relatări credibile și detaliate. El acordă o mare importanță ipotezei extraterestre și-și exprimă dorința ca ministerul său să ia în serios amenințarea potențială pe care o reprezintă, în ochii lui, OZN-urile.

Există un serviciu mai consistent decît al său (unde el este singur), în cadrul ministerului Apărării, care ar efectua studii secrete asupra fenomenului OZN ? Declarațiile sale pe această temă sînt contradictorii (p. 129 și 181 din cartea sa). Ralph Noyes, unul din predecesorii lui Nick Pope între 1969 și 1972, care și-a terminat cariera la MOD în 1977 ca subsecretar de stat la ministerul Apărării, consideră probabilă existența acestui serviciu. Lordul Hill-Norton, amiral al Flotei, care a fost șeful statului major al Armatelor între 1971 și 1973, îi împărtășește opinia. Aceste informații se găsesc într-o carte prefațată chiar de lordul Hill-Norton (*Above Top Secret*, de Timothy Good). Amiralul Hill-Norton a făcut parte dintr-un grup de circa treizeci de lorzi care activa în Camera lorzilor și care a studiat OZN-urile în anii '80. Dacă acest serviciu discret de studii există, ne putem imagina că el activează în legătură cu Statele Unite (*Above Top Secret*, pp. 48-49).

9.3. Organizarea cercetării în Rusia

Academia de Științe a URSS a efectuat studii asupra OZN-urilor cel puțin după 1979. Pe vremea aceea, Vladimir Migulin, corespondent al acestei academii, și-a exprimat, în publicația *La Recherche*, opinia asupra unor fenomene luminoase și a unor obiecte neobișnuite apărute în Uniunea Sovietică : « Aceste observații corespund în imensa lor majoritate unor fenomene reale aproape asemănătoare cu cele observate în alte țări. Dar nu există dovada indiscutabilă a faptului că unele dintre ele privesc manifestări tehnologice ale unei civilizații foarte dezvoltate. De aceea, ele trebuie legate de fenomenele atmosferice. »

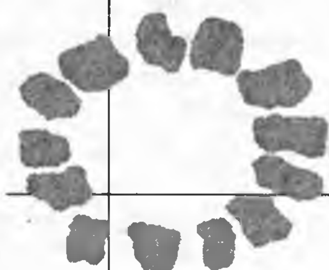
Acesta este și scopul pe care și l-a propus adjunctul său Platov într-o lucrare publicată în 1992, *OZN-urile și știința modernă*. Pe

atunci, Migulin și Platov, responsabili ai unui grup de expertiză a fenomenelor anormale de pe lîngă Academia de Științe, au propus serviciului SEPRA o cooperare științifică și tehnică, dar conducerea CNES nu i-a dat curs. Trebuie să remarcăm că, în secțiunea siberiană a Academiei de Științe, unele cercetări mai puțin cunoscute în Occident nu exclud ipoteza extraterestră, ba chiar o agreează.

În perioada Glasnost-ului, au fost difuzate o serie de informații privind studiile întreprinse atît de KGB cît și de militari. În 1991, KGB-ul a scos de sub « secret » 124 de documente privitoare la « Cazuri de observare a unor evenimente anormale pe teritoriul URSS, 1982-1990 », care acoperă șaptesprezece regiuni. Un asemenea caz prezentat la capitolul 13, relatează evoluțiile aeriene extraordinare a trei discuri strălucitoare deasupra bazei de rachete ale armatei de lîngă Astrahan în 1989. Obiectele, văzute de șapte militari, treceau brusc de la imobilitate la o mare viteză și invers, totul fără zgomot. La apropierea unui avion de vînătoare sovietic, un obiect s-a îndepărtat cu o asemenea iuțeală, încît a dat impresia că avionul stă pe loc.

În 1994, colonelul Boris Sokolov a vîndut canalului *ABC News* o colecție de anchete efectuate de militari între 1978 și 1988. Mai înainte, în 1990, ziarul *Rabociaia Tribuna* publicase un articol al generalului de aviație Malțev, comandantul Apărării Aeriene a teritoriului, despre un caz radar/optic bine documentat, cu martori multipli (Pereslavl-Zaleski, în noaptea din 21 martie 1990), în care obiectul discoidal, silențios, trecea de la imobilitate la o viteză dublă sau triplă față de cea a unui reactor de vînătoare modern. Am descris acest caz în capitolul 2.

OZN-urile : implicații și strategii

Pină în prezent, nici un accident și, *a fortiori*, nici un act ostil n-au avut cu certitudine la origine, cel puțin oficial, un OZN. Nici o amenințare OZN nu s-a făcut simțită în Franța, chiar dacă manevre de intimidare au fost dovedite (capitolele 1.1., 2.2. și 2.3.). Totuși, numeroase manifestări observate de martori demni de încredere ar putea fi înfăptuite de aeronave extraterestre. Într-adevăr, dacă ar fi vorba de aeronave terestre, acestea n-ar putea fi decît americane și, în ciuda oricăror precauții în păstrarea secretului, acest lucru s-ar fi știut. Primul prototip de avion invizibil a zburat la sfîrșitul anului 1977, iar existența avioanelor invizibile a fost cunoscută cu circa zece ani mai tîrziu, în 1988. Or, observațiile credibile și dovedite de OZN-uri încep în 1944. Desigur, acest subiect suscită încă mult scepticism ironic, ba chiar o anumită neîncredere față de cei care îl iau în serios, dar, în absența unor explicații pentru fenomenelor observate, ipoteza unei origini extraterestre nu mai poate fi exclusă. Ne propunem să studiem aici consecințele pe plan strategic, științific, politic, religios și mediatic ale acestei ipoteze compatibile cu cunoștințele științifice actuale.

CAPITOLUL 10
Prospective strategice

Definirea unei strategii în fața unui « adversar » impune cunoașterea acestuia, înțelegerea intențiilor sale și perceperea modurilor sale de acțiune. În cazul de față nu putem decît să emitem ipoteze elaborate pe baza faptelor observate și a interpretării lor, încercînd să răspundem la trei întrebări : « Cine ar putea fi adversarii ? » – « Care ar putea fi intențiile lor ? » – « Încearcă să stabilească contacte sau au făcut-o deja ? »

10.1. Care « extratereștri » ? Cine și cum ar putea fi ei ?

Din numeroasele descrieri ale fenomenelor rezultă o relativă coerență : farfurie, sferă sau cilindru luminos, zbor staționar urmat de accelerări fulgerătoare, absență a zgomotului, viteză supersonică fără bang sonor, efecte electromagnetice asociate care perturbă funcționarea dispozitivelor radioelectrice sau electrice apropiate. În mod evident, acești extratereștri ar fi bine înzestrați intelectual și mai avansați decît noi din punct de vedere tehnologic dat fiind că au știut să realizeze ceea ce noi încă nu am făcut. Dar restul rămîne învăluit în mister ! Morfologie, constituție fizică, tip de viață, formă de comunicare și de societate, valori, noțiuni de timp, motivații... Dacă este adevărat că ei ne observă, sîntem totuși obligați să constatăm o aparentă contradicție între interesul pe care par să ni-l poarte și invizibilitatea lor. Ei par însă mai puțin interesați să ne observe și mai degrabă doritori să ni se arate și să ne obișnuiască treptat cu ideea existenței lor.

10.2. Ce intenții și ce strategie putem deduce din comportamentul lor ?

Pornind de la analiza rațională a scopurilor pe care le-ar putea urmări civilizația sau civilizațiile extraterestre, ar trebui să putem extrapola pentru a ne face o idee despre strategiile pe care le-ar

pune în aplicare extrateresţrii, şi, drept urmare, să deducem în linii mari propriile noastre strategii. Care ar putea fi scopurile lor ?

După fazele de observare şi demonstrare ale existenţei lor, ni s-ar părea logic ca ei să caute să-şi impună specificul şi voinţa lor statelor Terrei – or, pînă în prezent nimic din manifestările lor nu ne permite să deducem existenţa vreunei voinţe conducătoare în serviciul unor scopuri pe care sîntem astăzi incapabili să le discernem. Este plauzibil să li se poată atribui Statelor Unite contacte privilegiate. Dar nimic nu contrazice stabilirea de alte contacte cu unele ţări europene sau cu Rusia, China, Japonia, poate cu alte state... Pare totuşi greu de imaginat că ei s-ar fi putut instala pe Pămînt cu complicitatea unor state. În plus, ipotezele unor contacte nu ne permit să deducem existenţa vreunui *statu quo* cu aceşti vizitatori. Într-adevăr, după 1947 au existat manifestări sporadice de OZN-uri, chiar valuri repetate. Am fi îndreptăţiţi să credem că aceşti vizitatori – puternici prin superioritatea lor – îşi manifestă intenţia de a continua să se facă cunoscuţi în locurile cele mai diverse ale planetei şi să pună în aplicare nişte planuri ale căror finalităţi şi mijloace ne scapă încă. S-ar putea ca, încă dinainte de 1947, ei să fi avut unele temeri privind viitorul Terrei, a cărei supravieţuire ar putea fi ameninţată de pericolele unei conflagraţii atomice. Influenţele lor ar fi putut fi însoţite de demonstraţii corespunzătoare :

– survolări ale bazelor de rachete nucleare, dintre care un exemplu figurează în capitolul 3

– manevră de intimidare împotriva unor avioane, ca la Luxeuil şi Teheran (1.1. şi 2.3.)

– paralizarea martorilor, oprirea motoarelor, stingerea luminior (San Carlos de Bariloche, 2.5.)

Progresele realizate în cucerirea spaţiului şi în dezvoltarea domeniului nuclear ar putea să-i neliniştească. N-ar fi logic să ne imaginăm că aceste civilizaţii extraterestre ar fi putut stabili staţii sau chiar colonii pe centura de asteroizi, poate chiar releuri pe Lună ? Incursiunile noastre şi unele proiecte aflate în studiu în Statele Unite privind modificarea, cu ajutorul exploziilor bombelor H,

a orbitelor unor asteroizi pentru a-i apropia de orbita Pămîntului în vederea exploatării miniere i-ar putea jena. Deocamdată, ei nu par să se amestece în treburile noastre, dar se cuvine să ne întrebăm ce caută ei de fapt. Vor să invadeze Pămîntul ? Vor să-l apere de o autodistrugere nucleară ? Vor să cunoască și să păstreze patrimoniul pe care civilizațiile noastre l-au creat în decursul secolelor ? Cu aceste incertitudini în privința intențiilor lor, nu ne putem supraestima viitorul și nici considera că nu vor interveni. Unele din acțiunile lor, care ne privesc, ar putea deci, pe termen lung, să nu fie nevinovate. Poate că ei sînt indiferenți la sensibilitățile noastre și la politicile statelor.

10.3. Repercusiunile manifestărilor OZN asupra comportamentului oficial și oficios al statelor

Repercusiunile au fost de amploare inegală. După cîte putem ști din studiul reacțiilor statelor, este de preferat să le clasificăm, în ipoteza noastră, în :

a) state care nu sînt conștiente de fenomenele extraterestre sau care consideră că această chestiune nu le privește

b) state conștiente de fenomenele extraterestre dar lipsite de mijloace de investiție

c) state conștiente de fenomenele extraterestre și înzestrate cu mijloace de investiție

d) state care au intrat în contact cu una sau mai multe civilizații extraterestre și au stabilit relații și/sau au inițiat o colaborare politică, științifică și tehnică

10.4. E posibil să se fi stabilit contacte cu unul sau mai multe state ?

Există indivizi care pretind că au fost contactați pentru a fi studiați sau pentru a stabili relații cu o altă inteligență. Se pot oare imagina contacte directe și continue, la cel mai înalt nivel, ale unuia sau mai multor state, mai ales Statele Unite ? Este adevărat că atitudinea acestei țări este dintre cele mai ciudate după valul din iunie 1947, urmat de afacerea Roswell în iulie 1947 (*cf.* anexa 5).

Dacă americanii au putut recupera cu această ocazie sau cu altele un minimum de rămășițe de epave sau epave întregi ale unor vase extraterestre, în stare mai bună sau mai proastă, și chiar cadavre umanoide, atunci un anumit tip de contact s-a stabilit cu adevărat.

Primele declarații și reacții sînt adesea considerate mai probante decît afirmațiile ulterioare. Astfel, imediat după ceea ce va deveni afacerea Roswell, generalul Twining a fost însărcinat să redacteze un raport secret asupra « discurilor zburătoare », a căror existență nu a fost dezvăluită decît douăzeci și doi de ani mai tîrziu de raportul Condon. Rezultă că acestea există cu adevărat. Or, Statele Unite au practicat începînd de atunci o politică de secret crescînd (după afirmațiile generalului Barry Goldwater, anumite dosare despre OZN-uri au fost clasate mai mult decît « ultrasecrete ») și de dezinformare continuă. Concluziile stranii ale raportului Condon nu constituie decît un episod. De ce și cum un secret de o asemenea importanță ar fi putut fi totuși protejat pînă astăzi ? Răspunsul cel mai simplu ar fi că Statele Unite vor să-și păstreze cu orice preț superioritatea tehnologică militară asupra țărilor concurente și, poate, un contact privilegiat.

Oricum, este simptomatic și relevant să arătăm că Statele Unite și-au creat, încă din 1953, un arsenal represiv impresionant, aflat, pare-se, încă în vigoare. Ele au promulgat îndeosebi două ordonanțe militare, AFR (Air Force Regulation) 200-2 și JANAP 146 (Joint Army Navy Air Force Publication) – una care interzice divulgarea către public a informațiilor privitoare la observarea unor obiecte neidentificate și alta care face din divulgarea neautorizată a observării unui OZN de către autorul său o infracțiune pasibilă de zece ani închisoare și o amendă de 10 000 de dolari. Ordonanța JANAP se aplică atît militarilor cît și piloților companiilor civile și căpitanilor din marina comercială.

10.5. Ce măsuri trebuie să luăm încă de pe acum ?

Fie că OZN-urile sînt sau nu de origine extraterestră, fenomenul OZN se află deja printre noi și ne impune, oricum, o vigilență critică. El comportă mai ales pericolul unor manipulări

destabilizatoare pe plan mediatic, psihologic, cultural și religios : teroare și panică, « războiul lumilor », psihoze create de secte sau de lobby-uri etc. Aceste sensibilizări hazardate la teama cosmică, precum și descoperirea și, fără îndoială, cucerirea care ar urma să vină din Cosmos justifică de-acum înainte din partea elitelor politice, științifice și intelectuale o anumită vigilență cosmică în măsură să prevină orice surpriză șocantă, interpretarea eronată și manipularea răuvoitoare sau nesănătoasă.

Trebuie avute în vedere, desigur, o serie de măsuri pe plan național și internațional. Oricare ar fi datele problematicei politici americane și în ciuda grijii sale de a păstra secretul, cum s-ar putea oare concepe totuși relații politice și militare armonioase între aliați, în special în sînul NATO, care ar trebui să fie bazate în mod normal pe o încredere elementară, dacă n-ar fi permis în primul rînd accesul la informațiile tehnologice de o atît de mare importanță ?

10.5.1. Structuri naționale

Dacă Franța vrea să-și afirme prezența în acest domeniu, o primă urgență pare să fie dezvoltarea serviciului SEPRA. Acesta va trebui :

– să-și întărească mijloacele materiale și umane pentru a fi în măsură să culeagă informațiile privitoare la toate manifestările OZN, atît în Europa cît și pe glob

– să-și dezvolte posibilitățile de anchetă și analiză

– să-și întărească statutul de reprezentare și de relații externe

De asemenea, ar fi necesară crearea unui serviciu de legătură cu SEPRA la cel mai înalt nivel al statului, însărcinat :

– să elaboreze toate ipotezele prospective

– să promoveze cercetările științifice și tehnice și, pe această bază, să dispună de un buget minim, ușor

– să propună elemente de strategie militară

– să participe la organizarea unor acorduri sectoriale de cooperare cu țările europene și cu alte țări interesate

Trebuie să remarcăm că numeroase țări s-au echipat deja cu organisme ușoare de culegere a observațiilor despre OZN-uri în cadrul armatelor lor sau al serviciilor lor de informații.

10.5.2. Structuri europene

Ar fi de dorit, apoi, ca statele europene și Comisia Uniunii Europene să facă toate cercetările și să întreprindă pe lîngă Statele Unite demersuri diplomatice, exercitînd presiunile necesare, pentru a elucida această chestiune importantă, care trebuie să fie înscrisă în cadrul alianțelor politice și strategice. Poate ar fi necesar ca Franța să propună Comisiei să creeze în cadrul său – pentru a nu rămîne oarbă, mută și paralizată – un organism lărgit de coordonare, dotat cu mijloacele umane și materiale necesare.

10.6. Pentru ce situații trebuie să ne pregătim ?

Trebuie să ne întrebăm ce strategii am putea elabora în următoarele situații :

– apariția unui OZN și a unei voințe extraterestre de a stabili un contact oficial și pașnic

– descoperirea întîmplătoare sau nu a unei microbaze sau a unei baze într-un punct oarecare de pe teritoriul național sau în Europa (atitudinea ce trebuie adoptată în fața unei puteri amicale sau ostile)

– invazie (puțin probabilă, dacă ținem seama de faptul că s-ar fi putut realiza înaintea descoperirii atomului) și atacuri localizate sau masive în puncte cu sau fără interes strategic

– manipulare sau dezinformare deliberată în vederea destabilizării altor state

În prima situație evocată, nu este interzis să avansăm ipoteza că statele care s-au echipat deja cu instrumente de cercetare și analiză elaborate ar avea poate mai multe șanse decît altele de a fi alese ca interlocutori privilegiați. Dar cu ce riscuri și cu ce avantaje ?

CAPITOLUL 11
Implicații aeronautice

11.1. De ce implicații aeronautice ?

Pe plan intelectual, nu e posibil să rămînem nepăsători în fața unui fenomen aeronautic neexplicat cu care s-au confruntat nu-

meroși civili și militari. Analizarea cîtorva sute de cazuri aeronautice dovedite lasă să se desprindă cinci tipuri principale de implicații :

– simpla observare a unui fenomen de către echipaj, pasageri sau personalul de la sol

– detectarea unei piste pe un ecran radar (se produce la un caz aeronautic din cinci), însoțită uneori de înregistrarea pistei, așa cum s-a întîmplat la 28 ianuarie 1994 la Centrul de Detectare și Control (CDC) din Cinq-Mars-la-Pile (*cf.* capitolul 1)

– perturbarea mijloacelor electrice sau electronice de la sol (San Carlos de Bariloche) sau a celor de bord (Teheran)

– însoțirea în zbor a avionului (San Carlos de Bariloche, RB-47 ...)

– comportament în aparență agresiv (Mirage IV, elevul pilot din Tours, cazul din Teheran...)

Numărul mărturiilor și calitatea martorilor interzic eludarea fenomenului, de aceea personalul din aeronautică, și în special cel din domeniul apărării, trebuie sensibilizat și pregătit pentru a face față situațiilor. Cum am putea, într-adevăr, ignora un fenomen care se manifestă prin traversarea regulată a spațiului nostru aerian de către obiecte mobile al căror comportament ne face să credem că sînt pilotate de ființe inteligente ? Putem oare pretinde – avînd în vedere că acest lucru pare să depășească cunoștințele noastre tehnice – că aceste lucruri nu țin de competența noastră ? Dacă nu întreprindem nimic, însuși principiul apărării și informației aeriene ar fi repus în discuție.

Primele observații făcute de aviatori datează de la începutul anilor '40. De atunci, numărul fenomenelor observate neexplicate (clasate, după expertiză, FAN D) raportate de piloți sau controlori se ridică la peste 500. Este de datoria Aviației Militare să ia în considerație aceste fenomene care, pînă la proba contrară, au loc în principal în spațiul aerian.

11.2. Cine este implicat ?

11.2.1. Personalul navigant

Personalul navigant este direct implicat, îndeosebi piloții, civili sau militari, căci ei pot face cel mai ușor observații și ar putea fi

primii afectați în caz de incident (există mai ales riscul de coliziune). În primul rînd sînt implicați piloții de vînătoare, antrenați să supravegheze în continuu cerul și dispunînd astăzi de sisteme de arme din ce în ce mai performante, capabile să detecteze obiective din ce în ce mai rapide și mai mici, la distanțe din ce în ce mai mari. Cuplul pilot/sistem de arme este mai mult decît oricînd un excelent instrument de observare și ar fi primul nostru mijloc de intervenție dacă, din întîmplare, lucrul s-ar dovedi necesar. Preocupările piloților de linie sînt diferite, căci, pe lîngă că ei nu dispun de aceleași echipamente, prioritatea lor este, în mod evident, securitatea pasagerilor. Ei rămîn, fără îndoială, niște parteneri privilegiați pentru obținerea informațiilor, însă ar fi dezavantajați în fața unei atitudini agresive a unui OZN.

11.2.2. Controlorii radar

Controlorul radar este, desigur, și el implicat, dar, după cum este civil sau militar, mijloacele de control pe care le are la dispoziție îi oferă posibilități diferite. În ambele cazuri, în legătură radio cu pilotul, el este cel care primește primul raportul de observație al echipajului. El trebuie să fie pregătit să noteze și să completeze observațiile transmise cu luciditatea pe care i-o dă poziția lui de martor de la distanță. Fiind vorba de detectare radar, numai controlorul militar dispune de echipamentele adecvate pentru detectarea unui obiect zburător care nu respectă regulile de circulație aeriană generală. Într-adevăr, stațiile radar militare de apărare aeriană permit reprezentarea, pe ecranul radar supravegheat de controlorul militar, atît a vizualizării detecției primare cît și a vizualizării sintetice utilizate de controlorii civili (vezi anexa 1). De asemenea, ei sînt singurii capabili să obțină imaginea unor aparate care evoluează cu vitezele presupuse ale OZN-urilor. În fine, mijloacele de investigare și redare pe care le posedă stațiile radar instalate în Centrele de Detectare și Control (CDC) permit să se efectueze, dacă este necesar, investigații complementare.

11.2.3. Meteorologii

Fenomenele insolite se găsesc adesea prin fenomene meteorologice. Îndoiala poate fi ușor înlăturată dacă serviciile specializate sînt informate de interesul pe care îl prezintă observațiile lor. Întreg personalul militar și civil specializat în meteorologie trebuie deci să poată răspunde acestei așteptări.

11.2.4. Inginerii de la CNES

Inginerii de la CNES sînt specialiștii francezi ai spațiului. Ei nu pot rămîne indiferenți față de fenomenele OZN. Cunoașterea Universului nostru, observarea cerului și supravegherea a tot ce se întîmplă acolo îi desemnează în mod firesc ca pe cei mai în măsură să dirijeze studiul fenomenelor extraterestre.

11.2.5. Inginerii din sectorul aeronautic

Inginerii din sectorul aeronautic sînt de asemenea implicați. Activitățile lor sînt prezentate în capitolul următor, consacrat implicațiilor științifice și tehnice.

11.3. Cum trebuie implicată aeronautica ?

Pentru ca personalul din domeniul aeronauticii să se implice odată cu mijloacele sale, trebuie să știm să-i trezim interesul și, în acest sens, trebuie să-l informăm asupra fenomenului, să-i precizăm ce se așteaptă de la el, să definim acțiunile reflexe și atitudinile pe care trebuie să le aibă.

11.3.1. Informarea personalului

A informa înseamnă în primul rînd a convinge că există posibilitatea prezenței pe cerul nostru a unor aeronave extraterestre. Trebuie să ne învingem teama de ridicol, să recunoaștem că, din lipsă de certitudini, avem puternice supoziții, bazate pe o listă de exemple alese dintre mărturiile provenind din domeniul aeronauticii. În plus, trebuie să ne adresăm tuturor generațiilor. Pentru

cei tineri se pot programa cu ușurință conferințe de informare în școlile de aeronautică – Școala de Aviație Militară, Școala de Aviație Civilă (ENAC, Sup'Aéro...) – , iar pentru cei mai puțin tineri, în cadrul stagiilor de pregătire complementară în cursul carierei și, evident, la Colegiul Interarmate de Apărare (CID) și al IHEDN. SEPRA organizează deja conferințe la ENAC în cadrul pregătirii controlorilor radar civili, urmînd ca această practică să se extindă la toate școlile în care se formează personalul navigant de toate specialitățile. În ceea ce privește generațiile active, aceste conferințe pot fi ușor reluate, pentru partea militară, în Centrele de Detectare și Control și în unitățile navigante, iar pentru controlorii radar civili, în Centrele Regionale ale Navigației Aeriene (CRNA). Companiile aeriene, Air France în special, au elaborat deja o fișă de informare sistematică, adusă la zi periodic, destinată echipajelor din personalul navigant civil.

Această informare trebuie actualizată în mod regulat, avînd în vedere că obiectivul este ca viitorul martor, actor sau simplu observator, să știe ce atitudine trebuie să aibă în fața fenomenului observat. Dacă vrem ca personalul să se implice, trebuie ca el să știe cum să reacționeze în timp real, ce și cui să comunice, să ia măsurile corespunzătoare etc. În acest scop este necesar să definim împreună cu el acțiunile reflexe pe care trebuie să le îndeplinească, precum și atitudinea pe care trebuie s-o adopte.

11.3.2. Acțiuni reflexe

Este într-adevăr necesar ca personalului confruntat cu fenomenul OZN să i se inculce acțiunile reflexe necesare, știind că el poate fi doar un simplu observator sau că, în anumite cazuri, trebuie să ia măsuri concrete (vezi exemplul de la San Carlos de Bariloche : stingerea bruscă a luminilor de pe pista de aterizare în timpul producerii fenomenului OZN). Este evident că pentru a rămîne stăpîn pe sine în fața unui eveniment neprevăzut și puțin cunoscut, este mai bine ca personalul să fie pregătit. Acțiunile sale reflexe trebuie să fie de diferite tipuri : să observe, să înregistreze o măr-

turie, să transmită informațiile strînse sau să reacționeze în timp real pentru a lua măsurile *ad hoc* în fața fenomenului.

11.3.3. Atitudinea ce trebuie adoptată

Credem că atitudinea ce trebuie adoptată se rezumă la următoarele: să observăm, să notăm cît mai multe amănunte, să fotografiem – dacă avem posibilitatea –, să informăm autoritățile, să le lăsăm vizitatorilor inițiativa unei eventuale luări de contact și să evităm o mediatizare prematură.

11.3.3.1. Observarea obiectivă

În fața unei situații necunoscute, e preferabil să ne ferim de orice reacție instinctivă de autoapărare care ar putea fi ușor interpretată ca o provocare. Trebuie să ne mulțumim să observăm și să evităm orice inițiativă de a intra în contact.

11.3.3.2. Alerta

Imediat după constatarea fenomenului trebuie să raportăm, pentru a putea fi alertate atît celelalte echipaje (lucru ce se practică în mod curent) cît și autoritățile prin intermediul lanțului operațional al controlului aerian pentru aviația civilă și al apărării aeriene pentru cea militară.

11.3.3.3. Discreție față de ceilalți

Dacă am fost martorii unui astfel de fenomen, trebuie să adoptăm o anumită discreție față de presă. Este esențial ca savanții să fie primii care să exploateze informația, înainte ca mijloacele de informare în masă să declanșeze curiozitatea publicului larg, fapt ce ar putea duce la dispariția unor elemente importante.

CAPITOLUL 12
Implicații științifice și tehnice

Importanța pe care fenomenul OZN o are, în linii mari, pentru apărare duce la mai multe propuneri.

12.1. Intensificarea colectării și analizării datelor

Este necesar, bineînțeles, să continuăm și, dacă este posibil, să extindem pe plan geografic activitatea de colaționare, de primă analiză și de clasare a datelor și mărturiilor, desfășurată succesiv de GEPAN și de SEPRA (descrisă în capitolele 5 și 6).

12.2. Organizarea unei investigații tehnologice atente și inițierea cercetărilor la sursă

Din studiile prezentate în capitolul 8 putem conchide că se impune o investigație tehnologică – dacă nu activă, măcar pasivă – în domeniile de vîrf ale propulsiei – de exemplu, în cel al magnetohidrodinamicii. Este esențial să fim la curent cu ce realizează în această privință celelalte națiuni. În alte domenii de vîrf, studiul diferitelor mărturii ar putea să se îmbine cu experiențe științifice corespunzătoare, ducînd la progrese importante. Un exemplu tip este cel al fasciculelor de particule sau de microunde, cu efectele lor : instrumente, arme... Toate aceste subiecte depășesc în ansamblu problemele tehnice studiate la ora actuală de DGA sau de organismele publice de cercetare. Ele nu vor fi deci tratate fără a se lua o decizie la cel mai înalt nivel al statului.

12.3. Aprofundarea reflecției în vederea plasării fenomenelor într-un cadru global

Cercetările susmenționate vor permite să se realizeze progrese în modelizările parțiale ale fenomenelor observate, cu urmări importante pentru domeniul apărării și pentru industrie. Interpretarea globală a fenomenelor, bine documentate dar inexplicabile, va necesita desigur și alte cercetări. Acestea au în vedere ipoteza extraterestră : să citàm în acest sens cercetările actuale asupra detectării planetelor extrasolare, care vor lua o nouă întorsătură cînd VLT (Very Large Telescope) de la ESO (European Southern Observatory) din Chile va permite observarea lor directă. Orice descoperire a unei planete, făcută astăzi indirect, prin perturbările pe care planeta le aduce stelei sale, este larg difuzată prin mijloacele de informare în masă.

Mai puțin spectaculoase, dar pasionante pentru un public cultivat sînt cercetările asupra originii vieții întreprinse pe plan internațional la un nivel satisfăcător. Ele stau la baza exobiologiei, știința vieții extraterestre (vezi anexa 3). Studiile asupra evoluției și mecanismelor sale sînt prejudiciate în prezent de dispute de școală. Ele sînt însă importante pentru subiectul nostru, căci încearcă să descopere cum ar putea evolua viața în altă parte. Insuficient dezvoltate, dar la fel de importante sînt reflecțiile asupra genezei și viitorului civilizațiilor. Ele se prelungesc în mod normal prin scenarii de prospectivă pe termen lung pentru planeta noastră și, desigur, pentru alte planete.

Călătoria interstelară, așa cum este ea evocată în anexa 4 – « Colonizarea spațiului » – trebuie să facă măcar obiectul unei cercetări pasive. Acest subiect este în mod curent tratat în Statele Unite, unde numeroase contracte de studiu ale NASA sau ale Pentagonului privesc propulsia prin antimaterie în spațiul solar sau interstelar. Tot în Statele Unite astronomul Papagiannis a obținut acum cîțiva ani un contract de la NASA pentru a detecta, în centura de asteroizi situată între planetele Marte și Jupiter, existența unor eventuale așezări spațiale. El a observat în acest sens fotografiile făcute în 1983 de satelitul IRAS și a căutat eventuale emisiuni infraroșii anormale provenind de la obiecte din această centură. S-ar părea că NASA nu i-a reînnoit lui Papagiannis contractul, care n-ar fi dat nici un rezultat.

12.4. Studiile speciale

Anumite studii nu țin de științele și tehnologiile « dure ». Astfel :

– pentru călătoriile interstelare, este necesar să fie studiată stabilitatea colectivităților ambarcate. Care trebuie să fie, de pildă, dimensiunea lor minimă ?

– ar trebui analizate discret, dar în profunzime diferitele încercări de dezinformare făcute de unele guverne străine. Grija acestor guverne de a-și însuși singure eventuale tehnologii futuriste de aeronave militare și de arme ar putea contribui la explicarea acestor încercări (vezi anexele 5 și 7).

– s-ar cuveni să se prevadă încă de pe acum măsurile și hotărîrile ce trebuie luate în cazul în care s-ar produce evenimente precum contactele indiscutabile, fizice sau radioelectrice, cu o civilizație exterioară

CAPITOLUL 13
Implicații politice și religioase

Estimarea influențelor pe care le-ar putea exercita confirmarea formală a existenței unor OZN-uri și civilizații extraterestre asupra situației politice și religioase ale statelor Terrei s-ar putea dovedi de-a dreptul imposibilă. Totuși, lucrul devine mai puțin anevoios dacă încercăm să ne punem în locul unor extratereștri care ar fi luat Pămîntul drept cîmp de observație și/sau intervenție. *Vom utiliza aici această metodă.* Trebuie, bineînțeles, să socotim ca rezolvate dificultățile tehnice și umane care nu ne-ar permite să depășim limitele sistemului solar și chiar ale galaxiei noastre. Să zicem că ne-am afla :

– fie în cursul unor călătorii seculare, la bordul unor « vase spațiale mamut », în care mii de voluntari ambarcați ar vedea generațiile reînnoindu-se. Trebuie să ținem cont de faptul că aceste vehicule vor fi în imposibilitatea de a se mai întoarce vreodată pe Pămînt – cel puțin, asta presupunem –, ceea ce va conferi *de facto* guvernului de la bord o autonomie politică și o libertate de decizie independente de ordinele și programele stabilite înainte de plecarea de pe Pămînt (*cf.* anexa 4 : « Colonizarea spațiului »)

– fie într-o călătorie de cîteva luni sau de cîțiva ani – după conceptele științifice și tehnice total revoluționare care rămîn de imaginat – cu ajutorul unor aparate și sonde pilotate de echipaje clasice sau de androizi bionici care ar urma instrucțiunile primite de la o stație mamă sau de pe Pămînt

În cursul acestor explorări, am putea descoperi una sau mai multe planete populate de ființe evoluate, mai mult sau mai puțin asemănătoare nouă, « umane », umanoide, sau creaturi mai stranii.

Acestea ar putea să fi creat civilizații comparabile sau mai avansate decît a noastră actuală, sau n-ar fi înzestrate decît cu aptitudini rudimentare pentru o viață civilizată, sau ar fi rămase la un stadiu de supraviețuire elementară.

(NB În acest capitol, numerele dintre paranteze trimit la bibliografie.)

13.1. Prima fază : observarea de la distanță

Pare rezonabil să ne gîndim că exploratorii noștri pămînteni vor fi primit ca misiune observarea pașnică a acestor lumi și/sau cucerirea pur și simplu, a acestor noi teritorii pentru a se stabili acolo (*cf.* 13.4). După toate probabilitățile, stadiul de civilizație al populațiilor locale va dicta modul, natura și durata observațiilor lor, ale căror preliminarii vor trebui, desigur, analizate :

– ființele vii, modul lor de gîndire și viață, limbile, religiile și credințele lor, artele, științele, tehnicile și armele, instituțiile lor politice, organizările lor sociale și istoriile lor în general

– mediile în care trăiesc aceste populații, animalele, vegetalele, mineralele etc.

Această primă fază, care exclude orice contact fizic sau material, ar fi cea a observației științifice de laborator *in vivo* : ascultare electronică, teledetectare, înregistrări, decriptarea limbilor, analize, evaluări etc. Este important să subliniem că această perioadă ar putea dura un an, zece ani, un secol sau, de ce nu, mii de ani. Într-adevăr, nu poate fi experiență științifică mai frumoasă – *lato sensu* – decît aceea de a dispune de populații mai mult sau mai puțin civilizate, stagnante sau în evoluție, trăind în pace sau în război, organizate în sute de chipuri diferite, vorbind fără îndoială limbi diferite unele de altele, fiecare văzînd în felul său organizarea orașelor lor terestre sau cerești. Într-un cuvînt, am fi în situația de a ne observa pe noi înșine !

13.2. Faza a doua : prelevări de eșantioane *in situ* și apariții invizibile

Interpretarea datelor culese nu va putea fi completă decît după parcurgerea unei a doua faze, în cursul căreia vor fi efectuate

recoltări și analize de elemente minerale, vegetale, animale și chiar de ființe evoluate. Din acel moment se va pune problema tipului de contacte ce ar urma să fie stabilite și a implicațiilor politice, psihologice și religioase pentru populațiile locale : contacte invizibile și camuflate, vizibile și manifeste, continue sau intermitente. Dacă ar fi adoptat în primul rînd modul operativ invizibil și camuflat, acesta nu ar putea să treacă, totuși, complet neobservat de populațiile indigene, cel puțin în stadiul actual al tehnicilor noastre. Este ușor de apreciat că impactul psihologic și cel religios vor putea varia în funcție de diferitele tipuri de organizare politică și de nivelurile de dezvoltare morală și științifică întîlnite pe aceeași planetă.

13.2.1. Impactul asupra civilizațiilor din era preindustrială

Indivizi sau mulțimi care aparțin unor civilizații din era preindustrială ar putea remarca trecerea și/sau aterizarea navetelor sau aeronavelor noastre teleghidate. Ei le-ar putea da în mod colectiv diverse interpretări : fenomene naturale, divine, extraordinare, miraculoase, aberante sau diabolice (frescele de la mănăstirea iugoslavă de la Deciani, sferele de la Nürenberg și Basel în 1561 și 1566 – *cf.* anexa 6). În plus, memoria colectivă a acestor popoare și plăsmuirile lor în general ar putea fi mai mult sau mai puțin marcate de astfel de manifestări dacă ele ar fi însoțite mai ales de vederea cosmonauților noștri, îmbrăcați sau nu în combinezoanele sau costumele lor de scafandru, sau de vederea roboților, a androizilor sau a artefactelor pe care noi le-am considerat necesare pentru debarcare sau reprezentare. Asemenea apariții, dacă autoritățile locale le-ar dezvălui și certifica public existența, ar avea, fără îndoială, un impact creator de natură să modifice pentru un timp concepțiile politice și religioase indigene.

13.2.1.1. Impactul asupra religiei locale

Cum ordinea terestră și cea cerească sînt adînc înrădăcinate în mentalități, aparițiile navetelor spațiale sau ale vehiculelor teleghidate și, mai mult decît atît, cele ale astronauților sau roboților bionici vor fi de natură să impresioneze în mod durabil mințile,

să influențeze religiile, să inspire sau să fie la originea unor noi mituri fundamentale. Ne vin în minte mașinile zburătoare pe care le descrie amănunțit Iezechiel (1), războiul aerian din *Ramayana*, *Epopeea lui Ghilgameș* (2), elohimii din Geneză (3) și străjile cerești, care se amestecă cu fiicele oamenilor și zămislesc uriași, despre care vorbește și Enoh (4) și, în general, Nemuritorii, Fiii sau Regii Cerului din Orient și din China (5), Japonia – « Pămîntul zeilor » (6), zeii viracocha și inca din America de Sud, sau zeii cei mari din Egiptul Antic, zeii, titanii, uriașii, cei procreați de zei și eroii Antichității occidentale și orientale (7) etc.

Odinioară, miraculosul și fenomenele extraordinare făceau parte din ordinea naturală a lucrurilor. Religiile bazate pe existența unui Dumnezeu sau a unei ordini creatoare ar putea fi totuși zdruncinate de asemenea apariții ? Nu e deloc sigur. După ce trece șocul și se epuizează spaima și curiozitatea, o evaluare nouă a ordinii cosmice s-ar putea substitui vechilor concepții religioase, fără să distrugă totuși principiul divin. Aceste concepții religioase ar putea fi cel puțin influențate sau chiar sublimate. Dumnezeu nu circulă într-un vehicul spațial. Marile religii ale Pămîntului nu resping, de altfel, ideea existenței altor lumi locuite în Univers. Trebuie oare să reamintim că uneori memoria colectivă prezintă aberații (cultul avionului-cargou în Noile Hebride), în ciuda dovezilor tangibile aduse ulterior credincioșilor ? (8) Expediția militară și științifică a lui Bonaparte în Egipt nu a lăsat nici o urmă în analele locale, care n-au reținut decît o întrerupere a pelerinajului la Mecca (9). Mai aproape de noi, numeroase persoane nu au crezut că oamenii au ajuns pe Lună, socotind că e vorba de o operație publicitară sau de o dezinformare. Ar fi necesar totuși să nuanțăm acest impact, în măsura în care toate civilizațiile antice au conceput panteoane ale căror zei erau asociați cu manifestările terifiante ale mării, vîntului, vulcanilor, cutremurelor sau fulgerului. Este greu deci să spunem dacă acești zei erau avatarurile unor influențe extraterestre sau își aveau originea, mai degrabă, în inventarea unor mitologii explicative ale lumii.

13.2.1.2. Impactul politic

Impactul politic ar trebui să fie mult mai efemer, cel puțin în aparență. Într-adevăr, după clipele de stupoare, organizarea politică a statelor nu pare să fie afectată în mod durabil – evenimentele de zi cu zi își recapătă importanța. Totuși, un anumit monarh sau șef de stat s-ar putea proclama interpretul exclusiv și privilegiat al acestor manifestări extraordinare. N-ar putea fi el oare tentat să se proclame zeu-rege sau rege-zeu al supușilor lui ?

Fără a putea distinge ceea ce ține de naturala și spontana căutare a legitimității puterii, de ceea ce ar putea să nu fie efectiv decît rezultatul unei captări privilegiate, trebuie să constatăm totuși că istoria abundă în zei-regi și regi-zei (faraonii, regii asirieni, regii întemeietori elenistici, împărații romani, chinezi sau japonezi, Fiii Soarelui din America Centrală sau de Sud etc.).

13.2.2. Impactul asupra civilizațiilor din era industrială

Civilizațiile erei industriale sînt mai sceptice decît cele de odinioară și acceptă cu mai multă greutate ceea ce nu ține de lucrurile imediat explicabile sau ușor de măsurat. Totuși, este sigur că populațiile de același tip cu ale noastre de astăzi ar putea fi profund marcate dacă li s-ar aduce dovada irefutabilă a existenței unor ființe extraterestre.

13.3. Faza a treia : influențe asupra civilizațiilor locale

Cea de-a treia fază ar fi cea a influențelor pe care socotim că este necesar să le exercităm asupra mediului și civilizațiilor întîlnite, în scopul de a le ajuta să evolueze așa cum dorim noi. Se înțelege de la sine că avantajele și riscurile vor trebui studiate cu grijă.

13.3.1. Influențe asupra civilizațiilor din era preindustrială

Am putea socoti că este nevoie, în anumite cazuri, să influențăm în mod direct mediul și în mod subtil evoluția civilizațiilor locale. În urma observațiilor și analizelor noastre, ni s-ar putea

părea necesar să aducem diverse modificări mediului natural și ecosistemului, practicînd, de exemplu, însămînțarea și plantarea unor vegetale și organisme selecționate care ar putea lipsi.

De asemenea, cursul civilizațiilor indigene ar putea fi treptat modificat, influențînd, de la distanță sau direct, calitățile și defectele indivizilor aleși, accentuîndu-le dispozițiile intelectuale și morale și cunoștințele lor științifice, sau provocîndu-le mutații genetice prin diferite procedee ce urmează a fi inventate. Ar fi vorba deci să deținem rolul pe care aceste populații l-ar fi conferit fără ezitare unor zei care, prin aportul unor texte sacre, le-ar afecta, de exemplu, simțul moral, religiozitatea și, poate, legile și instituțiile politice. Folosirea unor elemente în măsură să înspăimînte și să impresioneze ar putea fi, în unele cazuri, necesară. Și nimic nu ne-ar interzice, păstrînd simțul proporțiilor, să ne gîndim la diferite episoade din Vechiul Testament, la condițiile în care au fost instituite Legile lui Manu (10) sau cele în care a fost dat *Coranul*. Influențele trimit la unele enigme din istorie, printre care, poate, apariția concomitentă a marilor civilizații de pe Indus, din Mesopotamia sau Egipt (orașe, arhitectură, scriere, calendar, astronomie etc.). Ele ne fac de asemenea să ne gîndim la extraordinara hartă a Antarcticii, desenată aproape lipsită de ghețuri de către francezul Oronte Finé, în 1531, cu aproape trei secole înainte de descoperirea acestui continent în 1820 (11).

13.3.2. Influențe asupra civilizațiilor din era industrială

Natura acestor influențe va varia în funcție de tipul civilizațiilor, dezvoltarea lor tehnologică și capacitatea lor psihologică de a se obișnui cu existența unor civilizații extraterestre. Ar fi nevoie, în prealabil, să familiarizăm aceste popoare cu ideea existenței probabile a unor civilizații extraterestre (romane științifico-fantastice, filme, benzi desenate, jocuri video, publicitate, climat psihologic favorabil, chiar și secte etc.).

Cunoștințe tehnologice noi și esențiale ar putea fi aduse pe diverse căi sau în urma unor accidente întîmplătoare sau provo-

cate ale uneia din aeronavele noastre. Să ne amintim, în această privință, de afacerea Roswell din zilele noastre. Pentru a-i da crezare cu adevărat (sau pentru a o scoate din discuție), ar trebui totuși ca guvernul american să binevoiască să dezvăluie, să comunice și să permită să fie analizate fără opreliști toate elementele pe care le-a colectat cu această ocazie.

13.4. Faza a patra : contactele directe

O a patra fază ar fi cea a stabilirii de contacte directe cu indigenii sau cu populații întregi, recurgînd sau nu la o avangardă de roboți bionici. O dată mai mult, scopurile urmărite vor trebui determinate cu precizie. Interesul și utilitatea adevărată a stabilirii unor asemenea contacte vor trebui cîntărite cu grijă pentru a putea calcula riscurile și consecințele. Ele ar putea fi planificate printr-un program precis. Totuși, un accident tehnic grav care ar afecta una din aeronavele noastre ar putea fi începutul unui conflict oficios, al unei implantări necesare sau al unei colonizări, sau, dacă este necesar, al unei operațiuni de informare-dezinformare. Trebuie să întrevedem de asemenea răzvrătirea unora din echipajele noastre, care ar trebui debarcate sau care ar hotărî, fără să poată fi împiedicate, să trăiască într-una din lumile descoperite și chiar să se amestece cu populațiile indigene, nerespectînd, cu sau fără voia lor, ordinele primite de a nu interveni și de nu a se amesteca în treburile locale. Aceste contacte presupun ca lumile descoperite să fie populate cu ființe umane sau cu hominizi cu o complexitate identică sau apropiată de a noastră. Dar se pune întrebarea dacă, în ipoteza unor contacte și implantări planificate pe termen lung cu membri ai echipajelor noastre, amestecurile vor trebui, din motive profilactice, interzise printr-o lege majoră (12) sau, dimpotrivă, tolerate și chiar încurajate. Să nu uităm că, prin contacte directe și prelungite, populațiile indigene ar ajunge inevitabil să-și dea seama că noi nu sîntem atît de diferiți de ele ! Ar fi totuși prudent să trimitem în prealabil androizi telecomandați care să aprecieze reacțiile pe care le-ar suscita o asemenea intruziune sau să-i obișnuiască pe indigeni cu ideea unor apariții misterioase și episodice.

Ce s-ar întîmpla dacă am întîlni populații compuse din ființe diforme sau monstruoase în ochii noștri ? Efectul optic va fi desigur impresionant și va deveni un subiect preferat pentru mijloacele lor de informare și pentru ale noastre, dar tipurile de contact vor fi în acest caz diferite sau, cel puțin, putem să presupunem acest caz.

13.4.1. Contactele directe cu civilizații din era preindustrială

Este cert că astfel de contacte vor face populațiile locale să-și închipuie că se află în fața unor zei. Ne vin în minte evenimente istorice asemănătoare : sosirea spaniolilor.în armură și pe cai în America Centrală sau, în general, cea a europenilor atunci cînd au făcut descoperirea și exploatarea globului. Impactul asupra unor populații care nu văzuseră niciodată cai, armuri scînteind în soare, oameni albi, mai ales blonzi sau roșcați, a fost foarte puternic. Totuși, șocul acestor apariții va fi repede atenuat, odată cu înmulțirea relațiilor, mai ales dacă echipajele noastre ar ajunge să ocupe un loc de seamă în structurile politice și militare locale. Aceasta trimite, desigur, la diferitele epopei ale descoperirii lumii, la colonizarea europeană, precum și la sfîrșitul imperiilor occidentale.

13.4.2. Contactele directe cu civilizații din era industrială

Ar putea veni și ziua în care am socoti că aceste civilizații, aduse treptat prin grija noastră la nivelul nostru de dezvoltare, ar fi în măsură să facă parte din lumea noastră. După pregătirea prealabilă a terenului, contactele s-ar putea face, de exemplu, în mod direct, cu indivizi aleși de noi ori care au funcții înalte în stat, sau doar cu unii dintre ei, și ar fi bine să rămînă pe cît posibil secrete. Dat fiind că pot apărea indiscreții, conducătorii aleși vor trebui în acest caz să organizeze operațiuni de informare, de dezinformare sau contrainformare, pentru a păstra caracterul privilegiat al acestor relații și, probabil, pentru a beneficia din partea noastră de informații științifice, tehnice și politice inedite, care să-i ajute să-și țină adversarii la respect. Alegerea statelor, a guvernanților, a personalităților sau a unor simpli indivizi va fi, desigur, extrem de importantă.

Înainte sau după aplicarea unui program de influență, de ce nu ne-am închipui că am putea trimite mai întîi roboți bionici cu aspect uman sau asemănători ființelor de acolo, pentru a nu pune în primejdie viața membrilor expedițiilor noastre ? De ce, după aceea, să nu ne înfățișăm noi înșine, pur și simplu, în văzul și în auzul tuturor ? Este ușor să ne imaginăm imensul răsunet pe care l-ar provoca acest lucru pe toate planurile – psihologic, politic, militar, strategic, religios –, ca să nu mai vorbim de mass-media, de nenumăratele întîlniri și colocvii internaționale, de ședințele continue ale unor organizații de tip ONU, de apelurile la « unitatea lumii », la conlucrarea internațională, la crearea unor comisii de întîmpinare etc.

Se înțelege de la sine că intențiile noastre vor trebui percepute ca pașnice. Dacă nu aceasta ar fi politica noastră, n-ar fi inutil, desigur, să luăm măsuri de precauție speciale pentru a menaja sentimentele populațiilor locale. În toate aceste cazuri, ar trebui să avem întîlniri cu idolatri, sacerdoți și monarhi, care, dintr-o certitudine milenară, din credulitate, pragmatism sau interes, ne vor întîmpina cu entuziasm ca pe niște salvatori, în măsură să le rezolvăm toate greutățile și să le aducem pacea și prosperitatea, de preferat fără prea multe eforturi din partea noastră. Ei vor fi primii noștri aliați. Vor exista probabil și patrioți, sceptici sau apărători îndîrjiți ai venerabilelor concepții seculare ale lumii lor răvășite, care vor pune la îndoială sau vor nega existența noastră. Dacă ar ajunge totuși s-o admită, ei ne-ar vedea ca pe niște invadatori, ale căror intenții ar fi percepute ca fiind cu atît mai suspecte cu cît ar fi mai pașnice. De-aici și pînă la crearea unor mișcări de apărare și de rezistență împotriva invadatorului nu este decît un pas. Importanța acestor mișcări va depinde parțial de cît de pricepuți vom fi să le minimalizăm, să-i convingem pe adversari, în speranța de a ni-i apropia.

Dar cum am putea evita să cădem în cursa bunelor intenții și a bunelor sentimente cu care, știe oricine, este presărat drumul spre iad ? (13) Va trebui oare să le mărturisim de cînd datează obser-

vațiile noastre ? Ni se va reproșa oare că n-am intervenit pentru a împiedica cutare conflict mondial, sau vom fi făcuți răspunzători de producerea sa, sau, la modul mai general, vom fi acuzați că am modificat cursul civilizațiilor ? În aceste cazuri trebuie să întrevedem perturbări psihologice foarte puternice și de lungă durată. Vor fi oare dezamăgiți cînd vor afla că nu sîntem nemuritori ? Mai tîrziu, cu aceste populații vor trebui stabilite schimburi comerciale și tehnologice, precum și relații financiare. Va fi oare înțelept să ne ocupăm de problemele locale ? Și, într-un fel sau altul, vom putea oare scăpa de cererea lor de a ne transforma în arbitri ai diferendelor politice, ai păcii, ai războiului și ai crizelor economice ?

Oricum ar fi, la un moment dat, toate lucrurile nerezolvate ne vor fi puse nouă în cîrcă. Se va merge oare pînă la a ni se reproșa aportul civilizației noastre foarte evoluate sau, cel puțin, ceea ce credem noi că reprezintă binefaceri pentru ei ? Cu timpul, față de noi se vor produce schimbări de atitudine. Într-o bună zi, anumite grupuri de indivizi ar fi poate tentați să se considere egali cu noi, pentru că nu am știut să rămînem inaccesibili. Atunci vor apărea mișcări revendicative și se vor porni cicluri revoluționare de pe urma cărora vom pătimi și noi, și aliații noștri monarhiști. Politica noastră globală ar fi în acest caz compromisă și ar trebui să rărim contactele și, în cel mai rău caz, să ne retragem pe vasele și pe bazele noastre din spatele liniilor. Atunci am dispune de timpul necesar pentru a ne revizui politicile, bazîndu-ne pe tehnici încă necunoscute de către discipolii noștri.

Descoperirea unor lumi noi ne-ar putea permite să intrăm în contact cu civilizații la fel de dezvoltate ca a noastră și chiar mai avansate. Nimic nu ne permite să excludem și faptul că am putea întîlni exploratori veniți din alte lumi mai îndepărtate. În aceste ipoteze, e ușor să ne imaginăm că s-ar putea să fim primii reperați în spațiu. Atunci va fi rîndul nostru să cunoaștem, cel puțin parțial, efectele psihologice și implicațiile politice și religioase pe care le-am descris. Care va fi politica guvernelor locale la adresa noastră ? Ne

vor primi pașnic sau ne vor ține prudent la distanță ? Va trebui să ne temem că ne vom trezi amenințați de arme spațiale nucleare sau de altele, îndreptate împotriva bazelor pe care vom încerca sau vom fi reușit să le instalăm pe centura de asteroizi apropiată de una din lumile lor ?

Care vor fi rezultatele unor asemenea întîlniri ? Ce relații vom putea stabili și ce influențe vom exercita asupra acestor tipuri de civilizații ? Ne putem imagina orice. Cercul s-a închis, iată-ne deci obligați să ne întoarcem la preocupările și la întrebările noastre actuale !

CAPITOLUL 14
Implicații mediatice

Am spus deja că poate părea o extravaganță ca niște persoane cu bun-simț, și pe deasupra savante să se intereseze de fenomene neexplicate și deocamdată încă inexplicabile, cu riscul de a părea ridicole. Dar, așa cum încearcă să demonstreze acest raport, există destule întrebări asupra unor urme tangibile care să justifice interesul științific pentru acest subiect. Este ceea ce ne deosebește de abordarea mediatică : curiozitatea cercetătorului pentru studiul pe care îl întreprinde cu scopul de a rezolva enigmele propuse minții sale, chiar dacă stadiul științei nu este apt să le dea încă un răspuns complet, se opune curiozității presei pentru un subiect cu evoluții neașteptate, capabil să ofere știri senzaționale lipsite de apanajul rigorii științifice.

Nu dorim să facem aici procesul presei – ajutorul pe care îl dă presa este adesea prețios. Dar aceste evenimente trecătoare se bazează în parte pe mărturii umane, cu atît mai fragile cu cît provin de la persoane impresionate de întîlnirea cu « necunoscutul », și depășesc cadrul reperelor obișnuite. Presa are uneori tendința fie să ridiculizeze faptele relatate, fie să se ridiculizeze pe sine printr-un exces de informații extrapolate pornind de la elementele descrise de martori.

14.1. De ce se poate teme un guvern în fața curiozității presei ?

– De panică : mass-media difuzează informații înspăimîntătoare ce pot semăna panică în rîndul populației. Exemplul celebru al emisiunii de ficțiune radiodifuzate de Orson Welles în 1938, luată în serios de ascultători, a provocat o mare zarvă într-o regiune a Statelor Unite și a condiționat poate reacția militarilor americani în legătură cu incidentul de la Roswell din 1947. Dezinformarea a fost abil dirijată, iar mass-media a tăcut timp de treizeci de ani. Panica, însoțită de un adevărat haos în viața oamenilor (sinucideri, drumuri pline de refugiați, răzmerițe și jafuri...), ar face să dea înapoi orice guvern pentru care pacea este singura garanție de bogăție și stabilitate.

– De neîncredere : teama de a vedea informații exacte divulgate și reluate cu o ironie manifestă constituie de asemenea o frînă în calea evocării deschise a chestiunii OZN-urilor. Această atitudine se află la originea dezinformării și a confuziei în care este învăluită opinia publică în privința a ce e adevărat sau fals. Liderii nu pot decît să se teamă de asta.

– De ridicol : deși nu mai ucide de multă vreme, spaima de ridicol este totuși uneori greu de învins.

– De manipulare : mass-media poate fi manipulată de lobby-uri sau de grupuri de presiune în scopuri sectoriale (de exemplu, să-i împingă pe oamenii politici să creeze un sistem de interceptare a OZN-urilor), devenind astfel purtătorii de cuvînt involuntari ai unei manevre de dezinformare sau ai unei tentative de destabilizare.

14.2. Ce atitudini adoptă mass-media ?

– Pentru presa scrisă de senzație, orice e bun de vînzare. Curiozitatea publicului este mare, iar cererea lui generează articole ademenitoare, adesea fanteziste. Deși difuzează teorii incredibile, datorită presei încep să fie cunoscute ultimele dezvăluiri făcute de martori vechi în cazul Roswell.

– Pentru marile ziare, ironia sau agresivitatea sînt cel mai adesea modul de abordare a unui subiect tabu, pe care nimeni nu-l cu-

noaște cum trebuie. Dar presa știe să se facă și ecoul unor fenomene extraordinare cînd, ca în cazul din San Carlos de Bariloche, zeci de indivizi au fost martori ai incidentului. I se întîmplă de asemenea să facă o bună prezentare a dosarului OZN-urilor.

– Pentru televiziune și cinema, subiectul este la modă, căci poate fi tratat pe « coarda » ficțiunii, iar aici nimic nu poate sta în calea imaginației producătorilor. Maniera extravagantă adoptat de Canal+ pentru emisiunea sa « Noaptea extratereștrilor » nu incită pe nimeni să ia acest subiect în serios. Trebuie totuși să lăudăm cîteva emisiuni serioase și bine documentate, precum cea de pe canalul Arte din martie 1996.

14.3. Ce e de făcut ?

Viitorul planetei noastre este spațiul. Suprapoluarea, spiritul de aventură, căutarea altor materii prime, gustul cuceririi și al colonizării sau diverse alte motivații, mai mult sau mai puțin altruiste, totul ne împinge spre expansiune, departe de omenire. Vom fi oare într-o zi extratereștrii altor planete ? Cînd sondele noastre se vor învîrti în jurul unor lumi din ce în ce mai îndepărtate și le vor filma, ce vor putea gîndi ipoteticii lor locuitori ?

Trebuie să ne pregătim pentru această perspectivă, iar mass-media poate fi de ajutor în educarea mulțimilor.

Concluzii și recomandări

Problema OZN-urilor nu poate fi eliminată doar cu replici caustice și dezinvolte. De la apariția primului raport al asociației foștilor auditori ai IHEDN, în urmă cu douăzeci de ani, CNES întreprinde studii aprofundate, în strînsă colaborare cu Jandarmeria Națională și cu Aviația Militară în principal, precum și cu alte organisme ale statului (Aviația Civilă, Institutul de Meteorologie etc.) ; acest tip de studii corespunde cercetărilor întreprinse, mai mult sau mai puțin discret, în alte țări, mai ales în Statele Unite.

Ele demonstrează realitatea fizică aproape certă a unor obiecte zburătoare cu totul necunoscute, cu performanțe remarcabile de zbor silențios, aparent conduse de ființe inteligente. Prin manevrele lor, aceste obiecte zburătoare produc o impresie puternică asupra piloților civili și miltari, care se codesc să vorbească despre ele. Existența unor obiecte secrete de origine terestră (ținte aeriene, avioane invizibile...) nu poate clarifica decît puține cazuri. Distanțîndu-ne suficient în timp, putem percepe limpede limitele acestei explicații.

Este deci necesar să recurgem la alte ipoteze. Unele nu pot fi nici confirmate, nici infirmate. Ele nu sînt deci științifice și, desigur, este foarte greu să studiem în mod științific fenomene rare, fugitive și aleatorii, în timp ce știința se bazează înainte de toate pe experimente și pe repetabilitatea lor. Totuși, exemplul meteoriților

arată că acest gen de fenomen poate, după secole de îndoială și refuz, să sfîrșească prin a fi admis de comunitatea științifică.

O singură ipoteză poate lămuri îndeajuns faptele și nu face apel, în esență, decît la știința de azi : existența vizitatorilor extratereștri. Emisă încă din 1947 de unii militari americani, ea este îmbrățișată la nivel mondial, denigrată de o anumită elită, dar plauzibilă. O serie de oameni de știință (astronomi, fizicieni, ingineri, prospectiviști...) au clarificat suficient această ipoteză pentru ca ea să poată fi acceptată de colegii lor. Au fost puse la punct diverse variante plauzibile ale călătoriei uneia sau mai multor civilizații dinspre un sistem solar îndepărtat către al nostru. S-au făcut progrese însemnate în modelizarea tehnicilor magnetohidrodinamice, care ar putea fi folosite pentru deplasarea OZN-urilor în atmosferă. Alte manifestări ale acestor obiecte au primit un început de explicație fizică (mașini rămase în pană, fascicule trunchiate etc.).

Ipoteza extraterestră este de departe cea mai bună ipoteză științifică. Deși nu este dovedită în mod categoric, în favoarea sa există prezumții solide, iar dacă se adeverește, consecințele vor fi considerabile.

În urma acestor constatări prudente dar ferme, se impun o serie de recomandări :

1. Informarea factorilor de decizie politici, militari și administrativi, precum și a piloților de avioane și elicoptere. O acțiune progresivă de informare ar putea viza :

– ENA și IHEDN

– instituțiile care depind de ministerul Apărării și absolvenții lor : Școala de Aviație, Școala de Marină, Saint-Cyr, Jandarmeria (ofițeri și subofițeri), Școala de Medicină Militară, Politehnica, ENSTA, ENSAE, CID, CHEAR, CHEM...

– școlile civile și absolvenții lor : Școala Națională Superioară de Poliție, Școala de Ofițeri de Poliție, școlile de ziaristică, Școala Națională de Aviație Civilă. În această ultimă instituție, controlorilor aerieni li s-a explicat, în numeroase conferințe, cum să reacționeze în cazul întîlnirii unui avion cu un OZN

– organisme care susțin sau întreprind cercetări cu finalitate militară : DGA, ONERA, CEA/DAM...

– serviciile speciale civile și militare, precum și Direcția de Comunicare a Apărării (DICOD, fostul serviciu central SIRPA), atrăgîndu-li-se atenția asupra proceselor de dezinformare

2. Sporirea mijloacelor umane și materiale ale SEPRA, pentru ca acest serviciu să fie în măsură :

– să-și dezvolte capacitățile de anchetă și analiză

– să adune informații privind toate manifestările de OZN-uri, atît în Europa cît și pe alte continente

– să întrețină și să-și dezvolte bazele de date privind diferitele aspecte ale acestor manifestări

– să-și întărească statutul de reprezentare și de relații externe

3. Detectarea OZN-urilor să fie încredințată sistemelor civile și militare de supraveghere a spațiului, care trebuie să fie dezvoltate și pentru alte motive (prevenirea producerii de coliziuni între sateliți și sfărîmături spațiale etc.)

4. Crearea, la cel mai înalt nivel al statului, a unui serviciu de legătură cu SEPRA, însărcinat :

– să elaboreze toate ipotezele prospective

– să promoveze acțiuni științifice și tehnice și, pe această bază, să dispună de un buget anual de cîteva milioane de franci

– să participe la perfectarea unor acorduri sectoriale de cooperare cu alte țări

5. Inițierea unor demersuri diplomatice pe lîngă Statele Unite, cu sprijinul altor state și chiar cu cel al Uniunii europeane, pentru a convinge această suprputere să colaboreze, iar la nevoie, exercitarea presiunilor utile pentru elucidarea acestei chestiuni capitale, care nu se poate înscrie decît în cadrul alianțelor politice și strategice.

6. Necesitatea ca autoritățile, împreună cu serviciul menționat la punctul 4, să reflecteze, oricît de speculative ar fi aceste eventualități, la măsurile ce trebuie luate în cazul unei manifestări spectaculoase și indiscutabile ale unui OZN :

– tentativă deschisă de luare de contact

– aterizare în fața a numeroși martori

– alte acțiuni de anvergură

Aceste reflecții ar putea fi înfăptuite metodic, păstrînd, se înțelege, un minimum de distanță.

Anexe

ANEXA I
Detectarea radar în Franța

Detectarea radar în Franța se realizează cu ajutorul a două rețele de stații radar : una militară, echipată cu radare primare și secundare, cealaltă civilă, echipată aproape în totalitate cu radare secundare. Radarul primar permite detectarea și vizualizarea pe un ecran a poziției geografice și a altitudinii (radar tridimensional) a tuturor obiectelor mobile prin reflectarea undelor radar pe corpul mobilului. Dimpotrivă, radarul secundar nu permite detectarea și vizualizarea pe ecran decît a obiectelor mobile echipate cu o stație radio capabilă să răspundă la semnalele codificate emise de la sol. Astfel, orice obiect mobil neechipat cu o stație « răspunzătoare » nu va putea fi detectat de un radar secundar.

Această particularitate este extrem de importantă în cazul care ne preocupă, întrucît numai radarele primare – cu care sînt echipate Centrele de Detectare și Control (CDC) militare, precum și avioanele de detectare radar Awac ale Aviației Militare și, în curînd, avioanele Hawkeye ale Marinei Militare – sînt în măsură să descopere un OZN, cu condiția ca acesta să nu fie « invizibil ».

Trebuie să știm, în sfîrșit, că toate informațiile detectate de ansamblul stațiilor radar ale teritoriului, de avioanele de detectare aeriană și de stațiile radar din țările vecine sînt colectate și tratate în rețeaua STRIDA (Sistemul de Tratare a Informațiilor de Apărare Aeriană), permițînd astfel acoperirea detectării pe un careu cu latura mai mare de 4 500 km.

ANEXA 2
Observațiile astronomilor
de Jean-Claude Ribes

Mărturiilor despre OZN-uri li s-a opus adesea argumentul următor : astronomii, care ar trebui să fie primii la curent, nu vorbesc despre asemenea observații.

Un prim răspuns este acela că astronomul profesionist se concentrează de fapt asupra unei porțiuni foarte reduse a cerului, observat prin intermediul unui instrument, într-o cupolă – el are deci mai puține șanse decît un « turist » să observe un fenomen luminos relativ rar. Astronomii amatori, care petrec mult mai mult timp privind cerul, în general în aer liber, sînt mult mai bine plasați pentru a observa un fenomen neobișnuit, fără a-l confunda cu un obiect astronomic ; dar din partea lor ne putem aștepta la o mare reticență atunci cînd li se cere să relateze un asemenea fapt, de teama ridicolului, căci amatorii sînt în general foarte dornici de recunoaștere « profesională ». În orice caz, nu s-a realizat nici o anchetă specifică, după știința mea, asupra acestei categorii speciale.

Două studii independente, efectuate de astronomi profesioniști pe lîngă colegii lor, au dat rezultate destul de diferite : Hynek, în anii '50, a chestionat neoficial vreo patruzeci de astronomi, dintre care mai mult de 10 % observaseră efectiv fenomene neexplicate. Printre aceștia, Joseph Allen Hynek îl citează pe profesorul Lincoln La Paz, directorul Institutului de Meteorism al Universității din New Mexico, și pe Clyde Tombaugh, descoperitorul planetei Pluton, decedat în 1997. Mai tîrziu, în anii '70, Peter A. Sturrock a trimis un chestionar detaliat la 2 611 membri ai Asociației Astronomice

Americane, garantîndu-le anonimatul ; jumătate din ei au dat răspunsuri în care găsim circa 60 de fenomene observate.

În Franța nu s-a făcut nici un studiu de acest gen, dar este citat adesea fenomenul observat de astronomii Georges Courtès și Maurice Viton din Marsilia. Un coleg de-al meu mi-a povestit de asemenea cum a observat în tinerețe un obiect cam de diametrul aparent al Lunii (care era vizibilă în acel moment) deplasîndu-se lent pe direcția nord-sud. Pe atunci el nu era încă profesionist, ci amator, receptiv la nou, și nu găsește nici o explicație pentru obiectul observat, despre care nu a făcut nici o declarație publică.

Reiese deci că procentul de observații făcute de astronomi este comparabil cu cel constatat la populația globală, chiar dacă majoritatea observatorilor nu vor să facă declarații. De altfel, opinia generală a astronomilor pe această temă este mult mai puțin negativă decît se spune uneori, și se poate afirma că nu există un consens, mulți dorind un studiu obiectiv al fenomenului, fără idei preconcepute. Conversațiile private pe care le-am putut avea cu colegi francezi confirmă concluzia lui Sturrock : mulți ar refuza să abordeze chestiunea cu un ziarist, dar cînd le-am vorbit despre un studiu științific serios, au fost de acord.

ANEXA 3
Viața în Univers

Nu au trecut decît cîteva decenii de cînd problema vieții extraterestre a ieșit din domeniul presupoziției pentru a intra în cel al cercetării științifice, iar progresele în acest domeniu sînt de cîțiva ani foarte rapide. Exceptînd Pămîntul, sistemul solar se dovedește actualmente impropriu vieții, dar sondele Viking au arătat că planeta Marte a oferit probabil, acum circa 3 miliarde și jumătate de ani, condiții mult mai favorabile decît acum, mai ales prin existența apei lichide. Nu este deci exclus ca un tip de viață elementară (bacterii) să fi putut exista acolo, așa cum s-a întîmplat și pe Pămînt. Cercetarea fosilelor este, de altfel, una din motivațiile viitoarelor expediții marțiene, mai întîi automate, apoi umane. Descoperirea de fosile într-un meteorit originar de pe Marte, anunțată de NASA, face încă obiectul unei dezbateri în comunitatea științifică ; dar chiar existența acestei dezbateri ne sporește interesul pentru a merge să vedem cum stau lucrurile la fața locului.

Astronomii credeau de multă vreme că, în afara sistemului solar, stelele trebuie să fie, la modul foarte general, înconjurate de sisteme planetare, dar numai în ultimii ani experiența a venit să confirme această teză : se cunosc în prezent vreo șase stele, însoțite fiecare de cel puțin o planetă. Biologii progresează rapid la rîndul lor în înțelegerea mecanismelor chimice care duc la apariția vieții, ce se prezintă din ce în ce mai mult ca o necesitate, iar nu ca o întîmplare.

Experiența ultimilor douăzeci de ani a arătat că, din Siberia și pînă în abisurile oceanelor, viața se poate adapta la variații foarte mari de temperatură sau la temperaturi extreme acolo unde înainte era considerată imposibilă.

De treizeci și cinci de ani încoace, radioastronomii participă la diferite programe de cercetare a unui semnal radio inteligent venit din spațiu (SETI : Search for ExtraTerrestrial Intelligence). Pînă acum nu a fost receptat nici un semnal, lucru deloc surprinzător dacă avem în vedere imensitatea domeniului spațial și frecvențial de explorat. Un program important al NASA, suprimat de Congresul american, a fost reluat cu fonduri private, iar el trebuie să amelioreze sensibilitatea cercetării pe mai multe ordine de mărime. Radiotelescopul francez de la Nançay, unde au avut deja loc mai multe cercetări SETI, va fi probabil asociat acestui program.

ANEXA 4
Colonizarea spațiului

Cea de-a doua jumătate a secolului XX va fi fost epoca explorării sistemului solar : omul pe Lună, sonde trimise pe Marte și Venus, altele în imediata vecinătate a altor planete (cu excepția lui Pluton), a unor comete și asteroizi. Secolul XXI ar putea fi cel al colonizării sistemului nostru, cu implantări umane permanente și pregătirea unor călătorii către alte sisteme planetare.

În următorii ani se va realiza stația orbitală permanentă Alpha, urmarea internațională a programului rusesc Mir. Apoi americanii prevăd, în principiu, instalarea unei baze permanente pe Lună, stație minimală de tip bază antarctică. Pentru a merge mai departe, va trebui reconstituit un ecosistem în care materiile prime esențiale (inclusiv aerul, apa și hrana) vor putea fi extrase pe loc sau reciclate. Căci într-adevăr, nu este de conceput aplicarea pe scară largă a metodei actuale, unde aproape totul trebuie adus de pe Pămînt prin costisitoare plasări pe orbită.

Astfel de ecosisteme au fost studiate mai întîi de ruși (prima experiență datează din 1961) și apoi de americani, mai ales cu Biosfera 2. Este vorba de o seră cu o suprafață de 1,3 ha, prevăzută să mențină în circuit închis (cu aport de energie exterioară) un ansamblu animal și vegetal, comportînd prezența a opt persoane. Această experiență, realizată la început cu fonduri private, a fost injust criticată de presă și de o parte a comunității științifice. De fapt, în ciuda cîtorva aspecte « neprofesioniste », ea a furnizat deja foarte multe date : în cursul unei experiențe de doi ani, între 1991 și 1993, patru bărbați și patru femei au trăit într-o

autarhie aproape completă, demonstrînd validitatea principiului. Reciclarea apei a fost integrală, cea a aerului imperfectă (a trebuit adăugat oxigen după cincisprezece luni de izolare totală), iar producția de hrană destul de insuficientă (« biosferienii » au ieșit slăbiți, după ce consumaseră și o parte din rezerve).

După o altă experiență de șase luni, structura a fost reluată de Universitatea din Columbia, care pare însă interesată mai ales de aspectul ecologic și mai puțin de aplicarea sa spațială. Un « pui » al Biosferei 2 ar putea însă foarte bine reprezenta viitoarea bază lunară autonomă de la mijlocul secolului viitor. Implantarea umană pe Lună este mai întîi o necesitate științifică, mai ales pentru astronomi. Este de asemenea o trambulină pentru călătoria în spațiu, căci pe Lună se pot găsi practic toate materialele necesare construirii de stații și nave spațiale. Este vorba de resurse a căror exploatare va fi mult mai economică decît pe Pămînt, căci gravitația redusă și absența atmosferei satelitului nostru permit o plasare pe orbită ușoară și sigură.

Expediții umane vor urma în mod necesar misiunile robotizate spre Marte, fie și numai pentru a verifica existența urmelor de viață trecută. Cît despre dezvoltarea coloniilor marțiene permanente, ea poate fi avută în vedere, dar se poate sări peste această etapă prin crearea de planete artificiale. Ideea îi aparține fizicianului american O'Neill, care a studiat amănunțit structuri cilindrice de 30 km lungime și cu un diametru de 6 km, în mișcare de rotație, pentru a recrea o gravitație artificială, și putînd adăposti milioane de oameni într-o biosferă de tip terestru.

Aceste planete artificiale ar putea fi construite pe centura de asteroizi, între orbitele planetelor Marte și Jupiter, unde se găsesc din abundență materiale ușor de exploatat, care vor putea furniza numeroase substanțe chimice, inclusiv oxigen și apă.

Pe termen mai lung, și cînd se vor putea realiza industrial fabricarea, stocarea și utilizarea antimateriei, modele mai mici ale acelorași vehicule vor putea părăsi sistemul solar. Ele vor putea ajunge în vecinătatea altei stele, după o călătorie de cîteva secole

în decursul căreia se vor fi succedat cîteva generații pe aceste « vase spațiale mamut » (dacă nu cumva pînă atunci se vor fi descoperit și condițiile pentru hibernarea umană).

Aceste migrații nu vor avea loc cu adevărat decît după recunoașteri realizate cu ajutorul sondelor automate. Destinațiile privilegiate vor fi, evident, acele sisteme în care o planetă ar putea adăposti o viață evoluată.

Să ne imaginăm că o expediție umană se instalează pe centura de asteroizi a unui sistem în care există o civilizație aflată la un stadiu de dezvoltare tehnică foarte probabil inferior stadiului nostru (în caz contrar, contactul ar fi avut probabil loc prin telecomunicare, sau cei mai avansați ar fi efectuat călătoria înainte de noi). Din motive etice, dar și din interes pentru un studiu științific serios, nu se va pune problema să se intervină manifest, căci există riscul de a produce un șoc cultural fatal. Studiul va trebui deci să fie discret, folosindu-se vehicule rapide și silențioase pentru deplasarea în atmosfera planetei (propulsia MHD oferă perspective interesante în acest domeniu), precum și arme neletale pentru evitarea consecințelor unei întîlniri inoportune (efectul paralizant al microundelor pulsatorii se află în studiu în mai multe țări).

Cînd civilizația vizitată va fi atins stadiul călătoriei în spațiu, va deveni necesar să i se facă cunoscută existența vizitatorilor. Acest lucru ar putea fi făcut fără violență, comițîndu-se « indiscreții calculate », care ar obișnui încet-încet populația cu ideea că ar putea exista vizite extraplanetare.

ANEXA 5
Afacerea Roswell – Dezinformarea

1. Faptele indiscutabile

NB Paranteza « (video) » arată că sînt disponibile mărturii video.

Vara lui 1947 – Baza de la Roswell (New Mexico) adăpostește singurele bombardiere atomice din lume. Bombardierele sînt încă cu elice.

24 iunie – Observarea a 9 OZN-uri de către americanul Kenneth Harold. Știrea va fi difuzată în lumea întreagă.

8 iulie (dimineața), Roswell – Baza comunică stațiilor de radio locale o informație care va face înconjurul lumii : un disc zburător s-a prăbușit pe terenul unei ferme, iar militarii bazei au recuperat resturile (video).

8 iulie (după-amiază), Fort Worth (Texas) – Generalul Ramey, comandantul Armatei a 8-a aeriene, de care depinde baza, le declară ziariștilor că, în urma examinării resturilor, s-a constatat că este vorba de un balon meteo. El le prezintă resturi pe care ziariștii le fotografiază. Cazul este îngropat timp de mai bine de treizeci de ani.

1978 – Locotenent-colonelul Marcel (ER), *intelligence officer* la această bază în 1947, care a recuperat resturile, declară la televiziune că acestea sînt în mod sigur de origine extraterestră (video). Resturile pe care generalul Ramey le-a arătat ziariștilor nu sînt cele pe care i le-a adus Marcel de la Roswell.

Ufologii americani întreprind numeroase anchete, adună declarații (depuse sub jurămînt și legalizate) și mărturii filmate. Numeroși martori declară că, în iulie 1947, militarii i-au ame-

ninţat cu moartea dacă vorbesc (video). După unii martori, la o oarecare distanţă de cîmpul pe care s-a prăbuşit obiectul, armata ar fi găsit carcasa unui gen de planor spaţial şi trupuri neînsufleţite ale unor humanoizi scunzi (video).

1991 – Generalul Du Bose (CR), şeful de stat major al generalului Ramey în 1947, confirmă sub jurămînt că acesta a înlocuit resturile trimise de baza din Roswell cu cele ale unui balon meteo, pe care le-a arătat ziariştilor.

Începutul lui 1994 – Deputatul Schiff (New Mexico) solicită lămuriri asupra cazului de la Department of Defence (DoD). Neobţinîndu-le, el cere ca General Accounting Office (GAO) să întreprindă o anchetă asupra felului în care au fost gestionate, mai ales de către Air Force, documentele privitoare la prăbuşirea obiectului de la Roswell.

Septembrie 1994 – Secretariatul de stat al Air Force publică un raport asupra cazului Roswell : resturile găsite la fermă nu pot fi cele ale unui avion sau ale unei rachete militare ; sînt, probabil, cele ale unor baloane combinate din proiectul secret Mogul. El nu aminteşte de carcasă şi atribuie « *vremii ceţoase mărturiile făcute cu bună credinţă* » privitoare la umanoizi.

Iulie 1995 – Raportul GAO menţionează noua versiune a Air Force şi declară :

– pagina 1 : « Dezbaterea asupra a ceea ce a căzut cu adevărat la Roswell continuă ».

– pagina 2 : « Toate documentele administrative ale bazei pentru perioada martie 1945-decembrie 1949 au fost distruse şi toate mesajele radio trimise de bază din octombrie 1946 pînă în februarie 1949 au fost distruse. Borderoul de distrugere nu menţionează cînd, de cine şi la ordinul cui a fost efectuată această distrugere. »

Ancheta GAO nu i-a furnizat practic deputatului documente interesante privind incidentul de la Roswell, în ciuda cererilor făcute de el la mai multe instituţii (CIA, FBI, DoD, DoE, NSC...).

Vara şi toamna lui 1995 – Un film despre autopsia unui pretins « cadavru humanoid de la Roswell » efectuată în 1947 este

proiectat de circa treizeci de televiziuni din lume. Autenticitatea sa este îndoielnică, dar mai ales nici un detaliu al filmului nu dovedește că trupul avea vreo legătură cu incidentul de la Roswell. O mare parte din presa scrisă și televizată amestecă însă lucrurile, ridiculizînd astfel cazul Roswell.

1996 – Filmul *Independance Day* și serial *Dosarele X* menționează nestingherit cazul Roswell.

2. Opinii despre Roswell

– Interviuri, declarații făcute sub jurămînt și mărturii filmate foarte concordante descriu descoperirea unui material care nu poate fi fabricat în zilele noastre : o foiță cu aspect metalic, foarte rezistentă și atît de elastică, încît după ce este făcută ghemotoc revine imediat la forma inițială, fără cea mai mică urmă de încrețitură.

– Se pare, într-adevăr, că prăbușirea obiectului s-a produs la 4 iulie, « Independance Day », către ora 23.30. Data și locul simbolizează puterea americană, de unde și următoarea întrebare : dacă este vorba chiar de prăbușirea unui vehicul extraterestru, este un accident sau o prăbușire deliberată, care constituie un mesaj și/sau care îl autentifică ?

3. Roswell și dezinformarea

Dispariția unor arhive și încercările stîngace ale Aviației Militare de a da explicații arată că militarii americani ascund un lucru important care s-a întîmplat la Roswell în iulie 1947, așa cum au ascuns experiențele făcute pe ființe umane privind efectele plutoniului. Ipoteza unei aeronave extraterestre, fondată pe mărturii valabile, nu poate fi înlăturată.

Pentru păstrarea secretului, în afacerea Roswell au fost aplicate două tipuri principale de dezinformare : diminuatoare și amplificatoare. Trebuie să notăm totuși că difuzarea de informații și analize contradictorii – de pildă, de către ufologi – poate fi un efect indus.

Dezinformarea diminuatoare este vizibilă în raportul făcut de Air Force : mărturiile despre resturile vehiculului sînt trunchiate,

în așa fel încît să se acrediteze ipoteza balonului Mogul. O găsim de asemenea, realizată mai subtil, în *Roswell in perspective*, o carte a « ufologului » Karl Pflock, fost membru al CIA și DoD : declarațiile martorilor, scrise sub jurămînt, declarații care menționează materialul ce nu poate fi rupt și mototolit, sînt citate integral în anexă, dar în text sînt omise sau citate trunchiat.

În Franța, sociologul Pierre Lagrange apare ca o victimă a acestui tip de dezinformare. După ce s-a străduit să lămurească lucrurile privind raportul Air Force și publicațiile lui Karl Pflock, el conchide :

« Puțină psihologie înainte de a încheia. De ce mulți nu cred în existența farfuriei zburătoare de la Roswell așa cum cred în cea a baloanelor sau a V2 ? Pentru că le reamintește prea tare literatura științifico-fantastică populară. Așa cum subliniază Bertrand Meheust, tema aeronavei marțiene care are delicatețea să vină să se prăbușească în apropierea unei baze militare ține de imaginarul tehnologic de la începutul secolului, ca și amănuntele despre materialele ultraușoare și ultrarezistente care au servit la fabricarea sa » (Revista *Ovniprésence*, februarie 1995).

Aceasta este în ansamblu teza diminuatoare asupra OZN-urilor, denumită și teza « sociopsihologilor » francezi. Ea poate fi contrazisă astfel : literatura științifico-fantastică populară descria la începutul secolului raze luminoase capabile să ucidă sau să vindece. Astăzi există, iată, laserele militare sau medicale.

Dezinformarea amplificatoare s-a manifestat cu ocazia proiectării filmului asupra autopsiei « creaturii de la Roswell ». Amplificînd cazul Roswell prin această autopsie spectaculoasă dar îndoielnică, unii au reușit să discrediteze și mai ales să mascheze publicarea raportului GAO și difuzarea de mărturii filmate. Este ispititor să crezi că există o manipulare bine orchestrată.

4. Dezinformarea diminuatoare asupra OZN-urilor

Air Force a practicat-o încă de la început, după cum a arătat astronomul Hynek, consultantul său între 1948 și 1966, descriind cum a contribuind la banalizarea numeroaselor cazuri, dîndu-le interpretări astronomice nejustificate.

Politica de dezinformare a fost intensificată în urma recomandărilor unui comitet « științific » constituit de CIA în decembrie 1952, comitetul Robertson, care invita publicul « să despoaie fenomenul OZN de aura sa de mister ». Același comitet a recomandat « supravegherea » mișcărilor ufologice în care s-a infiltrat în special CIA.

Cîteva personalități au încercat să reducă la zero numeroase cazuri importante. Philip Klass, pe atunci redactor la *Aviation Week and Space Technology*, s-a însărcinat cu explicarea a trei mari cazuri aeronautice : Lakenheath în 1956, RB-47 în 1957, Teheran în 1976, descrise în capitolul 2. Analiza lui nu este prea convingătoare. În cazul de la Teheran, de pildă, el citează corect mărturiile la începutul expunerii, dar atunci cînd le discută, trece sub tăcere anumite aspecte.

Dezinformarea diminuatoare este eficace în cazul celor care nu doresc să admită ipoteza extraterestră. Dezinformarea amplificatoare se adresează celorlalți.

5. Dezinformarea amplificatoare asupra OZN-urilor

Dezinformarea amplificatoare a fost probabil pusă în aplicare de foarte timpuriu : pretinsele contacte ale lui Adamski cu un venusian în 1952 sînt, fără îndoială, o dovadă.

Ea a luat o amploare considerabilă după resuscitarea afacerii Roswell, la sfîrșitul anilor '70. Punctul de plecare este afacerea Bennewicz. Acest fizician ufolog a înregistrat microunde pulsatorii care proveneau de pe un teren de testare al bazei aeriene de la Kirtland (New Mexico). El le-a atribuit unor OZN-uri care își exercitau controlul asupra unor *abductees* (oameni răpiți) echipați cu implanturi ! Temîndu-se, după cîte se pare, că și-ar putea publica înregistrările, Air Force Office of Special Investigation (AFOSI), și mai ales agentul său special Doty de la baza aeriană menționată, precum, probabil, și alte organisme l-au pus să facă dezvăluiri fantastice : răpirile ar fi fost numeroase, cu puneri de implanturi în scopul ținerii sub control a acestor *abductees*. Ba mai

mult, la o serie de baze din New Mexico și Nevada, baze comune ale armatei americane și ale extratereștrilor botezați EBE (Extraterrestrial Biological Entities), s-ar fi practicat transferuri de tehnologie.

Bennewicz a difuzat aceste informații ozeniștilor americani, mulți dintre ei îndepărtîndu-se astfel din ce în ce mai mult de opinia comună. John Lear, fiul constructorului de avioane, a adus și el precizări pe care le știa de la prieteni din Air Force : baza din Nevada este cea de la Groom Lake, în « zona 51 » (Groom Lake există cu adevărat – ea este atît de secretă, încît Aviația Militară nu-i recunoaște existența, dar ea este totuși menționată în *Jane's Defence Weekly* din iunie 1996). Mai tîrziu, un fost ofițer de la Biroul 2 al Marinei, Bill Cooper, « va dezvălui » că Council for Foreign Relations (CFR), care, în opinia lui, guvernează lumea prin Bildeberg și Trilaterală, ar face-o în strînsă legătură cu EBE...

Dezinformarea amplificatoare a permis probabil să fie ținute secrete cercetările asupra armei cu microunde de la Kirtland și asupra unor noi tipuri de aeronave de la Groom Lake. Ea a îngăduit cu siguranță să fie folosită arma ridicolului împotriva unor ufologi creduli.

ANEXA 6
Vechimea fenomenului OZN – elemente de cronologie

Fenomenul OZN a cunoscut cu adevărat o răspîndire mondială în urma observației făcute de Kenneth Arnold la 24 iunie 1947, în regiunea Mont Rainier din nord-vestul Statelor Unite. În realitate, fenomenele aeriene încă neexplicate astăzi sînt mult mai vechi.

Înainte de a continua, este interesant să constatăm că, între lunile mai și iulie ale aceluiași an, au fost raportate 850 de observații diferite pe teritoriul Statelor Unite (*cf.* Blue Book) și că în ianuarie un avion de vînătoare nocturn Mosquito al RAF a încercat zadarnic să intercepteze, deasupra Mării Nordului, un obiect foarte rapid, reperat de radare.

În 1946, rachete fantomă zboară pe deasupra Suediei

Din februarie pînă în decembrie 1946, numeroși martori au observat pe cerul Suediei obiecte în general fusiforme (din cînd în cînd în formă de sferă sau disc), care zburau cel mai des orizontal, lăsînd uneori o dîră luminoasă, dar care puteau și să urce sau să coboare foarte brusc.

Numite *ghost rockets*, aceste apariții (au fost înregistrate cca 1 000) au neliniștit mult autoritățile militare scandinave, britanice și americane, care au făcut anchete.

Deși nu s-a putut găsi (oficial) nici o epavă, multă vreme s-a crezut că a fost vorba de încercări sovietice realizate cu mașini zburătoare recuperate din uzinele germane. Această ipoteză a fost apoi exclusă.

« *Foo fighters* » în timpul celui de-al doilea război mondial

Între 1940 și 1945, numeroși aviatori au observat fie roiuri de sfere luminoase de culoare roșie sau verde, cu un diametru de cîteva zeci de centimetri, fie grupuri de mici discuri cu aspect metalic, care urmăreau aparatele sau le dădeau ocol, lăsînd impresia unui comportament inteligent. Cel mai adesea nedectate de radarele din acea vreme, aceste obiecte nu păreau să fie de natură « materială ». Într-adevăr, unii obsevatori le-au văzut atingîndu-le aripile sau ampenajul avioanelor sau producîndu-le stricăciuni importante.

Numite la început *kraut fireballs* apoi *foo fighters* (nume inspirat probabil din benzile desenate), ele au fost semnalate, de la începutul războiului, pe toate teatrele de operațiuni. Au început să apară în număr mare în timpul primelor mari bombardamente diurne asupra Germaniei. Au fost de asemenea observate de la sol și au făcut obiectul a numeroase rapoarte începînd din iunie 1944.

Aceste observații le-au produs multă îngrijorare autorităților aliate, care au crezut la început că e un procedeu secret german. La sfîrșitul războiului însă era limpede că nu era vorba de așa ceva.

Se pare că și piloții germani au fost convinși că era vorba de o armă secretă americană. Se spune de asemenea că la Berlin ar fi fost creată o comisie de anchetă pentru a studia fenomenele.

Explicația curentă a unor fenomene electrice, de tipul luminilor de Saint-Elme, nu este convingătoare, căci ea nu lămurește diversele caracteristici observate. După cîte se pare, arhivele care conțineau date despre *foo fighters* au fost considerate secret militar pînă prin 1949.

Numeroase alte observații asupra unor obiecte mult mai mari în formă de trabuc, de disc sau sferă au fost consemnate în ambele tabere.

Între 1880 și 1900, *airships* deasupra Statelor Unite și Marii Britanii

În acești ani, zeci de mii de martori au văzut mașini zburătoare, asemănătoare cu dirijabilele moderne care aveau să iasă pe

poarta uzinelor abia douăzeci de ani mai tîrziu. Era vorba, în majoritatea cazurilor, de vehicule destul de voluminoase, în formă de fus, echipate cu proiectoare puternice, care emiteau adesea zgomote de motoare și care, în anumite cazuri, păreau chiar să posede elice.

În Statele Unite, cel mai mare număr de fenomene observate se situează între 1896 și 1897. Alte cazuri au fost semnalate mai ales în Spania, Germania, Suedia și Rusia. Un al doilea val s-a manifestat la începutul secolului în Marea Britanie.

Explicația care ne vine imediat în minte este prezența unor dirijabile adevărate (ne gîndim în primul rînd la aparate de origine germană). Ea nu rezistă însă unui examen detaliat.

Într-adevăr, în 1880, tehnologia acestor mașinării era încă la început. Colonelul Giffard făcuse desigur o primă încercare în 1852, cu un balon de formă alungită, echipat cu un motor cu aburi de foarte slabă putere. Apoi, în 1885, Renard parcursese pentru prima dată cîțiva kilometri, zburînd pe deasupra Parisului cu un dirijabil echipat cu un motor cu explozie, dar încă foarte lent și puțin maniabil.

De fapt, primele aeronave cu adevărat performante apar după 1910. Totuși, pînă și zeppelinele construite în timpul primului război mondial erau departe de a avea caracteristicile observate de martorii acestor fenomene.

De la Antichitatea greco-latină la începutul erei industriale

Dintotdeauna, ființele omenești au observat pe cer fenomene considerate, pe drept sau pe nedrept, anormale. Dar cu cît mărturiile sînt mai îndepărtate în timp, cu atît epoca noastră are tendința firească de a se îndoi de exactitatea lor.

În primii șaptezeci de ani ai secolului al XIX-lea au fost semnalate cîteva zeci de observări de sfere și roți luminoase asemănătoare cu OZN-urile actuale. Secolul al XVIII-lea a fost marcat de un caz straniu : Goethe povestește că în tinerețea lui, în 1768, pe cînd călătorea între Frankfurt și Leipzig, a văzut, împreună cu

alți doi martori, un soi de mare tub luminos așezat pe pămînt, înconjurat de flăcărui mobile foarte strălucitoare.

În secolele al XVI-lea și al XXVII-lea sînt pomenite numeroase fenomene, observate nu numai în Europa, ci și în America sau în Japonia. Printre acestea, cîteva ne rețin atenția prin aspectul lor spectaculos și mulțimea martorilor. În aprilie 1561, deasupra orașului Nürenberg, numeroase sfere, discuri și « trabuce » foarte colorate au lăsat impresia că participă la un soi de bătălie, care a șocat profund populația și a speriat autoritățile. Un spectacol de același gen a avut loc în august 1566 la Basel.

Între anii 1000 și 1500, cronicarii citează diverse cazuri de observare pe cer a unor sfere, roți, lănci sau bare luminoase care se deplasau mai mult sau mai puțin rapid. Mănăstirea Deciani, construită în Iugoslavia între 1327 și 1335, este decorată cu picturi care reprezintă îngeri închiși într-un soi de vehicule care zboară pe cer.

Într-o epocă mai îndepărtată, în timpul domniei lui Carol cel Mare, se povestește că Agobard, episcopul orașului Lyon, a reușit să salveze de la ardere pe rug trei bărbați și o femeie coborîți dintr-o nacelă, care pretindeau că s-au întors pe Pămînt după ce au fost răpiți de ființe cerești ce le-ar fi arătat lucruri minunate.

Fenomenele cerești luminoase asemănătoare OZN-urilor moderne par să fi fost relativ frecvente în China și Japonia, mai ales în Evul Mediu.

Mai mulți autori latini – Dio Cassius, Pliniu cel Bătrîn, Titus Livius, Iulius Obsequens și chiar Cicero – vorbesc despre apariția pe cer a unor lumini, scuturi de foc, luni și sori multipli, sfere zburătoare de culoare aurie.

Mărturiile relatate de cronicarii greci sînt însă mai puțin numeroase. Daimachos povestește cum un glob de foc a traversat cerul de mai multe ori în cursul celei de-a 78-a Olimpiade. Anaxagora declară că a văzut lumini cerești de dimensiunea unei bîrne groase. Printre alți autori care descriu apariția pe cer a unor bîrne și scuturi de foc se numără și Homer.

ANEXA 7
Reflecții asupra unor aspecte psihologice, sociologice și politice ale fenomenelor OZN

NB Aceste reflecții sînt valabile pentru Statele Unite. Multe dintre ele pot fi însă transpuse și la alte țări.

Destul de mulți americani sînt convinși de realitatea fizică a OZN-urilor, de originea lor extraterestră și de faptul că guvernul american camuflează sistematic realitatea prin minciună și dezinformare.

La această concluzie ajung majoritatea lucrărilor americane apărute recent pe tema OZN-urilor, toate încheindu-se practic cu cerința ca presupusul secret să fie parțial sau total dezvăluit. Agitația mediatică stîrnită în jurul afacerii Roswell (*cf.* anexa 5) la sfîrșitul anilor '70, după mai bine de treizeci de ani de *black-out*, și care ia periodic amploare este o ilustrare tipică a acestui curent de opinie. Admițînd că ipoteza extraterestră este cea bună, păstrarea secretului ar fi necesară, după părerea unora, pentru a nu se crea mișcări de panică – ele ar fi cu siguranță posibile, ni se spune, așa cum a demonstrat-o nefericita experiență a emisiunii radiofonice despre *Războiul lumilor*, difuzată de Orson Welles în Statele Unite în 1938 (cu doar nouă ani înaintea cazului Roswell). Această explicație, deși nu trebuie neapărat respinsă, pare totuși cam simplistă. De fapt, rădăcinile afacerii sînt probabil mai adînci, iar motivațiile sociopsihologice par mai complexe.

7.1. Paradoxul OZN

În timp ce mulți americani par convinși de existența unor ființe extraterestre inteligente, în mediile științifice, printre conducătorii

statului și în majoritatea mijloacelor de informare în masă se manifestă o foarte puternică rezistență la ideea că aceste entități, oricare ar fie ele, au putut vizita sau continuă să ne viziteze planeta și să parcurgă sistemul nostru solar.

Această idee este ridiculizată de o bună parte a mass-media. Tot în acest spirit, majoritatea oamenilor politici și cea mai mare parte a intelectualității declară că omenirea are lucruri mai bune de făcut decît să umble după himere.

7.2. De ce această rezistență?

7.2.1. Din partea oamenilor de știință

În fața atitudinii oficiale de dispreț și a temerii că vor fi asimilați cu activiștii sectelor « ozeniste » și ai organizației de *lunatic fringe*, majoritatea oamenilor de știință, chiar dacă sînt interesați, ezită în mod evident să atace o problemă atît de sensibilă și refuză să-și pună în joc reputația, cariera și finanțarea cercetărilor (*cf.* anexa 2 : « Observațiile astronomilor »). La o analiză mai serioasă, apar și rațiuni mai profunde.

Există, de mai bine de două secole, un curent de gîndire care tinde să respingă ideea că fenomenele terestre pot fi influențate din exterior.

La început era vorba de o reacție pozitivă, rațională și fecundă față de vechile credințe. În raport cu Antichitatea, știința modernă a înaintat, de fapt, eliminînd zeii. I s-ar părea deci supărător și bizar să-i aducă înapoi sub alte forme.

Ideea care domină practic este că omul este stăpînul Pămîntului și, prin extensie, al vecinătății cosmice imediate, că el este cel mai bun lucru pe care l-a produs natura în acest colț al galaxiei și că rămîne unic stăpîn al destinului său. Diverși filosofi americani au denumit această concepție « umanism antropocentric ».

A admite că ființe inteligente, nu numai exterioare, ci și superioare prin cunoștințele lor științifice și tehnologice au putut sau pot continua să se amestece în treburile noastre, în domeniul nostru rezervat și în vecinătatea noastră este considerat de mulți un lucru

înspăimîntător și inacceptabil. Acceptarea acestei situații ar provoca prăbușirea cadrului reflecțiilor confortabile ale umanismului antropocentric.

Pe de altă parte, în unele discipline, cum este fizica, riscul este să te trezești confruntat cu o știință mai avansată decît a ta cu cîteva secole, cu mii de ani sau cu mult mai mult. Propriile noastre concepte ne-ar putea apărea ca literalmente infantile, ceea ce i-ar demobiliza complet pe cercetătorii care le utilizează.

Este limpede că, în ipoteza în care existența și originea extraterestră a OZN-urilor ar fi dovedite, nu numai poziția autorităților intelectuale, ci chiar statutul social al elitelor științifice ar risca să fie puternic compromis. Acest lucru s-a întîmplat de altfel ori de cîte ori grupuri sau națiuni s-au aflat în contact cu o civilizație mai avansată, cu excepția notabilă a Japoniei din epoca Meiji, asupra căreia ar merita să ne aplecăm mai atent.

Se pare că a face progrese în cunoașterea fenomenului OZN, cu riscul de a avea succes, nu constituie neapărat o perspectivă foarte atractivă pentru un mare număr de oameni de știință, care n-ar putea fi deci prea dornici să pună și ei umărul.

7.2.2. Cum văd lucrurile oamenii politici

7.2.2.1. Cu rare excepții (președintele Jimmy Carter, senatorul Barry M. Goldwater), oamenii politici au afișat aproape întotdeauna o atitudine foarte sceptică și cel mai adesea ironică. Totuși, unii au avut o atitudine mai deschisă.

Aluziile cele mai cunoscute la eventuala existență a unor extratereștri și a pericolelor pe care le-ar putea reprezenta provin de la generalul Mac Arthur și de la președintele Ronald Reagan.

După ce evocase deja această problemă în 1955, într-o conversație cu primarul orașului Neapole, Achille Lauro, generalul Mac Arthur spunea într-o alocuțiune ținută la Academia Militară de la West Point în 1962 : *« You now face a new world, a world of change. The thrust into outer space... marks a beginning of another epoch in the long story of mankind... We deal now, not with things of this*

world alone, but with the illimitable distances and as yet unfathomed mysteries of the universe... of ultimate conflict between a united human race and the sinister force of some other planetary galaxy.»

[Sînteți acum în fața unei lumi noi, a unei lumi a schimbării. Propulsarea în spațiul cosmic... marchează începutul unei alte epoci în lunga istorie a omenirii... Acum avem de-a face nu numai cu lucrurile acestei lumi, ci și cu distanțele nelimitate și cu misterele încă impenetrabile ale Universului... ale conflictului ultim dintre o rasă umană unită și forța teribilă a vreunei alte galaxii...]

Mihail Gorbaciov a dezvăluit la rîndul lui că, într-o discuție privată cu președintele Reagan în cursul unei conferințe la vîrf din 1985, acesta i-ar fi spus că, dacă Pămîntul ar trebui să facă față invaziei unor extratereștri, Statele Unite și Uniunea Sovietică ar trebui să-și unească forțele pentru a respinge această invazie.

Pe de altă parte, la încheierea unui discurs în fața celei de-a 42-a Adunări generale a Națiunilor Unite, la 21 septembrie 1987, președintele Reagan afirma :

« In our obsession with antagonisms of the moment, we often forget how much unites all the members of humanity. Perhaps we need some outside, universal threat to make us recognize this common bond. I occasionally think how quickly our difference worldwide would vanish if we were facing an alien threat from outside this world. »

[Obsedați de antagonismele de momentul, uităm adesea cîte îi unesc pe toți cei ce fac omenirea. Poate că avem nevoie de o amenințare globală, venită din afară, care să ne facă să recunoaștem această legătură. Îmi închipui uneori cît de repede ar dispărea toate deosebirile dintre noi dacă am fi confruntați cu o amenințare din afara lumii noastre.]

7.2.2.2. Totuși, pentru liderii politici, ca și pentru oamenii de știință, a-ți manifesta oficial interesul pentru OZN-uri și extratereștri înseamnă mai întîi a-ți asuma riscul ridicolului în fața mass-media și a unor comentatori care mînuiesc cu naturalețe omisiunea, ironia distrugătoare și chiar minciuna.

7.2.2.3. Trebuie însă luate în considerare și alte elemente. Deși un mare număr de cetățeni americani par să admită existența OZN-urilor de origine extraterestră, unii lideri politici ar putea ezita să ceară mijloace de cercetare pe această temă, căci n-ar dori să fie acuzați că angajează cheltuieli într-un domeniu dintre cele mai neserioase.

7.2.2.3.1. Așa stînd lucrurile, dacă admitem ipoteza că unii lideri de la cel mai înalt nivel din Statele Unite se află în posesia unor informații precise care atestă existența OZN-urilor, situația lor ar fi deosebit de inconfortabilă. Forțele armate repetă oficial, de cincizeci de ani încoace, că acest fenomen nu amenință securitatea țării, ceea ce nu înseamnă că fenomenul nu există.

Totuși, există observații care sperie, precum survolarea unor instalații secrete și a unor baze de rachete, efectele electromagnetice intense, avioanele militare însoțite (cazul avionului RB-47) sau care fac obiectul unor simulacre de interceptare. În realitate, în fața imposibilității de a contracara acest gen de amenințare, autoritățile au putut fi tentate pînă în prezent să afirme că ea nu există.

În absența unei amenințări directe și chiar dacă, în trecut, nu au existat atacuri, amenințarea potențială poate să apară ca zdrobitoare în ochii autorităților (în special din perspectiva militarilor).

« Ei » vin din stele, aparatele « lor » ne supraveghează și par că ne dau cu tifla, « ei » sînt poate pe Pămînt de mii de ani, iar planurile « lor » ne sînt necunoscute. Știința și tehnologia « lor », deci puterea « lor », sînt incomparabil superioare alor noastre.

Fără să fim complet dezarmați, și chiar ținînd cont de enormele resurse de care dispunem pe Pămînt și de capacitatea noastră de a învăța rapid, prezența « lor » nu poate decît să ne neliniștească.

A spune acest lucru în gura mare, cerînd efective și credite pentru efectuarea cercetărilor necesare, este un lucru greu de imaginat oficial pentru unica supraputere mondială.

7.2.2.3.2. Lucrul este cu atît mai adevărat cu cît, în ipoteza suplimentară că forțele armate americane ar deține deja dovezile formale ale acestei amenințări – de exemplu, sub forma unor vehicule extraterestre care s-au prăbușit pe Pămînt –, cercetările intensive asupra tehnologiilor străine ar fi trebuit deja să înceapă de mult în cel mai mare secret.

Așa cum se va vedea la **7.3.3**, în acest caz, divulgarea acestui tip de informație ar fi cu totul exclusă.

Într-adevăr, a dezvălui prea repede o situație pe cît de nouă pe atît de neliniștitoare ar însemna poate să-ți asumi riscul unor tulburări sociale, însoțite de panică, de demobilizare a energiilor, de înmulțire a sectelor milenariste și de refugiu masiv al populației în fundamentalisme religioase.

Pierderea încrederii în conducători ar putea duce rapid chiar la răsturnarea lor.

În fața unei asemenea probleme, reacția normală a liderilor ar fi să cîștige cît mai mult timp, tăgăduind mereu, dar continuînd cercetările în secret și sperînd că urmașii lor își vor asuma responsabilitatea atunci cînd realitatea va deveni manifestă.

7.3. Responsabilii americani și politica secretului

7.3.1. Armata americană și OZN-urile

Armata americană a fost confruntată direct cu acest fenomen începînd cu cel de-al doilea război mondial. Ea pare a fi singura armată care l-a abordat oficial cu mijloace deloc neglijabile.

7.3.2. Efectele studiului asupra OZN-urilor

Armata americană a conceput într-adevăr aeronave care prezintă caracteristicile descrise de martorii cei mai demni de încredere. Rezultatele sînt potențial considerabile în domeniul propulsiei, al materialelor și structurilor, al invizibilității, al înarmării.

7.3.3. La urma urmei, de ce trebuie păstrat secretul ?

Nu avem deocamdată idee de amploarea cunoștințelor pe care le-au dobîndit militarii americani de pe urma studiilor între-

prinse asupra acestui subiect, fie pornind de la observații, fie – așa cum s-a scris uneori –, pornind de la materiale ce ar fi putut fi recuperate.

Oricum, este clar că Pentagonul a avut și are probabil încă mare interes să ascundă cît mai bine toate aceste cercetări, care le pot oferi în timp Statelor Unite supremația în raport cu adversarii săi tereștri, pe care i-ar putea dota la nevoie cu o capacitate importantă de ripostă împotriva unei eventuale amenințări venite din spațiu.

În acest context, Statelor Unite le este imposibil să divulge sursele acestor cercetări și scopurile urmărite, căci i-ar putea astfel orienta imediat pe eventualii concurenți spre pistele cele mai interesante. Camuflarea și dezinformarea (atît activă cît și pasivă) ar rămîne mereu, în această ipoteză, o necesitate absolută.

Astfel, în concepția șefilor militari americani, ar părea firesc faptul că secretul trebuie păstrat cît mai mult timp.

Numai o presiune crescîndă a opiniei publice, susținută eventual de rezultatele unor cercetători independenți, divulgarea mai mult sau mai puțin calculată a unor secrete sau chiar o creștere bruscă a manifestărilor OZN ar putea să-i convingă pe liderii și pe responsabilii americani să-și schimbe atitudinea.

Se pare însă că nu a venit încă momentul.

Bibliografie

Printre numeroasele cărți și articole, de valoare foarte inegală, pe tema OZN-urilor, am considerat interesant să le cităm pe următoarele :

Capitolul 2

Cazul radar/vizual de la Lakenheath (Marea Britanie)

Edward U. Condon și Daniel S. Gilmor – *Scientific Study of Unidentified Flying Objects* (Raportul Condon), Bantam Books, New York, ianuarie 1969.

James E. Mac Donald – « UFO deasupra localității Lakenheath în 1956 », *Revue du GEPA*, martie 1974 (traducerea unui articol din *Flying Saucer Review*, martie-aprilie 1970).

Gordon D. Thayler – « UFO encounter II – Sample case selected by the UFO subcommittee of the AIAA : The Lakenheath England radar/visual UFO Case, August 13-14, 1956 », *Astronautics and Aeronautics*, septembrie 1971.

Philip J. Klass – « UFOs over England – Bentwaters and Lakenheath », *UFOs Explained*, Random House, New York, decembrie 1974, Vintage Books, New York, septembrie 1976.

J. Allen Hynek – *Nouveau Rapport sur les ovnis*, Belfond, col. « J'ai lu », 1979, p.154 și urm. (traducerea lucrării *The Hynek UFO Report*, Dell Publishing Co Inc., New York, 1979).

Avionul RB-47 în Statele Unite

Raportul Condon, *op. cit.*

James E. Mac Donald – « UFO encounter I – Sample case selected by the UFO subcommittee of the AIAA : Air Force observations of an Unidentified Object in the South-Central U.S., July 17, 1957 », *Astronautics and Aeronautics*, iulie 1971.

Philip J. Klass – « The famous RB-47 case », *UFOs Explained*, *op. cit.*

Brad Sparks – *RB-47 electronic intelligence case calibrated scientific proof of UFOs* (confidential copyrighted material, 1997).

Teheran

Philip J. Klass – « UFOs over Iran », *UFOs, The Public Deceived*, Prometheus Books, New York, 1977.

Lawrence Fawcett și Barry J. Greenwood – *Clear Intent, the Government Coverup of the UFO Experience*, Prentice Hall Inc., N.J., 1984, p. 81 și urm.

Rusia

« UFOs on Air Defence radars », *Rabociaia Tribuna*, 19 aprilie 1990 (traducere în engleză de U.S. Foreign Broadcast Information Service (FBIS), citat de Don Berliner, Marie Galbraith și Antonio Hunneus în *Unidentified Flying Objects Briefing Document* – publicație privată, decembrie 1995).

Referat detaliat asupra articolului din *Rabociaia Tribuna* de Boris Șurinov în *Ovnis en Russie*, Guy Tredaniel, 1995, p. 230 și urm.

Capitolul 3
Un caz cu mulți martori la o bază rusească de rachete

Dosarul OZN al KGB-ului publicat în 1991, revista *Aura Z*, nr. 1, Moscova, martie 1993 (citat în *Unidentified Flying Objects Briefing Document*, *op. cit.* ; și, mai complet, în *Ovnis en Russie*, *op. cit.*, p. 319 și urm.)

Capitolul 6
GEPAN – note informative și note tehnice

Note informative

Nr. 1 : « Observarea unor fenomene atmosferice anormale în URSS – analize statistice ».
Nr. 2 : « Studiile asupra unor fenomene aerospațiale neidentificate în SUA », partea 1.
Nr. 3 : « Studiile asupra unor fenomene aerospațiale neidentificate în SUA », partea a 2-a.
Nr. 4 : « Studiile asupra unor fenomene aerospațiale neidentificate în SUA », partea a 3-a.

Note tehnice

Nr. 1 : « Analiza problemei pretratării datelor ».
Nr. 2 : « Studiu comparativ al rezultatelor statistice elementare privind observarea unor fenomene aerospațiale neidentificate ».
Nr. 3 : « Metodologia unei probleme : principiu și aplicații (metodologie, paralelism, informare) ».
Nr. 4 : « Cercetare statistică a unei tipologii a descrierilor unor fenomene aerospațiale neidentificate ».
Nr. 5 : referat asupra anchetei GEPAN 79/03.
Nr. 6 : ancheta GEPAN 79/07 : « Despre o dispariție ».
Nr. 7 : ancheta GEPAN 79/05 : « Despre o întîlnire ».
Nr. 8 : ancheta GEPAN 79/06.
Nr. 9 : « Magnetohidrodinamica, stadiul științei și prima experiență probatorie ».
Nr. 10 : « Fenomenele aerospațiale neidentificate și psihologia percepției ».
Nr. 11 : ancheta GEPAN 81/02.
Nr. 12 : anchetele GEPAN 81/07 și 81/09.
Nr. 13 : « Cercetarea statistică a unei tipologii identificate, neidentificate ».
Nr. 14 : minianchete în 1981 și 1982.
Nr. 15 : « Cercetarea unui stereotip : Desenează-mi un OZN ».

Nr. 16 : « Analiza unei urme (cazul din Trans-en-Provence).

Nr. 17 : « Amarant ».

Nr. 18 : « Sistemul de achiziție și de analiză : tur de orizont asupra utilizării rețelelor de difracție ».

Jean-Claude Bourret și Jean-Jacques Vélasco – *Ovnis, la science avance*, Robert Laffont, Paris, 1993.

Dominique Weinstein – *Rencontres dans le ciel*, rapport pentru MUFON (Mutual UFO Network), 1996.

Raportul Condon, *op. cit.*

Appendix R : *« Letter from General Twining to Commanding General, Army Air Forces »*, 23 septembrie 1947.

Capitolul 8

Propulsia MHD

Jean-Pierre Petit – *Le Mur du silence*, Belin, Paris, 1983.

« *Recherches pour un avion du futur* », *techniques avancées* (placheta Școlii Naționale Superioare de Tehnici de Vîrf), 1988.

Jean-Claude Ribes și Guy Monnet – *La Vie extraterrestre*, Larousse (col « Essentiels »), Paris, 1990.

J.-C. Bourret și J.-J. Vélasco – *Ovnis, la science avance* (istoricul cercetărilor asupra propulsării MHD al navelor și aeronavelor), *op. cit.*, p. 1171 și urm.

Mike Ross – « Rider on the shock wave », *New Scientist*, 17 februarie 1996.

Propulsia prin antigravitație

Eugene Mallowe și Gregory Matloff – *Starflight Handbook*, John Wiley & Sons, 1988.

Robert L. Forward și Joel Davis – *Mirror Matter*, John Wiley & Sons, 1988.

W.B. Scott (Edwards Air Force Base) – « USAF predicts antimatter propellants could be in use by early 21st century », *Aviation Week and Space Technology*, 21 martie 1988.

Mașini rămase în pană

James Mc Campbell – « Self-starting engines », actele MUFON, 1983 (articol rezumat în *Ovnis, la science avance*, *op. cit.* – p. 181 și urm.).

Paralizarea martorilor

Keith Florig – « The future battlefield, a blast of gigawatts », *IEE Spectrum*, martie 1988.

J.-C. Bourret și J.-J. Vélasco – *Ovnis, la science avance*, *op. cit.*, p. 185 și urm.)

Capitolul 9

Raportul Condon, *op. cit.*

Lawrence Fawcett și Barry Greenwood – *Clear Intent*, *op. cit.*

Don Berliner, Marie Galbraith, Antonio Hunneus – *Unidentified Flying Objects Briefing Document*, publicație privată, decembrie 1995.

Col. Philip J. Corso – *The Day after Roswell*, Pocket Books, 1997.

Headquarters United States Air Force – *The Roswell report, case closed*, 1997.

Nick Pope – *Open Skies, Closed Minds*, Pocket Books, 1997.

Timothy Good – *Above Top Secret*, Harper & Collims, Londra, 1993 (publicat inițial la Sidgwich & Jackson Ltd, 1987).

V. Migulin – « Les phénomènes aérospatiaux non identifiés à l'étude en URSS », *La Recherche*, iulie 1979.

Capitolul 13

(1) *Biblia*, cartea lui Iezechiel 14, 14 și 15, 28.

(2) Abed Azrié – *L'Épopée de Gilgamesh*, Ed. Ber International, Paris, 1979, p.143 :

« [...] Cînd zeii cei mari au făcut oamenii, le-au hărăzit moartea, iar lor înșiși și-au păstrat viața veșnică [...] », comentarii în Jean Bottéro – *Babylone et la Bible*, Les Belles Lettres, Paris, 1994.

(3) *Biblia*, Geneza, 6, 1-4 :

« Cînd oamenii au început să se înmulțească pe fața pămîntului și li s-au născut fete [...], fiii lui Dumnezeu au văzut că fiicele oamenilor erau frumoase și dintre toate au luat de soții pe cele pe care le-au ales. [..] Atunci Cel veșnic a spus : „Duhul meu nu va rămîne de-a pururi în om, căci omul e făcut din carne și zilele lui vor fi de o sută douăzeci de ani“ [...] Uriașii erau pe pămînt în acea vreme. Tot așa a fost după ce fiii lui Dumnezeu au venit cu fiicele oamenilor și ele le-au dăruit copii ; eroii aceștia au fost renumiți în vechime. » *Cf.* și Geneza 14, 5, Numeri 13, 32-33, Deuteronomul 2, 10-11.

(4) *La Bible : écrits intertestamentaires*, Gallimard, La Pléiade, Paris, 1987.

Cartea tainelor lui Enoh :

6, 1-2 : « S-a întîmplat că atunci cînd oamenii s-au înmulțit, li se născură fiice proaspete și frumoase. Îngerii, fiii cerului, le-au văzut și le-au dorit. Ei și-au zis unul altuia : „Hai să ne alegem soții dintre oameni și să zămislim copii [...]“ »

6, 6 : « Ei erau cu toții două sute [...] »

7, 1-2 : « [...] I-au învățat leacurile, vrăjile, botanica și le arătară ierburile. Femeile au rodit și au zămislit uriași [...] »

8, 1-3 : « Azael i-a învățat pe oameni să fabrice săbii, arme, scuturi, platoșe, lucruri învățate de la îngeri. Le-a arătat metalele și cum să le lucreze, precum și brățările, gătelile, antimoniul, sulimeneala pentru pleoape, tot soiul de pietre prețioase și vopselurile. De-aici s-a iscat o mare netrebnicie. Oamenii s-au desfrînat, s-au rătăcit și s-au pierdut pe toate căile. »

10, 10 : « [...] părinții lor nu vor obține nimic din ce au cerut pentru ei înșiși și pentru ei, atunci cînd sperau pentru ei înșiși o viață veșnică și pentru fiecare din fiii lor cinci sute de ani de viață. »

Cf. și Cartea Jubileelor : 5, 1-5 : aceeași povestire.

(5) G. Pauthier – *Les Livres sacrés de l'Orient* (Le Chou-King ou Le livre sacré, Part. III, Ch.X-2), Au bureau du panthéon littéraire, Paris, 1852.

(6) Arnold Toynbee – *La Civilisation à l'épreuve*, Gallimard, (Paris, 1951 – p. 89).

(7) *cf.* Nemuritorii, zeii, fiii și fiicele zeilor, eroii, titanii și uriașii la Hesiod, Homer, Vergiliu, Pliniu, Herodot, Plutarh etc. ; de asemenea, reprezentările divine colosale de la Memnon, Karnak, Hermonthis, Abu-Simbel și *Sfinxul* de la Gizeh, coloșii din insula Paștelui, uriașii din Bamyan, în Afganistan, cei din Ninive și Khorsabad ; hrimthursar-ii din *Edda* scandinave, uriașul Skrymer cu care se luptă Thor etc.

(8) Peter Lawrence – *Le Culte du cargo*, Fayard, Paris, 1974 (prima debarcare de mărfuri dintr-un avion de transport i-a impresionat atît de mult pe papuași, încît au creat « cultul cargoului », împărțitor de bogății, deși s-au obișnuit apoi cu produsele occidentale și cu zborul avioanelor).

(9) Arnold Toynbee, *op. cit.*, p. 88 (Al-Gabrati).

(10) G. Pauthier – *op. cit. Manava Dharma Shastra* sau *Legile lui Manu*, care cuprind instituțiile religioase și civile ale indienilor, p. 331 și urm. : « Numele lui Manu, apropiat [...] de cel al lui Menes și Minos, îi aparține fiecăruia din cele șapte personaje divine care, în concepția indiană, au guvernat succesiv lumea. »

(11) « Mais qui a découvert l'Antarctique ? », *La Recherche*, nr. 161, decembrie 1984. *Cf.* și Charles Hapgood – *Les Cartes des anciens rois des mers*, Édition du Rocher, Monaco, 1981, p. 85 și urm.

(12) *La Bible : écrits intertestamentaires*, *op. cit.*

10, 2 : « Poruncește-i în numele Meu să se ascundă și vestește-l că sfîrșitul e aproape : tot pămîntul va pieri, un potop va veni pe pămînt și va distruge tot ce poartă el. »

10, 7 : « Pămîntul pe care îngerii l-au murdărit va fi curățat de rele. Vestește vindecarea pămîntului : rana îi va fi vindecată, iar nu toți oamenii vor pieri din pricina întregii taine nimicitoare pe care Străjile au împărtășit-o fiilor lor. »

12, 6 : « [...] vor plînge pierderea fiilor lor, zadarnic vor cere iertare, căci pentru ei milă nu va fi și nici pace. »

Cartea Jubileelor :

5, 6-11 : « Pedepsirea îngerilor și uriașilor [...] »

7, 20-25 : « [...] cînd Străjile se îndepărtară de la porunca ce îi ținea să se unească cu fiicele oamenilor, ei își luară neveste dintre cele pe care le aleseseră, iscară începutul necurățeniei, zămisliră fii, nefilimii, care erau foarte diferiți și se mîncau unii pe alții [...] »

(13) Graham Greene – *Un Américain bien tranquille*, Robert Laffont, Paris, 1956.

Anexa 2

Brad Steiger – « Un rapport du projet Grudge : entretiens du Prof. Hynek avec des astronomes », *Ovnis : le projet Blue Book*, Belfond, Paris, 1979, p. 178 și urm.

Allen J. Hynek – *Nouveau Rapport sur les ovnis*, *op. cit.*, p. 27 și urm.

Peter A. Sturrock – « Report on a Survey of the Membership of the American Astronomical Society Concerning the UFO problem », *Report nr. 681*, Institute for Plasma Research, Stanford University, CA, ianuarie 1997.

Anexa 3

J.-C. Ribes și G. Monnet – *La Vie extraterrestre*, *op. cit.*

Anexa 4

O'Neill – *La Ville de l'espace*, Robert Laffont, Paris, 1978.

André Lebeau – *L'Espace en héritage*, Odile Jacob, Paris, 1986.

Paine *et al.* (National Commision on Space) – *Pioneering the Space Frontier*, Bantam Books, 1986.

J.-C. Ribes și G. Monnet – *La Vie extraterrestre*, *op. cit.*

Thierry Gaudin *et al.* – *2100, récit du prochain siècle*, Payot, Paris, 1990.

Jean-Claude Bourret și Jean-Jacques Vélasco – *Ovnis, la science avance*, *op. cit.*

Anexa 5

Roswell

William Moore – *The Roswell Incident*, G.P. Putman & Sons, SUA, 1980 (trad. fr. : *Le Mystère de Roswell*, France Empire, 1981).

Kevin D. Randle – *UFO Crash at Roswell*, Avon Books, SUA, 1991 (în colab. cu Donald R. Schmitt) ; *The Truth about the UFO Crash at Roswell*, Evans, SUA, 1994 ; *Roswell UFO crash Update*, Global Comm, SUA, 1995.

Karl Pflock – *Roswell in Perspective*, Fund for UFO Research Inc., Washington DC, 1994 (puțin obiectiv, dar interesant prin declarațiile făcute sub jurămînt din anexă).

Richard L. Weaver, colonel în USAF – *Report on Air Force Research Regarding the « Roswell Incident »*, iulie 1994.

Unites States General Accounting Office – « Report to the Honorable Steven H. Schiff, House of Representatives. Governement Records : Results of a Search for Records Concerning the 1947 Crash Near Roswell, New Mexico », iulie 1995.

Channel Four (canal de televiziune britanic) – înregistrări video ale unor mărturii despre incidentul de la Roswell, majoritatea provenind de la Fund for UFO Research (« Roswell Recollectins, part II », 1992).

Dezinformare diminuatoare

Karl Pflock – *Roswell in Perspective*, *op. cit.*

Raportul Condon – Appendix U : report of meetings of Scientific Advisory Panel on Unidentified Flying Objects (Robertson Panel), 14-18 ianuarie 1953, *op. cit.*, p. 905 și urm.

Allen J. Hynek – *Les Objets Volants Non Identifiés*, Belfond, Paris, 1974 (trad. *The UFO Experience, a scientific enquiry*, 1972).

Dezinformare amplificatoare

Milton William Cooper – *The Secret Government – the origin, identity and purpose of M.J.12*, Fullerton, CA, *The Author*, 23 mai 1989, 25 p.

Jerome Clark – *The UFO Encyclopedia* (« UFO in the 80's »), Omnigraphics Inc., Detroit, 1990.

Anexa 6

Don Berliner, Marie Galbraith, Antonio Hunneus – *Unidentified Flying Objects Briefing Document : the best available evidence*, CUFOS, FUFOR, MUFON, 1995.

Michel Bougard *et al.* – *Des Soucoupes volantes aux ovnis*, SOBEPS, 1976.

Glosar

AFB	Air Force Base
AFOSI	Air Force Office of Special Investigation
AIAA	American Institute of Aeronautics and Astronautics
Airmiss	numele procedurii de anchetă asupra riscurilor de coliziune aeriană
ALAT	Comandamentul Aviației Ușoare a Infanteriei
Blue Book	numele studiului Aviației Militare americane asupra OZN-urilor
CCD	Camere cu transfer de sarcină
CCOA	Centrul de Conducere a Operațiunilor aeriene
CDC	Centrul de Detectare și Control Aerian
CEA	Comisariatul pentru Energia Atomică
CEAT	Centrul de Încercări Aeronautice de la Toulouse
CFR	Council for Foreign Relations
CHEAR	Centrul de Înalte Studii al Armamentului
CHEM	Centrul de Înalte Studii Militare
CIA	Central Intelligence Agency
CID	Colegiul Interarmate de Apărare
CIRVIS	Communications Instructions for Reporting Vital Intelligence Sightings
CNES	Centrul Național de Studii Spațiale
CNRS	Centrul Național al Cercetării Științifice
CODA	Centrul de Operațiuni ale Apărării Aeriene (misiune reluată de CCOA)

Condon	fizician, semnatar al raportului asupra OZN-urilor comandat de Aviația Militară americană Universității din Colorado
CRNA	Centrul Regional de Navigație Aeriană
CUFOS	Center for UFO Research
DGA	Delegația Generală a Armamentului
DGAC	Direcția Generală a Aviației Civile
DIA	Defense Intelligence Agency
DICOD	Direcția de Comunicare a Apărării
DoD	Department of Defence
DoE	Department of Energy
EBE	Extraterrestrial Biological Entity
EMAA	Statul Major al Aviației Militare
ENAC	Școala Națională de Aviație Civilă
ESO	European Southern Observatory
ETCA	Serviciul Tehnic Central al Armamentului
FAN	fenomen aerospațial neidentificat (în franceză PAN)
FAN D	fenomen aerospațial neidentificat de categoria D (în franceză PAN D)
FOIA	Freedom of Information Act
FUFOR	Fund for UFO Research
GAO	General Accounting Office
GEPA	Grupul de Studiu al Fenomenelor Aerospațiale
GEPAN	Grupul de Studiu al Fenomenelor Aerospațiale Neidentificate
IHEDN	Institutul de Înalte Studii de Apărare Națională
INRA	Institutul Național de Cercetări Agronomice
JANAP	Joint Army Navy Air Force Publication
MEGASETI	extensie a SETI
MHD	magnetohidrodinamică
MOD	Ministry of Defence
MUFON	Mutual UFO Network
NASA	National Aeronautic and Space Administration
NORAD	North American Air Defence

NSC	National Security Council
ONERA	Oficiul Național de Studii și Cercetări Aerospațiale
OVNI	objet volant non identifié
OZN	obiect zburător neidentificat
RAF	Royal Air Force
SEPRA	Serviciul de Expertiză a Fenomenelor de Pătrundere Atmosferică
SETI	Search for ExtraTerrestrial Intelligence
SIRPA	Serviciul de Informații și Relații Publice al Armatelor
SPOC	sistemul probatoriu de observare a cerului
STRIDA	sistemul de tratare a informațiilor de apărare aeriană
UFO	Unidentified Flying Objects
VLT	Very Large Telescope

Postfață

La un an de la publicarea Raportului a cărui lectură tocmai ați încheiat-o, generalul de divizie aeriană (r) Denis Letty, președintele Comitetului pentru Studii Aprofundate (COMETA) – autorul colectiv al acestui Raport – declara, într-un interviu din al doilea număr special consacrat de hebdomadarul *VSD Hors-Série* fenomenului OZN, în iulie 2000 : « Intenția noastră era aceea de a provoca un șoc. » Un șoc, aș adăuga eu, comparabil cu acela al apariției, în 1976, a unui prim Raport, redactat de un grup de auditori ai Institutului de Înalte Studii de Apărare Națională (IHEDN), care a contribuit substanțial la crearea, în cadrul Centrului Național de Studii Spațiale de la Toulouse, a unei structuri de colectare și analiză a observațiilor OZN – GEPAN, astăzi SEPRA. Nu mi se pare lipsit de interes să precizez că e vorba despre unica structură de acest fel existentă pe plan mondial și că activitatea ei s-a desfășurat în asociere cu importante instituții civile și militare, fapt de asemenea fără echivalent.

E adevărat că personalul și mijloacele de care dispune SEPRA s-au redus drastic în ultimul deceniu. Referindu-se la această involuție, generalul Letty subliniază în interviul susmenționat : « Totuși, există acum mult prea multe elemente și mult prea multe mărturii pentru a privi lucrurile cu ușurință. Ar fi destul de multe motive de a întreprinde studii serioase asupra unor chestiuni precise. Ar fi de-ajuns ca SEPRA să poată angaja doi oameni de știință de un bun nivel, pentru a impulsiona cercetările. Ar fi necesară, de asemenea, reunirea și examinarea aprofundată a informațiilor

obținute pe plan internațional, de pildă, în Franța, în Belgia, în Marea Britanie și în Statele Unite... »

Despre « o indispensabilă cooperare internațională » vorbește, în prefața Raportului COMETA, și generalul de armată aeriană (r) Bernard Norlain, fost director al IHEDN. Dar, deocamdată, sînt așteptate, spune generalul Letty, « deciziile oficiale », știut fiind că Raportul a fost înaintat, cu cîteva luni înainte de publicare, președintelui Jacques Chirac și premierului Lionel Jospin. Poate că aceste decizii întîrzie și din pricina recomandării insistente de a se întreprinde demersuri hotărîte pe lîngă Statele Unite, eventual prin Consiliul Europei, pentru a determina superputerea mondială să împărtășească aliaților săi datele secrete de care dispune și să participe la elaborarea strategiilor cerute de prezența în spațiul aerian terestru a unor vehicule neidentificabile și invulnerabile.

Șocul pe care au reușit să-l provoace autorii Raportului COMETA s-a datorat însă, fără îndoială, principalei concluzii a acestui document excepțional : « Ipoteza extraterestră este de departe cea mai bună ipoteză științifică. Deși nu este dovedită în mod categoric, în favoarea sa există prezumții solide, iar dacă se adeverește, consecințele vor fi considerabile. » Fiind emisă de un for alcătuit din personalități militare și civile de prim rang, ipoteza trebuie privită cu maximă seriozitate, întemeindu-se pe fapte și mărturii, prezentate în Raport, care confirmă realitatea unui fenomen enigmatic și, în definitiv, neliniștitor. Pentru că, atîta vreme cît scopurile inteligenței care se ascunde îndărătul manifestărilor OZN nu ne sînt cunoscute, se impune, așa cum recomandă Raportul, o stare de « vigilență critică », în perspectiva contactului posibil, într-un viitor nelămurit.

Ion Hobana